

Årsredovisning

2023

Huddinge

Förord

Huddinge ska vara en trygg, jämlik och hållbar kommun.

Trots den ekonomiska krisen har kommunen kunnat prioritera tidiga, förebyggande och trygghetskapande insatser. De politiska prioriteringarna ger resultat i form av bland annat fler lärare och förskollärare, fler trygghetskameror och allt färre som är långvarigt beroende av försörjningsstöd. Fritidsgårdar och bibliotek har öppnats och offentliga miljöer och lekplatser har rustats upp. Detta ger möjligheter till en lyckad skolgång, en meningsfull fritid, ökad trygghet och trivsel och på sikt möjligheten att fler står på egna ben genom egen försörjning. Efter en långvarig period med låg lärartäthet ligger Huddinge nu över länssnittet, och per invånare har Huddinge haft den största ökningen av antalet lärare i hela landet under 2023.

Polisen ser inte längre några öppna drogscener i Huddinge, och en positiv trend rapporteras för två av kommunens tre utsatta områden, trots att vi alltjämt är starkt påverkade av en allvarlig våldsvåg. En våg som vi i Huddinge ofrånkomligen och under en oöverskådlig tid framöver kommer förknippa med mordet på en 15-åring i Skogås.

Under 2023 har Huddinge fortsatt att ta ansvar för de nationella och globala klimatmålen. Andelen förnyelsebara drivmedel i personbilsflottan har ökat och kommunen har effektiviserat sin energianvändning. Framsteg har också tagits för den biologiska mångfalden genom återställandet av våtmark och gräsytor. Ett omfattande omställningsarbete pågår även för framtidens återbruksarbete. Huddinge är återigen länets bästa friluftskommun.

Huddinge kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och erbjuda en god arbetsmiljö. Medarbetarengagemanget ökar och sjukfrånvaron minskar något. Det är positivt, men mer kommer behöva göras framöver för att vi också ska kunna åtgärda Huddinges långvarigt höga sjukfrånvaro.

Sverige och svenska hushåll drabbas hårt av den ekonomiska krisen. Hög inflation och höga räntor påverkar samhällsekonomin och har lett till lågt bostadsbyggande och en ökande arbetslöshet. Det reala skatteunderlaget minskar i värde. Vi befinner oss i en osäker och oförutsägbar omvärld med ett pågående europeiskt krig och mycket kan hända på kort tid. Solidariteten med det ukrainska folket står fast.

Kostnaderna har ökat snabbare än intäkterna, och året präglades framförallt av en stor ökning av pensionskostnaderna, som i huvudsak styrs av inflationen. Men trots det har vi under året kunnat göra viktiga satsningar, och kommunens finansiella ställning är fortsatt stark.

Avslutningsvis vill jag rikta ett stort tack till alla medarbetare och kommuninvånare som varit med och bidragit till Huddinges utveckling i en svår tid.

Sara Heelge Vikmång

Kommunstyrelsens ordförande (S)

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	5
Förvaltningsberättelse	6
Översikt över verksamhetens utveckling	6
Kommentarer till sifferuppgifter i tabellen	6
Den kommunala koncernen	7
Bolag och kommunalförbund	7
Huddinge kommun – kommunens organisation 2023	8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	10
Finansiella risker	11
Låneskuld.....	11
Borgensåtaganden.....	12
Finansiella risker och riskhantering	12
Händelser av väsentlig betydelse	15
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	16
Regelverk för nämnder och bolags arbete med målstruktur	17
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	18
En trygg kommun där människor trivs och växer	19
En hållbar naturkommun.....	27
En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge.....	31
Resultat och ekonomisk ställning.....	35
Kommunkoncernen	35
Kommunen	36
Känslighetsanalys	44
Balanskravsresultat	46
Resultatutjämningsreserv, RUR.....	46
Internkontroll	46
Förväntad utveckling	47
Väsentliga personalförhållanden	48
Kommunkoncernens medarbetare	48
Arbete med personalförsörjning	49
Pensionsavgångar	50
Medarbetarnas förutsättningar och engagemang	51
Kommunkoncernens personalomsättning	52
Kommunens insatser för att attrahera nya medarbetare	54
Kommunens arbete med kompetensutveckling.....	55
Kommunkoncernens sjukfrånvaro	57
Kommunens sjukfrånvaro	58

Driftredovisning	60
Resultaträkning	63
Balansräkning.....	64
Kassaflöde.....	65
Investeringsredovisning	66
Kommunens investeringar	66
Kommunens investeringar, större projekt	67
Bolagens investeringar	68
Huddinge Samhällsfastigheter AB	69
Huge Bostäder AB.....	69
Bolagens och kommunalförbundets verksamheter	69
Huge Bostäder	69
Huddinge Samhällsfastigheter	70
Södertörns Energi AB/Södertörns Fjärrvärme AB	70
Söderenergi AB.....	71
SRV återvinning AB.....	72
Södertörns brandförsvarsförbund	72
Noter	74

Sammanfattning

Kommunkoncernens resultat uppgick till 217 mnkr år 2023 (efter bokslutsdispositioner och skatt).

Kommunens årsresultat enligt det ekonomiska målet (resultat exklusive exploaterings- och realisationsvinster) uppgår till 297 mnkr, vilket motsvarar 4,0 procent av skatt, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Detta är 225 mnkr högre än budget, vilket främst förklaras av 132 mnkr högre skatteintäkter och outnyttjade reserverade medel för tillkommande lokaler. Med exploaterings- och realisationsvinster är kommunens resultat 390 mnkr. Kommunens bolag och övriga juridiska personer redovisar ett underskott, vilket framför allt beror på energibolagens tekniska problem.

Det starka resultatet i kombination med lägre investeringsvolymen än förväntat medförde att 2023 års självfinansieringsgrad av investeringar var 163 procent för kommunen och 96 procent för kommunkoncernen. Kommunens externa låneskuld är 5,4 mdkr den 31 december, vilket motsvarar en låneskuld på 47 tkr per invånare.

Koncernens investeringar ligger på en hög nivå, 1 593 mnkr. Huga Bostäder står för knappt hälften, vilket beror på stambyten i Flemingsberg och Vårby samt pågående nybyggnation i Flemingsberg och Trångsund.

De finansiella målen uppfylls i mycket hög grad, med undantag för budgethållning för nämnder och bolag som inte uppnått budgethållning. Målområde *En kommun där människor trivs och växer och En hållbar naturkommun* bedöms delvis uppfyllda men analyserna visar ändå tillfredsställande resultat och ett stort antal uppdrag och satsningar har genomförts som förväntas öka måluppfyllelsen framåt. Målområde *En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge* bedöms i hög grad uppfyllt. En samlad bedömning av fastställda finansiella mål och verksamhetsmål är att måluppfyllelsen anses vara god och att kommunen och koncernen uppfyller kriterierna för god ekonomisk hushållning.

Året har varit ekonomiskt utmanande för kommunens egna verksamheter, som i flertalet fall visar underskott. En orsak till detta är att målgrupperna (exempelvis barn- och elevkullarna) varit lägre än förväntat. Verksamheterna kommer att behöva anpassa sig till de lägre volymerna.

Under året minskade antalet hushåll med ekonomiskt bistånd kraftigt, både i antal och relativt jämförbara kommuner, inte minst tack vare en bra arbetsmarknad. Detta är positivt både ur ett individuellt och ett kommunalt perspektiv.

Kommunens invånarantal minskar med knappt 600 personer, vilket kan jämföras med en förväntad uppgång med 840 personer. Minskningen beror på försämrade födelse- och flyttnetto samt att Skatteverket genomför riktade granskningar av folkbokföringsregistret. Födelseöverskott blev drygt 100 personer lägre än förväntat, samtidigt som 1 000 fler flyttade från än till kommunen. Utflyttningen skedde både inom Stockholms län (-1 041 personer) och övriga riket (-221 personer), medan utrikes flyttnetto blev positivt med 255 invånare.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen lämnas information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning.

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av kommunens verksamhet och utveckling. Huvudsakligt fokus är den kommunala koncernen, det vill säga kommunens nämnder, bolag och kommunalförbund tillsammans. Rådet för kommunal redovisning har också en rekommendation om förvaltningsberättelsen där det framgår vilka rubriker som måste finnas med.

Översikt över verksamhetens utveckling

Den kommunala koncernen	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter, mnkr	2 856	2 963	3 144	3 262	3 319
Verksamhetens kostnader mnkr	7 984	8 136	8 482	8 782	9 435
Årets resultat, mnkr	316	574	705	671	217
Soliditet, %	37,9	39,7	42,1	41,0	44,7
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser, %	28,6	31,0	34,1	35,0	41,6
Nettoinvesteringar, mnkr	1 290	1 161	1 261	1 264	1 593
Självfinansieringsgrad, %	72	99	103	112	96
Låneskuld, mnkr	5 506	5 508	5 718	5 358	5 389
Antal årsarbetare				6 463	6 576

Kommunen	2019	2020	2021	2022	2023
Antal invånare 31/12	112 848	113 234	113 951	114 504	113 920
Utdebitering, kr	19,87	19,87	19,77	19,47	19,47
Verksamhetens intäkter, mnkr	1 262	1 453	1 463	1 544	1 438
Verksamhetens kostnader, mnkr	7 124	7 283	7 521	7 766	8 217
Årets resultat, mnkr	193	420	540	630	390
Nettoinvesteringar, mnkr	439	284	345	324	399
Soliditet, %	37,1	38,7	40,1	42,2	42,7
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser, %	25,2	27,7	30,2	33,1	34,1
Självfinansieringsgrad, %	76	210	209	146	163
Låneskuld, mnkr	5 461	5 396	5 671	5 343	5 374
Antal årsarbetare	5 500	5 320	5 307	5 342	5 403

Kommentarer till sifferuppgifter i tabellen

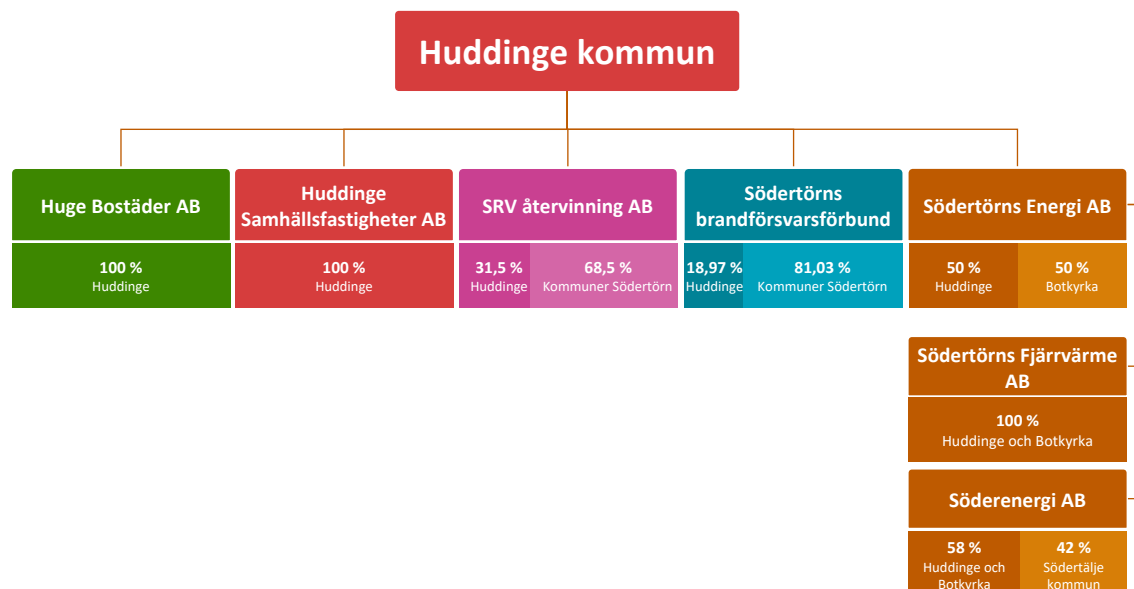
De ekonomiska resultaten har varit på en hög nivå under pandemiåren 2020–2022, beroende på en gynnsam utveckling av såväl skatteunderlag och statsbidrag som nettokostnaden. Överskotten har inneburit att självfinansieringsgraden har varit hög både för kommunen och kommunkoncernen. År 2023 sjunker koncernens resultat till 316 mnkr efter finansnetto, respektive 217 mnkr efter koncernelimineringar och skatt (617 mnkr 2022). Huvudorsak är att verksamhetens kostnader har ökat med 6 procent, främst på grund av ökade pensionskostnader. Detta vägs upp av att skatteintäkterna ökade kraftigt. Investeringarna ökar till 1593 mnkr, vilket bidrar till att låneskulden ökar, om än marginellt, till 5 374 mnkr.

Befolkningen minskar med knappt 600 personer. Minskningen beror på försämrade födelse- och flyttnetto samt att Skatteverket genomför riktade granskningar av folkbokföringsregistret.

Investeringarna är högre än de senaste tre åren vilket främst förklaras av mer infrastrukturinvesteringar.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten i Huddinge kommun drivs i en nämnds- och förvaltningsorganisation samt i två helägda bolag, två delägda bolag och ett kommunalförbund. Tillsammans utgör de en ekonomisk enhet. De sammanställda räkenskaperna omfattar hela denna enhet.

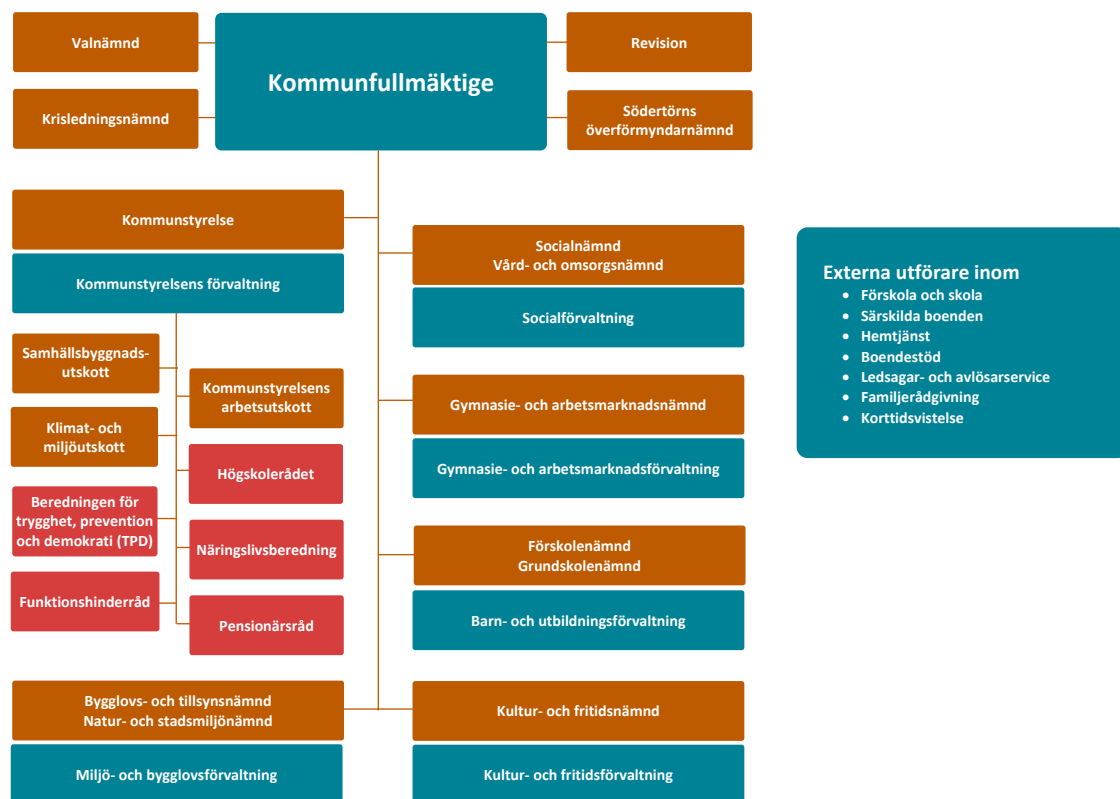

Bolag och kommunalförbund

Bolag	Verksamhet
Huge Bostäder AB	Äger, utvecklar och förvaltar bostäder och lokaler i Huddinge kommun. Dessutom äger och förvaltar bolaget Huddinge Centrum samt tre mindre centrumanläggningar.
Huddinge Samhällsfastigheter AB	Ska se till att Huddinge kommun har tillgång till verksamhetslokaler, som till exempel skolor, förskolor och äldreboenden. Det gör bolaget genom att på uppdrag av kommunen äga, bygga och förvalta fastigheter. Bolaget bedriver även verksamhet i friluftsområdet Flottsbro.
SRV återvinning AB	Bolaget har ägarkommunernas uppdrag att svara för insamling och behandling av hushållsavfall i ägarkommunerna. Bolaget är verksamt på Södertörn och ägs gemensamt av Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem.
Södertörns brandförsvarsförbund	Ett kommunalförbund som bedriver räddningstjänst i kommunerna Huddinge, Botkyrka, Ekerö, Haninge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö.
Södertörns Energi AB	Ska i samverkan med ägarna främja energiförsörjningen genom distribution och produktion av fjärrvärme och kyla i Huddinge, Botkyrka och Salems kommuner i enlighet med fjärrvärmelagen. Bolaget, som ägs till hälften vardera av Huddinge och Botkyrka kommuner, är ett moderbolag. Den operativa verksamheten sker dels i det helägda dotterbolaget Södertörns Fjärrvärme AB, dels i intressebolaget Söderenergi AB.
Södertörns Fjärrvärme AB	Säljer och distribuerar värme och kyla till företag, offentlig förvaltning och cirka 50 000 hushåll i Botkyrka, Huddinge och Salem. Merparten av leveranserna köps från Söderenergi.
Söderenergi AB	Är en renodlad produktionskoncern som producerar fjärrvärme till Södertörns Fjärrvärme AB i Huddinge, Botkyrka och Salem samt till Telge Nät AB i Södertälje. Viss leverans sker också till kunder i Stockholmsregionen genom samarbeten med andra energibolag.

Huddinge kommun – kommunens organisation 2023

Nämnd	Verksamhet	Externa utförare (större)
Kommunstyrelsen	Ansvarar för att leda och samordna kommunens verksamheter samt att utöva uppsikt över nämnder och kommunägda bolag. Ansvarar även för översiktlig planering, exploateringsverksamhet, upprättande av detaljplaner och planprogram enligt plan- och bygglagen, infrastruktur- och trafikfrågor samt den strategiska utvecklingen av kommunens näringsliv.	-
Förskolenämnden	Ansvarar för förskola och annan pedagogisk verksamhet i form av pedagogisk omsorg, omsorg under obekväm arbetstid och öppen förskola.	<i>Förskola:</i> Pysslingen Förskolor och Skolor AB, Förskoleteamet Helianthus, Förskolenätet AB.
Grundskolenämnden	Ansvarar för fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola	<i>Grundskola:</i> Internationella Engelska skolan, Skapaskolan, Pysslingen Förskolor och Skolor AB, Södertörns friskola. <i>Anpassad grundskola:</i> Pysslingen Förskolor och skolor AB.
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	Ansvarar för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunens vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare och särskild utbildning för vuxna (särvox). Ansvarar för myndighetsutövning inom ekonomiskt bistånd inklusive dödsbouppteckning, tillhandahållandet av kommunala arbetsmarknadsåtgärder,	<i>Gymnasiet:</i> Thoréngruppen, Vittra utbildning AB och NTI Gymnasiet Macro AB. <i>anpassad gymnasieskola:</i> Stadsmissionens skolstiftelse. <i>Gymnasial vuxenutbildning:</i> Astar AB

Nämnd	Verksamhet	Externa utförare (större)
	mottagandet av vissa nyanlända enligt anvisning från Migrationsverket samt handläggning av bostadsförturer av sociala och medicinska skäl.	
Social-nämnden	Ansvarar för att erbjuda råd, stöd, behandling och omsorg så att alla invånare kan leva ett så bra och självständigt liv som möjligt. Styrts främst av lagstiftning inom det sociala området.	<i>Vård för vuxna med missbruksproblem:</i> IRIS utvecklingscenter AB och Stiftelsen Fryshuset. <i>Barn- och ungdomsvård:</i> Linnea omsorg AB.
Vård- och omsorgsnämnden	Ansvarar för vård, omsorg och stöd till äldre och personer med fysiska, psykiska och intellektuella funktionsnedsättningar samt deras anhöriga.	<i>Vård och omsorg om äldre:</i> Attendo Sverige AB, Vardaga Nytida Omsorg AB, Vardags Graniten AB och Opalen vård AB. <i>Insatser enligt LSS/FSB:</i> Nytida AB. <i>Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB):</i> Samtrans Stockholm AB och Opalen Vård AB.
Kultur- och fritidsnämnden	Ansvarar för allmän kulturverksamhet, biblioteksverksamhet, kulturskola, idrottsverksamhet, fritidsverksamhet för ungdomar. Fördelar bidrag till ungdoms- och kulturföreningar samt till föreningar med verksamhet för personer med funktionsnedsättningar.	<i>Idrotts- och fritidsanläggningar:</i> Fair Utveckling AB och KFUK-KFUM Huddinge basketbollklubb. <i>Allmän fritidsverksamhet:</i> Skogås badminton AB, <i>Allmän kulturverksamhet:</i> Folkes skaffereri AB.
Bygglövs- och tillsynsnämnden	Ansvarar för huvuddelen av kommunens uppgifter som hör till byggnadsnämnden, uppgifter inom plan- och byggväsendet samt uppgifter som hör till kommunala lantmäterimyndigheten. Agerar tillsyns- och prövningsmyndighet utifrån miljöbalken, livsmedels- och foderlagstiftningen, spel- och alkohollagen med mera.	-
Natur- och stadsmiljönämnden	Ansvarar för övergripande och strategiska mål och riktlinjer för miljö-, klimat- och energifrågor, natur- och vattenvårdsfrågor i Huddinge kommun samt avfallshantering och renhållningsfrågor. Nämnden ansvarar för förvaltning av kommunala anläggningar som gator, torg, parker, gång- och cykelvägar. Sköter och förvaltar kommunens naturreservat, biotopskyddsområden samt övrig kommunägd natur.	<i>Väg-, och järnvägsnät, parkering:</i> PEAB Anläggning AB och Svevia AB. <i>Parker:</i> Orca entreprenad AB.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

År 2023 präglades samhällsekonomet av fortsatt hög inflation och högre räntor. Den svenska konjunkturen försvagades rejält och konjunkturedgången väntas fortsätta 2024. Att BNP-tillväxten i Sverige 2023 förväntas bli negativ – svagare än omvärlden – beror i hög grad på den höga räntekänslighet som präglar svensk ekonomi. Detta har bland annat lett till en rejäl nedgång för bostadsinvesteringarna, som sannolikt kommer att vara låga en längre tid. Såväl nyproduktion som ombyggnation tyngs även av kraftigt förhöjda produktionskostnader.

Den flerårigt svaga BNP-utvecklingen i Sverige kommer fortsatt att dämpa efterfrågan på arbetskraft. En motverkande faktor kan dock vara det faktum att personalkostnaderna har blivit relativt sett ”billigare” än andra produktionsfaktorer efter uppgången i räntor och priser.

Skatteunderlaget ökade med 5,8 procent 2022, främst till följd av en stark ökning av lönesumman. Till och med oktober 2023 har lönesumman fortsatt att öka starkt, jämfört med samma period i fjol, med 5,3 procent. Detta beror på den starka arbetsmarknaden 2023 jämfört med året innan. Under senare delen av 2023 har arbetslösheten börjat stiga, efter en viss nedgång i sysselsättningsgraden. Totalt har skatteunderlaget, som är kommunsektorns största intäktskälla kraftigt överstigit den prognosticerade utvecklingen tack vare en överraskande stark arbetsmarknad. För Huddinges del är ökningen 132 mnkr.

Befolkningsutvecklingen är viktig för planeringen av de olika verksamheterna och de ekonomiska förutsättningarna. Huddinge kommun har haft en årlig befolkningstillväxt sedan 1969. Efter pandemin har utvecklingen varit avsevärt svagare för såväl Stockholms län som Huddinge kommun. Länet ökade sin befolkning med 0,6 procent under 2023, medan Huddinges långa trend med ökande befolkning bryts med en minskning på 0,5 procent eller 584 personer (jämfört med budgeterad ökning med 837 personer). Åldersgrupperna med störst negativ avvikelse är barn och ungdom beroende på låga födelsetal och mindre inflyttning av barnfamiljer. Att befolkningsutvecklingen varit sämre än budgeterat innebär att vissa nämnders budget, särskilt förskolenämndens och grundskolenämndens, har baserats på en större målgrupp än vad de faktiskt har haft ansvar för.

En kommuns befolkning kan växa på två sätt. Det ena är genom att ha ett positivt flyttnetto, vilket innebär att fler personer flyttar till än från kommunen. Det andra är genom att ha ett positivt födelsenetto, vilket betyder att det föds fler personer än antalet som avlider. Den främsta anledningen till att befolkningen minskade i Huddinge är att antalet inflyttade var betydligt färre än antalet som flyttade från Huddinge, totalt flyttade 1 007 mer från än till kommunen. Antalet födda barn blev det lägsta i Huddinge under hela 2000-talet och Huddinges födelsenetto landade på 399.

Ett viktigt verktyg för att klara kommande utmaningar är att nyttja digitaliseringens möjligheter. Huddinge kommun har under 2023 genomfört ett antal initiativ inom ramen för styr- och samverkansmodellen för digitalisering, samt utvecklat modellen och dess metod- och strukturstöd för att hjälpa kommunens verksamheter att planera, prioritera, genomföra och följa upp sina digitaliseringsinitiativ. Bland annat har en ny digitaliseringsstrategi för kommunkoncernen tagits fram och beslutats, liksom utbildningar inom styr- och samverkansmodellen och handböcker i digitaliseringsarbete. Tillgängligheten till kommunens digitala tjänster har bland annat ökats genom förbättrade e-tjänster inom bygglov.

Kommunen har ökat takten i omställningen till energisnål belysning. Under 2024 kommer all gatubelysning i kommunen ha LED-lampor. Dessutom har belysningsanläggningen inventerats, vilket kommer att ge ett bättre underlag för beslut om framtida reinvesteringar och leda till ett minskat klimatavtryck och kan även ha positiva effekter på kommunens ekonomi. Bland genomförda uppdrag och aktiviteter kan särskilt lyftas våtmarksarbetet, som har nått längre än planerat.

De senaste åren har det skett en ökning av skjutningar och sprängningar som en del av våldet i kriminella nätverk i Sverige. Under 2023 eskalerade våldet och Huddinge var en av de platser som drabbades hårt av utvecklingen. Kommunen bedriver ett omfattande förebyggande arbete mot kriminalitet, bland annat genom Gruppvåldsintervention som är en metod för att minska och förebygga grovt och dödligt våld bland kriminella grupper. I Huddinge kommun finns tre utsatta områden. Av polisens lägesbild från december 2023 konstateras att två av de utsatta områdena har en positiv trend och ett område har en negativ utveckling.

Finansiella risker

Låneskuld

Huvuddelen av all extern skuldförvaltning för kommunkoncernen är samordnad till kommunens internbank och kommunen lånar upp pengar och vidareutlånar till bolagen. Internbankens externa låneskuld uppgår till 5 374 mnkr och utlåningen till kommunens bolag till 9 323 mnkr.

Bolagen lånar mer än kommunens externa upplåning och mellanskillnaden består främst av utlåning från kommunens egen likviditet. Den ökade utlåningen till bolagen under 2023 finansieras i stort sett fullt ut av ökat eget kapital i kommunen. Kommunen har till följd av det starka resultatet kunnat låna ut mer av egen likviditet. Kommunens intäkter från utlåningen uppgår för året till 79,6 mnkr.

Internbankens utlåning (mnkr)	2022	2023
Huge Bostäder AB	3 400	3 900
Huddinge Samhällsfastigheter AB	4 095	4 245
Söderenergi AB	596	674
STEAB	436	504
Totalt	8 527	9 323

Borgensåtaganden

Kommunen fastställer låne- och borgensramar för de juridiska personer som utgör kommunkoncernen. Ramarna fastställs för kommande år, ett år i taget. För 2023 fastställdes låne- och borgensramar till ett totalt belopp om 11 217,7 mnkr. Ökade investeringar i verksamhetslokaler och bostäder kräver högre låneramar för koncernen under de kommande åren.

Låne- och borgensramar (mnkr)	2022	2023
Bolag/förbund		
Huge Bostäder AB	4 500,0	4 500,0
Huddinge Samhällsfastigheter AB	4 600,0	4 700,0
Södertörns Energi AB	500,0	522,5
Södertörns Fjärrvärme AB	0,0	250,0
Söderenergi AB	841,0	986,0
Summa låneramar	10 441,0	10 958,5

Borgensåtaganden (mnkr)	2022	2023
Bolag/förbund		
Södertörns Fjärrvärme AB	43,5	43,5
SRV återvinning AB	78,0	78,0
Syvab	98,7	98,7
Södertörns Brandförsvarsförbund	39,0	39,0
Borgensåtaganden	259,2	259,2
Summa låneramar och borgen	10 700,2	11 217,7

Finansiella risker och riskhantering

All finansiering medför risker. En finanspolicy och en finansinstruktion finns därför som reglerar hur riskerna ska hanteras och rapporteras. Huddinge kommun fick en uppgraderad rating från kreditvärderingsinstitutet S&P till Global Ratings AA+ med positiva utsikter, vilket är det näst högsta kreditbetyget. Betyget grundas bland annat på kommunens goda resultat de senaste åren och i prognoser framåt, en god likviditet och en kontrollerad skuld tillväxt.

Kontroll mot finanspolicyens riskregler:	Tillåtet intervall	2022	Utfall
Kort upplåning (0–12 mån)	Max 50%	28 %	38%
Kapitalbindningstid	2 - 5 år	2,7 år	2,6
Betalningsberedskap	Min 80%	166 %	94%
Räntebindningstid	2 - 5 år	2,4 år	3,3
Ränteförfall inom 12 mån	Max 60%	56 %	33%
Andel Real skuld	Max 20%	10 %	10%

Under senare år har kommunens externa skuld minskat. När förfallande lån inte refinansieras på nya, lägre löptider minskar kapitalbindningstiden. Vanligtvis innebär det också att andelen kort upplåning ökar, som ett resultat av att tiden går utan att ny kapitalbindning tillkommer.

Kommunen har vid utgången 2023 en genomsnittlig kapitalbindningstid på 2,6 år. Planerad refinansiering i kombination med prognostiserad tillväxt under kommande år innebär att kapitalbindningstiden förväntas öka. Under året har avtal om räntesäkring ingåtts till ett värde av

1 450 mnkr fördelat på löptider mellan 4 och 8 år. Totalt sett har den genomsnittliga räntebindningstiden i portföljen ökat under året och uppgår per den sista december till 3,3 år. En följd av att nya räntesäkringar ökar är att andelen ränteförfall inom 12 månader minskar.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken att kommunen på kort sikt inte har likvida medel för att klara av sina betalningar. Risken hanteras genom att hålla en likviditetsreserv som består av likvida medel samt olika typer av kreditlöften. Kommunen har totalt 2 350 mnkr i kreditlöften. Beloppet motsvarar kommunens refinansieringsbehov och räntebetalningar under ett år.

Upplåningsrisk

Upplåningsrisk är risken att kommunen har svårigheter att låna upp pengar eller måste låna till högre kreditkostnad för att möta förfallande lån och/eller nya finansieringsbehov. I syfte att begränsa upplåningsrisken ska förfallen på kommunkoncernens upplåning spridas över tiden. Den genomsnittliga kapitalbindningstiden ska vara mellan 2–5 år och max 50 procent av skulden får förfalla inom ett år.

Kreditrisk

Kreditrisk är risken att motparten inte kan fullgöra sina åtaganden i ingångna derivatkontrakt och/eller finansiella placeringar. Motparter i derivatavtal måste ha ett kreditbetyg som motsvarar lägst BBB+ enligt S&P Global Ratings. I finanspolicy finns det begränsningar av vilka motparter som är godkända för finansiella placeringar samt limiter för hur stora belopp som får placeras hos enskild motpart.

Ränterisk

Ränterisk är risken att förändringar i marknadsräntan påverkar resultatet. I syfte att begränsa ränterisken ska räntebindningstiden på lån och derivat spridas över tiden. Den genomsnittliga räntebindningstiden ska vara mellan 2–5 år och max 60 procent av ränteförfallen får ske inom 12 månader. Därutöver får en del av skulden utgöras av upplåning till real ränta där räntekostnaden delvis bestäms av faktisk inflation.

Valutarisk

Valutarisk är risken att betalningar i annan valuta än svenska kronor kan komma att fördyras när växelkurser varierar. Kommunen har motsvarande cirka 700 mnkr i upplåning i utländsk valuta. Denna utgörs av 600 miljoner norska kronor och 10 miljoner euro. Finanspolicy anger att all valutarisk kopplad till skuldförvaltningen ska säkras vilket görs med hjälp av derivat.

Kontroll och styrning

Ägardirektiv definierar bolagens finansiella mål i den kommunala koncernen. Mål för soliditeten och resultatmål är de vanligaste. Soliditetsmålen är över lag väl uppfyllda, om än med vikande soliditet i energikoncernen. Ränteläget och kraftiga prisökningar har däremot haft stor inverkan på resultaten i koncernen, vilket medfört att flera avkastningsmålen inte uppfyllts.

I delårsbokslutet per augusti gjordes en förenklad helårsprognos (utan hänsyn taget till interna mellanhavanden samt andra justeringar) för koncernen. Den visade på ett resultat efter finansiella poster om 420 mnkr. Det faktiska resultatet blev 104 mnkr lägre. Det förklaras av lägre resultat för både kommunen och de kommunala bolagen, till stor del beroende på räntekostnadsökningar.

Prognossäkerhet

En viktig del i kontroll och styrning av ekonomin är de uppföljningar som görs under året. En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig efter förändrade förhållanden under året. Två helårsprognoser görs, en per april och en per augusti.

I delårsrapporten per augusti prognostiserades en avvikelse mot budget med 227 mnkr (271 mnkr exklusive exploateringar) för helåret. Det är en avvikelse mot det faktiska utfallet med 44 mnkr. Nämndernas avvikelse försämrades jämfört med prognosen med 55 mnkr vilket till större delen beror på aktiverade investeringar i slutet av året som generade högre kapitaltjänstkostnader än budgeterat.

Budgetavvikelser helårsprognoser 2023, mnkr	April	Augusti	Bokslut
Nämnder	-54	35	-20
Finansförvaltning, centrala poster	44	91	52
Exploateringsverksamhet	-6	-45	-43
Skatter och utjämning	61	128	132
Finansnetto	7	18	62
Årets resultat	53	227	183
Resultat ekonomiskt mål	58	271	225

Prognoserna har generellt större träffsäkerhet i augusti än i april. En delförklaring till prognosavvikelse är beslut om justeringar av budgetramar under året som också påverkat budgetavvikelsen. Ytterligare en faktor är osäkerheter kring volymutvecklingen under året. Det kommer att vara väsentligt utveckla prognosarbetet för att säkerställa träffsäkerheten i den ekonomiska styrningen.

Pensionskostnader och förpliktelser

Pensionskostnaderna består av förändring av pensionsavsättning, pensionsutbetalningar, premier, finansiell kostnad och löneskatt. De totala pensionskostnaderna 2023 uppgick till 635 mnkr vilket motsvarar knappt tio procent av kommunens kostnader och är en ökning med 285 mnkr jämfört med 2022. Den främsta förklaringen är att tidigare intjänade förmånpensioner är inflationssäkrade och en hög inflation medför därför ökade kostnader för kommunen.

Pensioner intjänade från och med 1998 består av en förmånsbestämd och en avgiftsbestämd del. Den förmånsbestämda pensionen redovisas som en avsättning i balansräkningen. Avsättningen påverkas av inflationen och uppgår till 1 325 mnkr 2023 jämfört med 1 069 mnkr år 2022. Avsättningen ökar kraftigt även 2024. Den avgiftsbestämda pensionen innebär att kommunen betalar intjänad pension till en valcentral som administrerar de anställdas pensionsval. Under 2023 genomfördes förändringar i pensionssystemet som innebär en gradvis övergång från förmånsbestämda pensioner till ett system med helt avgiftsbestämda pensioner samtidigt som de

avgiftsbestämda pensionerna höjs. Förändringen medför att kostnaderna för de avgiftsbestämda pensionerna ökade 2023.

Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen och kostnaderna redovisas i resultaträkningen det år som pensionen utbetalas. Ansvarsförbindelsen uppgår till 1 528 mnkr (1 504 mnkr år 2022). Ökningen från förra året förklaras av inflationen men över tid förväntas ansvarsförbindelsen minska eftersom den avser äldre pensioner där det sker utbetalningar men ingen ny intjäning.

Händelser av väsentlig betydelse

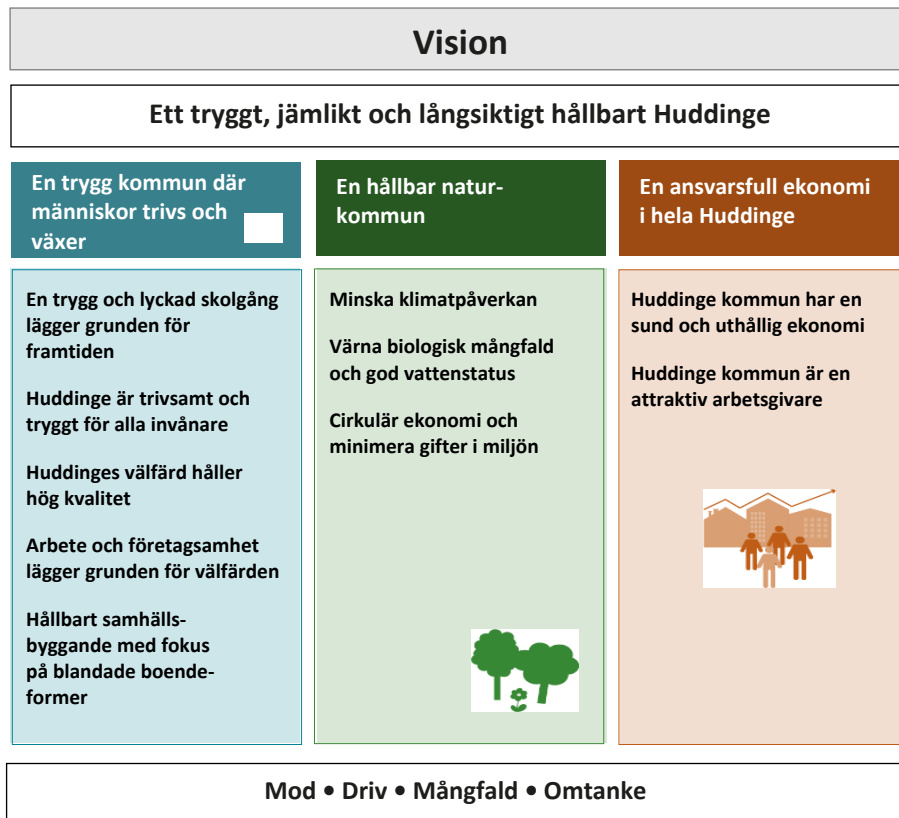
Kommunen genomförde under 2022 en upphandling av all lokalvård som resulterade i att två externa leverantörer svarar för lokalvården i kommunens lokaler från den 10 maj 2023. Leverantörerna har haft problem med att utföra lokalvården till avtalad kvalitet, vilket har medfört att kommunen har utfärdat vitesförelägganden med stöd av avtalet. En förhandling pågår om viten samt om vilken ersättning leverantörerna har rätt till för utförd tjänst.

I samband med det kraftiga snöfallet som uppstod i november 2022 utfördes i vissa fall inte snöröjningen enligt de avtal kommunen har med sina entreprenörer. En förhandling med leverantörerna genomfördes under 2023, vilket bland annat resulterade i förlikning om viten om två miljoner kronor.

Under 2023 har Huddinge Samhällsfastigheter färdigställt flera ny- och ombyggnadsprojekt där kommunen är hyresgäst. Det avser verksamhetsanpassning av Stensängsskolan, nybyggnation av Balingsnäs förskola och Långsjöskolan, ombyggnad av Trångsundsskolan samt nybyggnation av Sundby stall som invigts under året.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Huddinge kommuns tio mål är samlade i tre målområden som omfattar social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Kommunfullmäktige fastställer mål och budget för kommande år. Beslutet innefattar bland annat budgetramar och investeringsbudget. Varje nämnd erhåller en budgetram, för vilken nämnden har rätt att disponera resurser inom tilldelad budget.

Verksamhetsplanen är nämndens beskrivning av vad nämnden inom givna ekonomiska ramar åtar sig att utföra, och med vilken kvalitetsnivå, utifrån de mål som anges i kommunfullmäktiges beslut.

Nämnderna ska senast i samband med framtagandet av verksamhetsplanen planera för hur arbetet med den interna kontrollen ska bedrivas och vilka åtgärder som ska genomföras under perioden. Detta sammanställs till en plan för intern kontroll och ingår i nämndens verksamhetsplan.

Nämnderna ansvarar för uppföljningen av verksamhetsplanen. Uppföljningen ska ge kommunfullmäktige en rättvisande bild av nämndernas verksamheter. Efter årets slut ska varje nämnd lämna en verksamhetsberättelse för det gångna året med en beskrivning av uppfyllelse av mål och uppdrag, analys och beskrivning av det ekonomiska utfallet samt en redovisning av utförda prestationer. Kommunens årsredovisning fastställs av kommunfullmäktige i april.

I kommunens samlade uppföljning omfattas både nämnder, bolag och förbund. Varje bolag har en egen styrelse som utses av fullmäktige. För de kommunala bolagen finns det en bolagsordning och ägardirektiv som är antagna av fullmäktige. Bolagsordningen är aktiebolagens regelverk, som tillsammans med lagstiftning beskriver ändamål och ramar för verksamheten. Ägardirektivet fungerar som ett komplement till bolagsordningen. Av ägardirektivet framgår ägarens förväntningar och krav på bolaget. I ägardirektiven framgår att bolagen ska medverka till att relevanta mål som fastställts av fullmäktige kan uppnås. För kommunalförbund fastställer kommunfullmäktige en förbundsordning som reglerar ändamålet för förbundet.

Regelverk för nämnder och bolags arbete med målstruktur

Minimikrav i verksamhetsplaneringen är att nämnderna och bolagen relaterar till minst ett kommunfullmäktigemålen under målområde *En kommun där människor trivs och växer* och *En hållbar naturkommun* och båda kommunfullmäktigemålen under målområde *En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge* bedöms. Nämnderna och bolagen bryter ner de kommunfullmäktigemål de relaterar till utifrån respektive grunduppdrag och formulerar mer verksamhetsnära mål. Bedömningen av måluppfyllelsen sker per mål. Huddinge Samhällsfastigheter AB och Huga Bostäder AB tillämpar i grunden samma målstruktur som nämnderna. Bolagen arbetar med att formulera mål inom målområdena social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet samt fastställer indikatorer och etappmål/målnivåer för att mäta måluppfyllelsen.

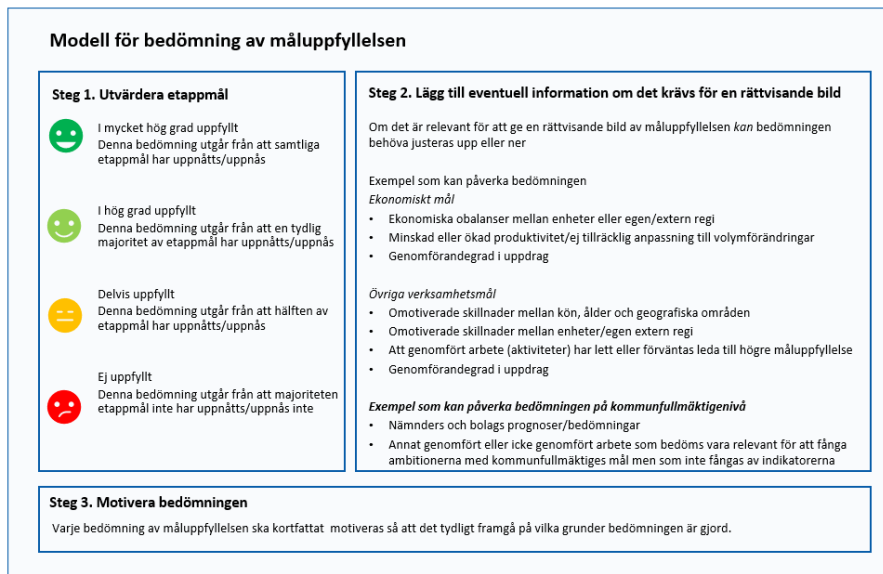
Nämndernas och bolagens bedömning av måluppfyllelsen per mål

Bedömningen ska vara rättvisande och transparent. Målbedömningen inleds med att ta ställning till i vilken grad beslutade etappmål har uppnåtts. Därefter ges möjlighet att justera bedömningen upp eller ner om det krävs för att ge en rättvisande bild av måluppfyllelsen. Varje målbedömning ska på ett transparent och sakligt sätt motiveras så att det tydligt framgår på vilka grunder bedömningen är gjord

Samlad bedömning av måluppfyllelsen per kommunfullmäktigemål

I den samlade bedömningen av respektive kommunfullmäktigemål tillämpas samma utgångspunkter. Kommunfullmäktiges etappmål är utgångspunkten. Nämnder och bolags måluppfyllelse och annat genomfört eller inte genomfört arbete vägs in om det krävs för att ge en rättvisande bild av måluppfyllelsen. Varje målbedömning ska även på kommunfullmäktigenivå sakligt och transparent beskrivas så att det tydligt framgår på vilka grunder bedömningen är gjord.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Huddinge kommuns finansiella mål för god ekonomisk hushållning definieras av de mål som finns i *Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv*. Verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning består på övergripande nivå av de tio kommunfullmäktigemålen i målstrukturen som i den praktiska tillämpningen konkretiseras i form av mer nämnd- och bolagsspecifika mål.

De finansiella målen uppfylls i mycket hög grad, med undantag för budgethållning för nämnder och bolag som inte uppnått budgethållning. Målområde *En kommun där människor trivs och växer och En hållbar naturkommun* bedöms delvis uppfyllda men analyserna visar ändå tillfredsställande resultat och ett stort antal uppdrag och satsningar har genomförts som förväntas öka måluppfyllelsen framåt. Målområde *En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge* bedöms i hög grad uppfyllt. En samlad bedömning av fastställda finansiella mål och verksamhetsmål är att måluppfyllelsen anses vara god och att kommunen och koncernen uppfyller kriterierna för god ekonomisk hushållning.

Målområde	Bedömning
En kommun där människor trivs och växer – social hållbarhet	 Delvis uppfyllt
En hållbar naturkommun – ekologisk hållbarhet	 Delvis uppfyllt
En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge – ekonomisk hållbarhet	 I hög grad uppfyllt

Finansiella mål	Bedömning
Balans mellan intäkter och kostnader i kommunen	 I mycket hög grad uppfyllt

Finansiella mål	Bedömning
Skuldsättning i kommunkoncernen	😊 I mycket hög grad uppfyllt
Självfinansiering av investeringar	😊 I mycket hög grad uppfyllt
Budgethållning för nämnder och bolag	😞 Ej uppfyllt

En trygg kommun där människor trivs och växer

En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden

Indikatorer	FSN			GSN		GAN
	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/Ej uppnått	Målvärde 2030
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%)	77,3	75,5	75,1	≥ 77	Ej uppnått	≥ 89
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)	89,5	88,9	85,7	≥ 90	Ej uppnått	≥ 96
Elever i åk. 9, meritvärde lägeskommun, genomsnitt (17 ämnen)	245	242	238	245	Ej uppnått	267
Gymnasieelever med examen inom 4 år, lägeskommun, andel (%)	61,7	67,9	63,2	>67,9	Ej uppnått	75

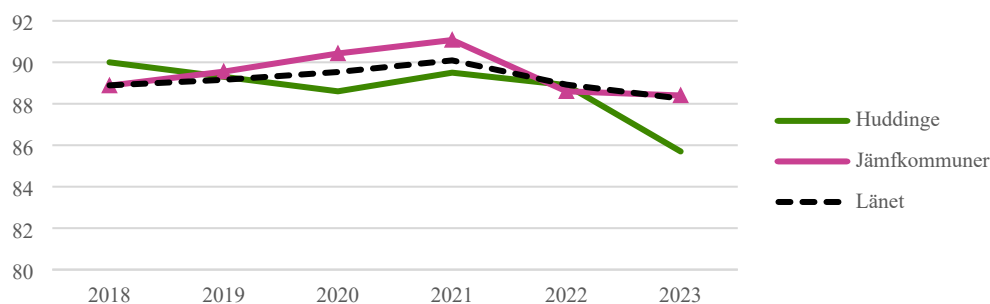
Måloppfyllelse

😞 Delvis uppfyllt

Målet bedöms delvis uppfyllt. Bedömningen utgår från att årets etappmål inte har uppnåtts men vägs upp något av att nämnderna som arbetar fokuserat med målet bedömer en relativt hög måloppfyllelse.

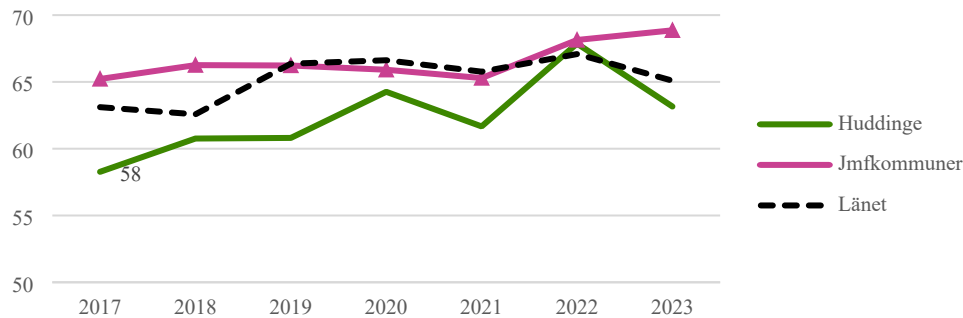
Indikatorerna som avser utbildning omfattar samtliga elever som studerar i kommunen oavsett kommunala eller fristående skolor.

Diagram 1 Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, lägeskommun, andel (%)

När det gäller de tre indikatorerna som rör grundskolan syns en liknande negativ utveckling i genomsnittskommunen i Stockholms län. Nedgången mellan 2022 och 2023 är dock något brantare i Huddinge än i länet och i jämförelsekommunerna. Den negativa trenden är sannolikt effekter av pandemin där den digitala undervisningen, som var nödvändig för att förhindra smittspridning, samtidigt begränsade möjligheten till en kreativ och differentierad undervisning.

Diagram 2 Gymnasieelever med examen inom 4 år, lägeskommun (%)

Andelen gymnasieelever med examen inom 4 år i Huddinge har varierat mellan åren med en tydlig uppgång 2022. Årets utfall 63 procent elever är ligger i mitten av jämförelsekommunerna där Järfälla har 47 procent och Nacka toppar med 86 procent elever som klarar examen inom fyra år.

En hel del arbete har genomförts under året som förväntas ge positiva effekter framåt. Bland annat har nämnderna gett förvaltningarna uppdrag som på olika sätt ska bidra till målet *En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden*. Samtliga uppdrag har genomförts enligt plan (se bilaga 3).

För att fler ska klara skolan har satsningar genomförts för att anställa fler förskollärare och på att öka förskolelärare med inriktning på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Detta börjar ge en viss effekt. Trots att konkurrensen om förskollärare är hög har andelen legitimerade förskollärare börjat öka och ligger nu i linje med länet. I jämförelse med de utvalda jämförelsekommunerna är andelen legitimerade förskollärare högre i Huddinge än i Haninge och Nacka men lägre än i Järfälla och Sollentuna. I Huddinge kommuns kommunala förskolor är andelen högre (35 procent) än i fristående (24 procent) och skillnaden har ökat jämfört med föregående år.

Även i grundskolan har satsningar gjorts för att öka lärartätheten. Under läsåret 2022/2023 ökade antalet legitimerade och behöriga lärare i kommunal skola med 74 lärare jämfört med föregående läsår. I de fristående skolorna är antalet oförändrat. Under året har antalet lärartjänster ytterligare ökat tack vare särskild satsning i kommunens Mål och budget 2023. I grundskolan har det systematiska kvalitetsarbetet utvecklats genom förbättrade rutiner, fler skolbesök och kvalitetsdialoger på enhetsnivå. I detta arbete kartläggs behöriga lärare per skola som grund för arbetet med att öka lärarbehörigheten och utjämma eventuella skillnader mellan skolorna. Den framtagna kommungemensamma rutinen för att främja skolnärvaro är under implementering. Under året har också ett nytt teambaserat arbetssätt utvecklats för barn med problematisk skolfrånvaro. Arbetssättet har implementerats under höstterminen 2023 för att förbättra skolgången för fler barn.

För att stärka tryggheten i gymnasieskolorna pågår ett kontinuerligt arbete för att motverka och ingripa mot diskriminering. Rutiner för arbetet är framtagna och uppföljning av rutinerna sker för att tillse att dessa efterlevs. Skolpersonalen har tillgång till en särskild e-tjänst för att anmäla kränkande behandling. Under året har också en åtgärdsplan tagits fram för att stärka gymnasieskolans kompensatoriska uppdrag. Det kompensatoriska uppdraget handlar om att aktivt styra insatser så att elever ges samma möjligheter att klara av studierna trots olika förutsättningar. Åtgärdsplanen förväntas på sikt skapa hållbara arbetsätt som leder till positiva effekter för både elever och personal

Huddinge är trivsamt och tryggt för alla invånare

BTN	KS	KFN	NSN	SN	VON	HUSF	HUGE

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/ej uppnått	Målvärde 2030
Invånare som upplever att kommunen är en bra plats att leva och bo på (%)	89	93,4	88,7	> 93,4	Ej uppnått	> 94
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt ute, andel (%)	63	68,5	63,5	> 68,5	Ej uppnått	> 80
Grad av psykisk hälsa åk 9	Ej aktuell	56	Ej aktuell	Ej aktuell	Ej aktuell	65
Elever som ofta eller ibland deltar i någon ledarledd aktivitet eller träning åk 9	Ej aktuell	58	Ej aktuell	Ej aktuell	Ej aktuell	70
Valdeltagande i kommunalvalet (%)	Ej aktuell	74,3	Ej aktuell	78*	Ej aktuell	82

Ej aktuell. Indikatorerna Grad av psykisk hälsa och Elever som ofta eller ibland deltar i någon ledarledd aktivitet kommer från Stockholmsenkäten som genomförs jämna år. Valdeltagande i kommunalval genomförs nästa gång 2026.

*Etappmål avser 2026 års val

Måluppfyllelse

☹️ Delvis uppfyllt

Målet bedöms delvis uppfyllt. Bedömningen utgår från att årets etappmål inte har uppnåtts men vägs upp både av att verksamheterna arbetar brett och preventivt för invånarnas bästa ur många olika perspektiv och att nämndernas och bolagens egna bedömningar av måluppfyllelsen är hög.

Nämnderna har gett förvaltningarna uppdrag som på olika sätt ska bidra till målet *Huddinge upplevs som trivsamt och tryggt*. En övervägande majoritet av uppdragen har genomförts enligt plan (se bilaga 3).

Ett tryggt och trivsamt Huddinge är ett viktigt och preventivt mål som kommunen arbetar med på många olika sätt. Som exempel har kultur- och fritidsverksamheterna, föreningslivet och andra aktörer under året erbjudit ett brett utbud av aktiviteter. Inom ramen för kommunfullmäktiges särskilda satsningar har bland annat simskola och insatser för att motverka äldres ensamhet samt aktiviteter i idrottssvaga områden genomförts. Ett nytt stall har öppnats vid Sundby Gård, vilket möjliggör för fler barn och unga att börja rida på allmän ridskola och därmed delta i ledarledd aktivitet eller träning. För att invånarna ska ha jämlik tillgång till inkluderande och trygga

mötesplatser har flera avgiftsbefriade sommarlovsaktiviteter genomförts i Skogås, Vårby och Flemingsberg under konceptet ”Sommartorg” samt sommarlovsarrangemang i Rådsparken. Ett nytt bibliotek har också öppnats i Flemingsberg och nya fritidsgårdar i Visättra och Grantorp. Fullersta Gård har under perioden arbetat aktivt med publikutveckling och erbjudit populära utställningar och program och statistiken visar att antalet besökare mer än fördubblats.

I kommunens särskilda preventionsuppdrag läggs fokus på kommunens barn och unga där skyddsfaktorerna trygga familjerelationer, främjande av skolframgång och en meningsfull fritid prioriteras. Exempel på arbete som genomförts under året är olika informationskampanjer till föräldrar avseende alkohol, tobak och droger, antidopningskampanjer i samverkan med polis och lokala företag med målet om att minska nyttjandet. Informationskampanjer har även genomförts avseende hedersrelaterat våld och risk för bortförande av barn och ungdomar i samverkan med lokala företag och polis. Kommunen har även utvecklat samverkansarbetet med bostadsbolagen för att förebygga våld i nära relationer. Ett arbete pågår också för att förebygga att barn och unga dras in i kriminella grupperingar och att stödja personer som redan är involverade i kriminella grupper att lämna dessa. Kommunen samverkar också med polisen, kriminalvården och lokalsamhället för att reducera och hindra våld i kriminella miljöer. Arbetet går under begreppet Gruppvåldsintervention (GVI). Arbetet för att förebygga kriminalitet är brett. En rad forum arbetar med aktiviteter vars syfte är att skapa ett tryggare Huddinge. Inom ramen för preventionsuppdraget har också arbetet för att främja barns skolnärvaro genomförts.

Under året har kommunen också arbetat för att nå fler av Huddinge kommuns äldre, bland annat genom att erbjuda hembesök till alla äldre över 75 år som inte har några insatser från äldreomsorgen. Vid årets slut hade alla personer över 75 år fått erbjudande om hembesök och drygt 170 personer tackade ja och fick genom dessa hembesök bland annat information om de aktiviteter som erbjuds äldre i kommunen, som till exempel kommunens seniordagar som genomfördes under två dagar i september och föreläsningar i olika former bland annat en stor föreläsning om AI (Artificiell intelligens) där 200 nyfikna seniorer kom för att lyssna och delta.

Under året har det pågått ett intensivt arbete med att utveckla det trygghetsskapande arbetet och främja god samverkan mellan kommunens företrädare, invånare, föreningsliv och näringsliv. En del av det arbetet har handlat om att öka invånarnas kunskaper om krisberedskap. Därför genomfördes aktiviteter under den nationella krisberedskapsveckan riktat till invånarna. Aktiviteterna syftade till att öka allmänhetens medvetenhet om eget ansvar i kris och deras förmåga att hantera samhällsstörningar. Arbetet med att öka samverkan med externa aktörer och civilsamhället har intensifierats även med anledning av den höjda terrorhotnivån har en åtgärdsplan tagits fram att säkerställa framdriften.

Huddinges välfärd håller hög kvalitet

Indikatorer	FSN		GSN		SN		VON	
	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/ej uppnått	Målvärde 2030		
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	79	80	79	81	Ej uppnått	90		

Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Ej aktuell	80	78	81	Ej uppnått	85
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	Ej aktuell	72	76	74	Uppnått	83

Ej aktuell. Undersökning ej genomförd.

Måluppfyllelse

Delvis uppfyllt

Målet bedöms delvis uppfyllt. Bedömningen utgår ifrån att ett av tre etappmål har uppnåtts men vägs upp något av att nämnderna som arbetar fokuserat med målet har bedömt en relativt hög måluppfyllelse för året.

Etappmålet när det gäller upplevelsen av att brukaren får bestämma om saker som är viktiga inom daglig verksamhet LSS har inte nåtts och ligger något under genomsnittskommunen i länet (81). Etappmålet när det gäller helhetssyn i hemtjänst har inte heller nåtts och utfallet är lågt i förhållande till genomsnittskommunen i länet (83). Det finns inga skillnader i resultat utifrån regiform i Huddinge kommun, utan resultatet är samma både för både den kommunala och den privat utförda hemtjänsten. Trots att etappmålet inte har uppnåtts finns en försiktig optimism när det gäller upplevelsen av hemtjänst då flera andra frågeområden i undersökningen går åt rätt håll. Bland annat har förtroendet för personalen ökat med 3 procentenheter och nöjdheten med hur personalen utför sina arbetsuppgifter med 2 procentenheter sedan föregående undersökning.

Det är tredje året i rad som helhetssyn i särskilt boende redovisar ett förbättrat resultat och årets etappmål har uppnåtts. Resultatet 2023 är linje med genomsnittet bland övriga kommuner i Stockholms län och börjar närma sig riksgenomsnittet. I stort sett ökar resultaten för samtliga frågeområden i undersökningen. I den kommunala regionen bedöms åtgärder som riktats bland annat för att anhöriga ska vara mer delaktiga ha haft effekt.

För att utvärdera målet inom socialnämndens verksamheter används egna undersökningar. Bland annat utvärderas i vilken mån målgrupperna upplever en förbättrad situation efter avslutad insats och om målen med insatserna har nåtts. Utvärderingen visar på varierande resultat.

Nämnderna har gett förvaltningarna uppdrag som på olika sätt ska bidra till målet *Huddinges välfärd håller hög kvalitet*. En övervägande majoritet av uppdragen har genomförts under året (se bilaga 3).

I kommunens verksamheter pågår ständigt ett arbete för att öka individernas delaktighet i den omsorg som erbjuds. Under året har kommunen särskilt arbetat med att fånga upp åsikter från barn, unga och deras familjer om hur de upplever bemötande, information och kontakten med verksamheten. Ett aktivt arbete pågår också för att fler som varit utsatta för våld i nära relation ska känna en positiv förändring efter avslutad insats.

Ett viktigt steg för att öka tryggheten inom äldreomsorgen är att säkerställa kontinuiteten i hemtjänstinsatserna. Bland annat har fast omsorgskontakt införts. Det innebär att varje brukare har en utsedd person inom hemtjänsten som lär känna den enskilde lite extra och som har en helhetsbild för den enskildes behov. Det pågår också arbete i planeringen för att minska antalet personer som kommer i kontakt med hemtjänsttagaren. Det arbete som pågår förväntas bidra till en

ökad kontinuitet och trygghet. Det går att notera en försiktigt positiv trend i utvecklingen av personalkontinuiteten och den enskildes upplevelse av trygghet.

Inom särskilt boende för äldre har bland annat ett projekt startats för att förbättra vården och livskvaliteten i livets slutskede. Projektet kommer att fortsätta under 2024. För att öka anhörigas känsla av delaktighet och känsla av trygghet och förtroende för verksamheten inom särskilt boende har åtgärder för förbättrad kommunikation mellan verksamheten och de anhöriga skett.

Arbete och företagsamhet lägger grunden för välfärden

	BTN	GAN		KS		
Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/Ej uppnått	Målvärde 2030
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, % av befolkningen	0,66	0,56*	Ej aktuell	0,66	Uppnått	0,60
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt, NKI	74	72*		>75	Ej uppnått	> 80
Arbetsplatskvot**	0,84	0,82*	Ej aktuell	> 0,85	Ej uppnått	1,0

* Officiella resultat publiceras med eftersläpning. Etappmål 2023 ställs enligt planering mot 2022 års utfall

** SCB har ändrat datakälla för måttet vilket medfört att tidsserien bakåt har justerats något.

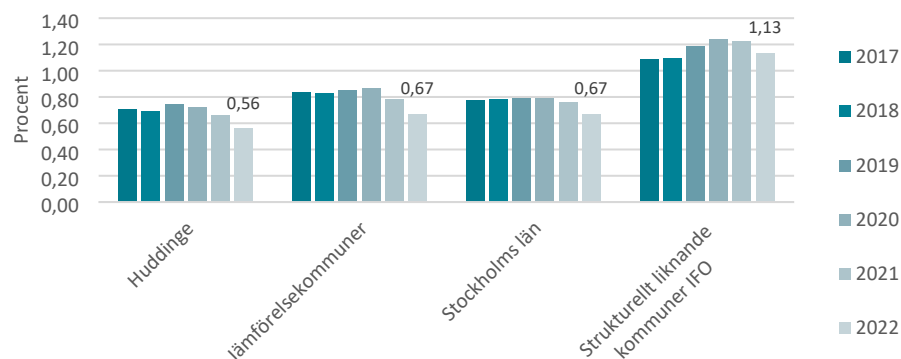
Måluppfyllelse

Delvis uppfyllt

Målet bedöms delvis uppfyllt. Bedömningen utgår från att ett av tre etappmål har uppnåtts men vägs upp av att nämnderna som arbetar fokuserat med målet bedömer en relativt hög måluppfyllelse.

Diagram 3 Vuxna invånare (18+) med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel av befolkning (%)

När det gäller andelen vuxna invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd har Huddinge en låg andel både i förhållande till länet och jämförelsekommunerna men också en mycket låg andel i förhållande till sin struktur. Kommunen fortsätter arbetet med att sätta individen i centrum och

arbeta både verksamhetsöverskridande och med externa aktörer som till exempel Arbetsförmedlingen, Komvux och det lokala näringslivet för att de invånare som har uppburit försörjningsstöd en längre tid ska kunna försörja sig själva.

Etappmålet för företagsklimatet har inte uppnåtts. I undersökningen får företagarna bedöma kommunens service och effektivitet inom sex myndighetsområden: brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll samt serveringstillstånd.

Nämnderna har gett förvaltningarna uppdrag som på olika sätt ska bidra till målet *Arbete och företagsamhet lägger grunden för välfärden*. Samtliga uppdrag har genomförts enligt plan (se bilaga 3).

Flera aktiviteter har genomförts under året som bedöms kunna påverka företagsklimatet positivt, bland annat har en företagsportal inrättats på kommunens hemsida. Företagsportalen ska underlätta för företagare att hitta information och komma i kontakt med kommunen. Kommunen har också påbörjat ett förberedande arbete med en kartläggning av kompetensbehovet för Huddinges näringsliv. Parallellt har en rutin för omvärldsbevakning gällande framtida yrken och branscher tagits fram. Den sammantagna kunskapen gör att utbudet av utbildningar och dess innehåll på vuxenutbildningen lättare kommer matcha arbetsmarknadens kompetensbehov. För att ge bättre service till företag under bygglovsprocessen har kommunens bygglovsavdelning bildat en företagsgrupp med handläggare som specialiserar sig på företagares ansökningar och handlägger hela ärendet från rådgivning till slutbesked.

En del i att skapa förutsättningar för Huddinges näringsliv är genom framtagande av detaljplaner som möjliggör nya arbetstillfällen. I övrigt har planeringen återstartats för projekten Södra entrén och Stadscentrum i Flemingsbergsdalen vilka tillsammans innehåller ca 10 300 arbetsplatser. Nya områden för verksamheter har pekats ut i kommunens nya översiktsplan. I arbetet med framtagande av utvecklingsplan för Östra Huddinge har områden för arbetsplatser identifierats. Där föreslås utvidgning av befintliga verksamhetsområden för en bättre och mer sammanhållen markanvändning. För Länna verksamhetsområde samt Gräsvreten pågår detaljplanearbete och för Gladö industriområde arbetas nu med ett planprogram som ska ge förutsättningar för en utbyggnad. För att bättre följa utvecklingen har ett arbete påbörjats med att ta fram statistik för att framöver kunna mäta antal tillkommande arbetsplatser i pågående samhällsbyggnadsprojekt.

Hållbart samhällsbyggande med fokus på blandade boendeformer

	BTN	KS		KFN		
Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/Ej uppnått	Målvärde 2030
Antal färdigställda bostäder	344	291*	Ej aktuell	975	Ej uppnått	975
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	25,7	25,2*	Ej aktuell	24	Ej uppnått	18

* Officiella resultat publiceras med eftersläpning. Etappmål 2023 ställs enligt planering mot 2022 års utfall

Måluppfyllelse

 Delvis uppfyllt

Målet bedöms delvis uppfyllt. Bedömningen utgår ifrån att etappmålen för antal färdigställda bostäder och trångboddhet i flerbostadshus inte har uppnåtts men vägs upp av att nämndernas bedömda måluppfyllelse är hög. Kommunen har också en god planberedskap med cirka 18 000 bostäder i pågående planering (program och detaljplaner) inom influensområdet för Spårväg Syd.

Det sociala hållbarhetsperspektivet har en stor plats i planeringen av samhället och beaktas när kommunen planerar för nya bostäder, ny kommunal service, ny infrastruktur och nya mötesplatser i form av till exempelvis parker och lekplatser. Flera projekt som kommer att driva utvecklingen framåt är under uppstart till exempel Hälsövägen i Flemingsberg. Från idé till färdig bostad tar det cirka 10 år. Vid start av nya projekt genomförs analys om situationen i aktuellt område. Målet är att få en variation av upplåtelseformer, bostadstorlekar och bostadstyper i varje område för att skapa socialt hållbara livsmiljöer.

Etappmålet för antal färdigställda bostäder har inte uppnåtts. Detta beror delvis på att flera projekt har fördröjts men också på att nuvarande konjunkturläge leder till en lägre byggtakt. För att kunna hålla ett högt bostadsbyggande över konjunkturcykler arbetar kommunen proaktivt med planering och utredning med syftet att ha så god framförhållning som möjligt. Exempelvis är en ny Översiktsplan beslutad och arbete med Genomförandestrategi påbörjad. Ny utvecklingsplan för Kungens kurva är också beslutad.

Nämnderna har gett förvaltningarna uppdrag som på olika sätt ska bidra till målet *Hållbart samhällsbyggande med fokus på blandade boendeformer*. Sex av sammanlagt åtta uppdrag har genomförts under året (se bilaga 3).

Stor vikt läggs på dialoger med Huddingeborna vid utformning av parker och lekplatser och kommunikationsplaner utarbetas för varje större projekt. Barnperspektivet är väl inarbetat i beslutsunderlag och analyser i planeringen. Äldreperspektivet tas med i utredningar om sociala konsekvenser som görs inom ramen för detaljplaneprogram och detaljplaner, det handlar bland annat om att säkerställa gångstråk, tillgängliga passager, bra orienterbarhet i stadsrummet och likande vilket gynnar invånare sett ur flera olika perspektiv. Ett annat konkret exempel är detaljplanen för kommunhuset inklusive huvudbibliotek där äldreperspektivet och tillgänglighet varit framträdande i planarbetet. Andra exempel är pågående arbeten med programmet för Visättra och detaljplanen för Drakskeppet där äldreperspektivet lyfts i den sociala konsekvensanalysen.

I kommunens *Plan för Samhällsbyggnad* läggs extra fokus på de regionala stadskärnorna, utvecklingsområden och spårväg syd som binder dem samman med Loviseberg samt övrig nord-sydlig kollektivtrafik som pendeltåg och tunnelbana. Utöver detta har ett arbete påbörjats med att ta fram en utbyggnadsstrategi för Huddinge kommun.

En hållbar naturkommun

Minska klimatpåverkan

BTN	GAN	KS	KFN	NSN	SN	VON	HUSF	HUGE

Indikator	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/ej uppnått	Målvärde 2030
Utsläpp av växthusgaser totalt, ton CO2 ekv/inv	1,24*	Ej aktuell	Ej aktuell	<1,19	Ej uppnått	1,0
Energianvändning i kommunens inhyrda lokaler (kwh/kvm)	163	161	157	149	Ej uppnått	120
Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	95*	Ej aktuell	Ej aktuell	>95	Uppnått	>95

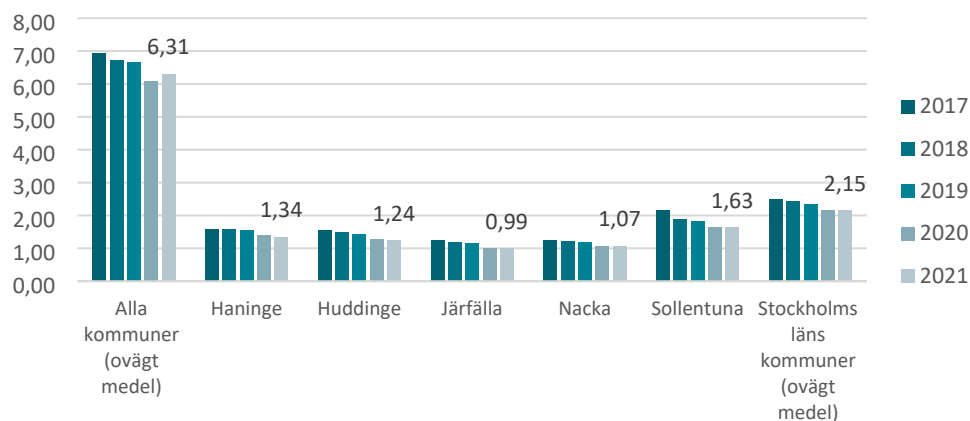
* Officiella resultat publiceras med eftersläpning. Etappmålen ställs enligt planering mot 2021 års publicerade resultat

Målfyllelse

☹️ Delvis uppfyllt

Målet bedöms delvis uppfyllt. Bedömningen bygger på att etappmålen för utsläpp av växthusgaser och energianvändning i kommunens lokaler inte uppnåtts men vägs upp av att den långsiktiga trenden är positiv och att etappmålet för befolkning i kollektivtrafiknära läge är uppnått.

Diagram 4 Utsläpp av växthusgaser totalt, ton CO2 ekv/inv i förhållande till riket, länet och Huddinges jämförelsekommuner

Koldioxidutsläppen fortsätter att minska, dock i något långsammare takt än önskat. Det senast publicerade utfallet avser år 2021. Under pandemin minskade transporter och aktiviteter från industrier generellt på många håll på grund av restriktioner. Det är dock svårt att avgöra om och i vilken utsträckning detta även gäller Huddinges utfall 2021. Klimatförändringar och globala temperaturökningar är dock en av vår tids stora utmaningar. Utsläpp av växthusgaser och framför allt utsläpp av koldioxid till atmosfären är en stor bidragande orsak till klimatförändringar och globala temperaturökningar. Huddinge har tack vare avsaknad av större industrier en förhållandevis låg andel utsläpp. Den sektor som har störst påverkan för Huddinge är utsläpp från

vägtransporter som står för 64 procent av utsläppen. Ett kontinuerligt arbete behöver pågå för att minska dessa utsläpp. Då en del statliga styrmedel har eller kommer att tas bort eller försvagas är det än viktigare att kommunen jobbar med och genomför åtgärder som minskar bilanvändandet.

Nämnderna har gett förvaltningarna fem uppdrag som på olika sätt ska bidra till målet *Minska klimatpåverkan*. Fyra av totalt fem uppdrag har genomförts enligt planering (se bilaga 3)

Under 2023 har kommunen påbörjat ett kommunkoncernövergripande arbete tillsammans med Hüge Bostäder och Huddinge Samhällsfastigheter för att ta fram principer för laddinfrastruktur. Ett inriktningsbeslut har tagits för att tillskapa laddinfrastruktur på infartsparkeringar genom att låta en eller flera externa aktörer bygga och förvalta den. Även cykelinfrastrukturen har utvecklats. Bland annat har ett regionalt cykelstråk längs Smistavägen samt gång- och cykelväg Nordostpassagen mellan västra Länna och Vega färdigställts. Kommunen arbetar också kontinuerligt med Säkra skolvägar och Mobility management, framför allt flexibla parkeringstal.

Värna biologisk mångfald och god vattenstatus

BTN	FSN	GSN	KS	NSN

Indikator	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/ej uppnått	Målvärde 2030
Areal av identifierade lämpliga kommunägda gräsytor som har ställts om till skötsel som gynnar den biologiska mångfalden (ha)	0	2	8,5	1	Uppnått	10
Sjöar med god ekologisk status (%)	50	56*	Ej aktuell	50	Uppnått	100**
Areal återskapad våtmark (ha) sedan 2011	15,88	30,3	38	14,5	Uppnått	20***

* Resultat publiceras med eftersläpning. Etappmål 2023 ställs enligt planering mot 2022 års publicerade resultat. Länsstyrelsen som tar fram underlag för indikatorn har ändrat Mälaren från en till två enheter i presentationen för 2022 års data vilket påverkar utfallet 2022.

**Målvärde avser 2033

***Målvärde avser 2025

Måluppfyllelse

I mycket hög grad uppfyllt

Målet bedöms i mycket hög grad uppfyllt. Bedömningen bygger på att etappmålen uppnåtts, samt förstärks av att flera nämnder bedömt en hög måluppfyllelse på helår.

Under året har 6,5 ha identifierade kommunägda gräsytor ställts om från bruksgräs till skötsel som gynnar den biologiska mångfalden. Årets etappmål är därmed uppnått. Inför 2024 fortsätter arbetet med utveckling av vegetationsytor till en skötsel som gynnar den biologiska mångfalden.

Kommunen har genomfört ett flertal åtgärder för de sjöar som ej uppnår god ekologisk status och sjöarnas status är på väg åt rätt håll. Det tar dock tid innan man ser effekterna av genomförda åtgärder fullt och ut och det krävs även ytterligare åtgärder för att sjöarna ska kunna klassas med god ekologisk status.

Under 2023 har sammanlagt 7,7 hektar våtmark anlagts varav en stor våtmark om 7,5 hektar i Stensättra. Våtmarken har skapats genom dämning med en dammvall vid våtmarkens utlopp samt proppning av kulvertar. Häckningsöar för fågel har skapats i våtmarken. Som en kompensationsåtgärd för Trafikverkets kommande ingrepp i och med Tvärförbindelse Södertörn har också 0,2 hektar våtmark anlagts vid Sockenvägen. Detta innebär att areal återskapad våtmark sedan 2011 uppgår till 38 hektar.

Nämnderna har gett förvaltningarna uppdrag som på olika sätt ska bidra till målet *Värna biologisk mångfald och god vattenstatus*. Tre av sammanlagt fyra uppdrag har genomförts enligt plan (se bilaga 3)

Cirkulär ekonomi som minimerar gifter i miljön

	KS	KFN	NSN	HUGE		
Indikator	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Prognos etappmål	Målvärde 2030
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)	396	373	Ej aktuell	395*	Uppnått	370
Andel inköp av miljöcertifierade/miljömärkta varor och produkter av totala inköp av produkter (%)	24	23	21,4	35	Ej uppnått	50**

* Officiellt resultat publiceras med eftersläpning. Etappmålet ställs enligt planering mot 2022 års publicerade resultat

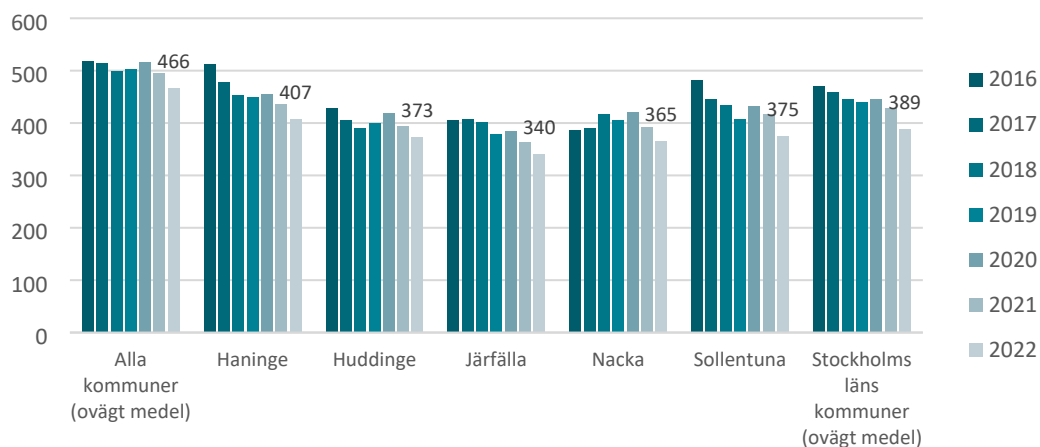
**Målvärdet avser 2025

Måluppfyllelse

☹️ Delvis uppfyllt

Målet bedöms delvis uppfyllt. Bedömningen utgår från att etappmålet för insamlat hushållsavfall har uppnåtts samtidigt som utfallet för andelen inköp av miljöcertifierade/miljömärkta varor och produkter per den sista december inte har uppnåtts.

Diagram 5 Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/invånare (justerat)

Föregående år genererades i genomsnitt 373 kg hushållsavfall per person.

Mängden hushållsavfall har minskat över tid men en viss ökning kunde ses under pandemiåren 2020–2021 vilket bedöms bero på att hushållen gavs mer tid till renoveringsprojekt och utrensningar. De senaste utfallet för Huddinge, 373 kg/person, ligger nära målvärde 2030 men detta kan dels vara en effekt av att hushållen på grund av rådande konjunktur har haft ett mer begränsat ekonomiskt utrymme att spendera på renoveringar och konsumtion. När omvärldsläget förändras finns det en risk att avfallsmängderna åter ökar.

Etappmålet för andelen inköp av miljöcertifierade/miljömärkta varor och produkter slutade på drygt 21 procent har inte uppnåtts. Orsaken kan eventuellt bero på omvärldsläget, att varor och

produkter blivit dyrare och att organisationens utrymme att prioritera miljöcertifierade eller miljömärkta varor och produkter har minskat.

Nämnderna har gett förvaltningarna uppdrag som på olika sätt bidrar till målet *Cirkulär ekonomi som minimerar gifter i miljön*. Tre av totalt fem uppdrag har genomförts som planerat (se bilaga 3).

Under året har kommunen bistått SRV återvinning (SRV) i förberedelserna med att överta insamlingsansvaret för hushållens förpackningar. Från och med januari 2024 ligger ansvaret på kommunerna. I och med att återvinningscentralen i Flemingsberg avvecklades 1 januari 2023 har SRV under året arbetat med en rad pilotprojekt kring så kallad mobil insamling. Exempel på det är SRV pop-up, som är tre bilar som kört runt på utvalda platser i kommunen för att samla in skrymmande grovavfall, farligt avfall och återbruksvaror. Andra initiativ har varit mobil insamling av trädgårdsavfall och kvartersnära insamling av julgranar.

Under året har projektet Återbruk i kommunkoncernen initierats. Syftet är att skapa ett effektivt och strukturerat återbruksarbete. När ett systemiserat arbete med återbruk av möbler och andra inventarier finns på plats finns stor potential att minska klimatpåverkan och bidra till minskade avfallsmängder. Projektplanen för projektet sträcker sig till september 2024 och bland projektmålen finns bland annat inköp av ett IT-systemstöd för lagerhållning och beställning av återbrukade varor, identifiera och ta i bruk en återbrukslokal, samt framtagande av styrdokument för försäljning och återbruk.

En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge

Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/ej uppnått	Målvärde 2030
Resultat exkl exploatering (%)	6,0	6,4	4,0	≥1	Uppnått	≥ 2,0
Låneskuld tkr/inv	50	47	47	≤85	Uppnått	≤85
Självfinansieringsgrad, kommun (%)	140	146	163	≥100	Uppnått	≥100
Självfinansieringsgrad, kommunkoncern (%)	106	112	95	≥70	Uppnått	≥70
Budgethållning nämnder (mnkr)	57	13	-20	0	Ej uppnått	0
Budgethållning bolag (mnkr)	286	83	-80	≥85	Ej uppnått	-

Måluppfyllelse

 I hög grad uppfyllt

Målet bedöms vara *i hög grad uppfyllt*. Detta grundar sig på att etappmålen för resultatet, skulder och självfinansieringsgrad överträffas med råge. Däremot uppnår varken bolagens eller nämndens budgethållning.

Den främsta anledningen till att kommunens resultat exklusive exploateringsintäkter blev 4,0 procent är att skatteintäkterna blev 132 mnkr högre än förväntat. Outnyttjade reserverade medel på 147 mnkr förbättrar resultatet, vilket dock är lägre än tidigare år. Nettokostnadsutvecklingen är väldigt hög, nio procent, bland annat beroende på att pensionskostnaderna är 285 mnkr högre än 2022. Rensat för detta är nettokostnadsutvecklingen 4,9 procent.

Nämnderna uppvisar ett sammanlagt underskott på 20 mnkr, då samtliga nämnder utom gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden gör ett underskott. De kommunala skolorna och förskolorna pressas av färre barn och högre lokalvårdskostnader än förväntat. Hemtjänsten och LSS-verksamheten har återigen ett betydande underskott.

Bolagen redovisar sammanlagt ett resultat på -80 mnkr, vilket är 155 mnkr lägre än förväntat. Merparten av underskottet är hänförligt till Söderenergi som haft tekniska problem under 2023. Huga Bostäders resultat har försämrats av stigande räntor.

Investeringsnivån som är av stor betydelse för skuldtutvecklingen och självfinansieringsgraden har under 2023 legat i paritet med tidigare år. Kommunen har investerat 399 mnkr och koncernen 1 192 mnkr, vilket är 524 mnkr lägre än förväntat.

Självfinansieringsgraden visar investeringar i förhållande till årets resultat och avskrivningar och landar på 163 procent för kommunen. Detta att jämföra med budget på 146 procent. För kommunkoncernen är utfallet 95 procent att jämföra med budget på 94 procent.

Kommunens externa låneskuld uppgår till 5 374 mnkr och utlåningen till kommunens bolag till 9 323 mnkr. Låneskulden är per sista december 2023 i stort sett oförändrad jämfört med föregående år och uppgår till 47 000 kronor per invånare mot budgeterade 51 000 kronor per invånare.

Inför 2023 gjordes en särskild satsning på upphandlingsfrågor som möjliggjort rekryteringar av ett flertal tjänster, däribland en heltidstjänst som hållbarhetsstrateg. Dessa satsningar förstärker möjligheten att såväl effektivisera upphandlingsarbetet samt aktivt bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle med respekt för arbetstagares rättigheter, klimat- och miljöhänsyn och social inkludering

Flera uppdrag som på olika sätt ska bidra till målet om ansvarsfull ekonomi låg i planeringen för året. Drygt hälften av uppdragen har genomförts. (se bilaga 3). Av de uppdrag som inte är helt genomförda kan en stor del härledas till Huddinge kommuns lokalresursplan. De uppdrag som inte är slutrapporterade förväntas genomföras 2024.

Huddinge kommun har goda ekonomiska förutsättningar, vilka dock utmanas av minskande befolkning 2023 och försämrad konjunktur. För att möta denna utmaning krävs ett systematiskt effektiviseringsarbete i syfte att förbättra kvalitet och begränsa kostnadsökningarna. Detta arbete pågår inte minst inom upphandling, digitalisering och lokalutnyttjande (se vidare avsnittet *Effektiviseringsarbete*).

Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

BTN	FSN	GSN	GAN	KS	KFN	NSN	SN	VON	HUSF	HUGE

Indikatorer	2021	2022	2023	Etappmål 2023	Uppnått/ej uppnått	Målvärde 2030
Medarbetarengagemang (HME total nivå) (%)	79	80	81	>80	Uppnått	82
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, kommun, andel (%)	8,5	8,6	7,8*	<7,8	Uppnått	≤6,9

Huddinge Samhällsfastigheter AB och Huddinge Bostäder AB omfattas inte av kommunfullmäktiges indikatorer

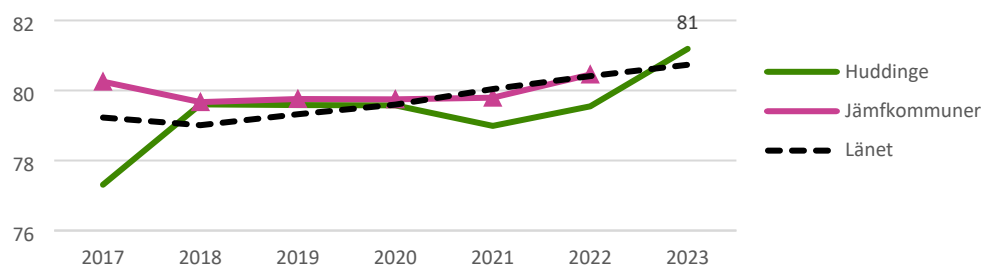
*Avser perioden nov 2022-nov 2023.

Måluppfyllelse

😊 I hög grad uppfyllt

Målet bedöms i hög grad uppfyllt. Bedömningen grundar sig på att etappmålen för medarbetarengagemang och sjukfrånvaro har uppnåtts. Majoriteten nämnder och bolag har bedömt en relativt hög måluppfyllelse på helår.

Diagram 6 Medarbetarengagemang (HME total nivå) (%)

Huddinge kommuns trend avseende medarbetarengagemang är positiv och årets etappmål för medarbetarengagemang (HME) har överträffats. Ökningen har skett inom samtliga tre index (ledarskap, styrning och motivation) men är störst när det gäller motivationen. Kommunens totala resultat för HME överstiger genomsnittet i de tolv kommuner i länet som genomfört undersökningen 2023.

Årets sjukfrånvaro uppgick till 7,75 procent och uppnår därmed etappmålet. Det är framför allt en minskande korttidssjukfrånvaro som påverkar utvecklingen positivt vilket delvis kan förklaras av att pandemin inte påverkar i samma utsträckning som under 2020 och 2021. Statistik för att jämföra årets sjukfrånvaro med andra kommuner är ännu inte tillgänglig, men Huddinge har över tid haft en högre sjukfrånvaro än många andra kommuner men skillnaderna har minskat successivt de senaste åren. En kartläggning av orsakerna bakom sjukfrånvarotalen har genomförts och förslag på åtgärder för att minska sjukfrånvaron är framtagna. Arbete med att minska sjukfrånvaron behöver ske både brett och långsiktigt, men också riktat mot grupper med hög sjukfrånvaro.

Flera uppdrag som på olika sätt ska bidra till målet *Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare* låg i planeringen för året och samtliga uppdrag har genomförts (se bilaga 3). En genomförd utredning visar att det finns flera vinster att införa heltid som norm, bland annat i form av ökad kvalitet och kompetens i verksamheterna, och ökad jämlikhet mellan män och kvinnor: Genom att införa heltid som norm ges också ett viktigt verktyg för att möta upp behoven av kompetensförsörjning i välfärdsverksamheterna. Ytterligare en genomförd utredning konstaterar att många medarbetare i förskola och äldreomsorg har bristfälliga kunskaper i svenska språket. Efter politiskt beslut våren 2024 görs ställningstagande om vidare arbete med språkkompetensutveckling.

Den långsiktiga kompetensförsörjningen är en av de största utmaningarna kommunen står inför. Det är av yttersta vikt att kommunkoncernen fortsätter och förstärker arbetet med att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare.

Kompetensbaserad rekrytering har implementerats. För att ge nyanställda en ännu bättre start, och minska tiden tills att de är fullt introducerade, har processerna för både tiden innan en anställd är på plats och den första tiden på arbetsplatsen utvecklats. Samverkansavtal har tecknats med både Södertörns högskola och Karolinska institutet. Under året har ett arbete med att förbereda centralisering av HR-avdelningen pågått. Centraliseringen som kommer att genomföras under 2024 ska skapa en tydlig ledning inom övergripande HR-processer och ett behovsstyrt, professionellt, likvärdigt och samordnat stöd till kommunens verksamheter. Kommunens synlighet på sociala medier har ökat under året. Samtliga nämnder genomför dessutom åtgärder för att kompetensutveckla medarbetare och flera e-utbildningar har lanserats under året (se vidare i avsnittet *Väsentliga personalförhållanden*).

Resultat och ekonomisk ställning

Kommunkoncernen

Resultat kommunkoncern

Resultat efter finansnetto, mnkr	Andel	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse
Huddinge kommun	100%	390	206	184
Huddinge Samhällsfastigheter	100%	-57	-64	7
Huge Bostäder	100%	51	72	-21
Södertörns Energi*	50%	-14	53	-67
Söderenergi*	29%	-59	0	-59
SRV Återvinning*	32%	1	14	-13
Södertörns brandförsvärsförbund*	19%	6	0	6
Summa resultat efter finans		316	281	35

*Andel av resultatet som motsvarar kommunens ägarandel i respektive bolag/förbund, utan elimineringar

Kommunkoncernen uppvisar ett positivt resultat på 316 mnkr före bokslutsdispositioner och skatt. Budget för 2023 var 281 mnkr. Utfallet hänför sig främst till kommunens starka resultat för året. Bolagens resultat ligger sammantaget 149 mnkr under budget, räknat före bokslutsdispositioner och skatt. Energikoncernen har drabbats hårt av kraftigt höjda bränslepriser och av avsaknaden av elproduktion under årets början, och bolagssfären är överlag starkt påverkad av kraftigt ökade räntekostnader under året. Summerat koncernresultat efter bokslutsdispositioner och skatt, inklusive elimineringar, uppgår till 217 mnkr.

Resultatet har varierat ganska mycket de senaste fem åren och påverkas av tillfälliga poster så som realisationsvinster vid försäljning av tillgångar, nedskrivningar, tillfälliga bidrag mm. Inflationen var fortsatt hög under 2023 och uppgick till 4,4 procent per sista december. Jämfört med 2022 har de kommunala kostnaderna ökat med nära 10 procent, medan intäkterna inklusive skatter och bidrag har ökat med 5 procent.

Koncernens investeringar

Koncernens investeringar, mnkr	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Upparbetning
Kommunen	540	399	-141	74%
Huddinge Samhällsfastigheter	500	322	-178	64%
Huge Bostäder	974	761	--213	78%
Södertörns Energi*	45	19	-26	43%
Söderenergi*	32	64	32	198%
SRV Återvinning*	21	22	-1	106%
Södertörns brandförsvärsförbund*	4	6	2	144%
Summa investeringar	2 116	1 593	-523	75%

* Andel av bolags/förbunds totala investeringar som motsvarar kommunens ägarandel i respektive bolag/förbund

Koncernen investerade under året för 1 593 mnkr, något över 2022 års nivå på 1 264 mnkr. Investeringarna i Huddinge Samhällsfastigheter AB uppgick till 322 mnkr och avser främst kommunala verksamhetslokaler. De största investeringarna står Hüge Bostäder för, med ett utfall på 761 mnkr. För Hüge Bostäder AB har investeringsvolymerna ökat med cirka 310 mnkr jämfört med 2022, medan de har minskat eller är relativt oförändrade för kommunen, Södertörns Energi AB, SRV AB och Södertörns Brandförsvarsförbund. För Söderenergi AB ligger 2023 års investeringar på 198 procent av budgeterad nivå, något som uteslutande förklaras av att arbetet med en ny bränslesilo, som var planerat under 2022, försenades och utfördes under 2023. Investeringarna för 2023 är lägre än budgeterat. Upparbetningsgraden är dock något högre än föregående år och uppgår till 75 procent (68 procent 2022) av budgeterad volym.

Koncernens två fastighetsbolag Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB står för 68 procent av investeringarna. Huvuddelen av Huddinge Samhällsfastigheter AB:s lokaler hyrs ut till kommunen och får effekt på kommunens kostnader. Den långsiktiga finansieringen sker alltså genom skatteintäkter. För investeringar i övriga bolag sker den långsiktiga finansieringen främst genom andra intäkter så som avgifter och hyror.

Kommunen

Tabell: Resultaträkning, mnkr	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse	Utfall 2022
Nämnderna	-6 919,2	-6 938,8	-19,6	-6 537,2
Centrala poster (inkl avskriv.)	-206,4	-154,1	52,3	-56,0
Exploateringsverksamhet	134,5	91,2	-43,3	176,2
Skatt, statsbidrag, utjämning	7 226,8	7 358,7	131,9	7 030,6
Finansnetto	-29,2	32,5	61,7	16,0
Resultat	206,5	389,6	183,1	629,6
Resultat, ekonomiskt mål	72,0	296,7	224,7	451,8

Kommunen redovisar ett resultat på 390 mnkr vilket motsvarar 5,3 procent av skatt, generella statsbidrag och utjämning medan resultatet enligt det ekonomiska målet är på 297 mnkr, motsvarande 4,0 procent. Resultatet ger ett överskott mot budget på 225 mnkr.

Nämnderna redovisar underskott mot budget på totalt 20 mnkr. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott på 32 mnkr medan övriga nämnder gör underskott (se vidare avsnittet ”Driftredovisning” nedan).

De centrala posterna på finansförvaltningen redovisar ett överskott på 52 mnkr vilket till större delen förklaras av outnyttjade reserverade medel på 148 mnkr. Inom centrala poster finns det samtidigt större negativa avvikelser mot budget bestående av kostnader kopplade till lokalprojekt och samhällsbyggnadsprojekt. Det handlar främst om kostnader som uppstått inom projekten som bedöms utgöra driftskostnader i stället för investering och kostnader för förstudier i projekt som avbrutits. Pensionskostnaderna har som nämnts i avsnittet *Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning* ökat kraftigt jämfört med föregående år vilket främst förklaras av den höga inflationen. Inflationens påverkan på pensionskostnaderna var till stor del känd vid budgettillfället men utfallet överstiger ändå budget med 55 mnkr vilket främst beror på fler anställda som har haft rätt till förmånsbestämd pension.

För exploateringsverksamheten redovisas ett underskott på 43 mnkr. Orsaken till avvikelsen är främst att intäkter från markförsäljning och exploateringsersättning skjutits fram i tid.

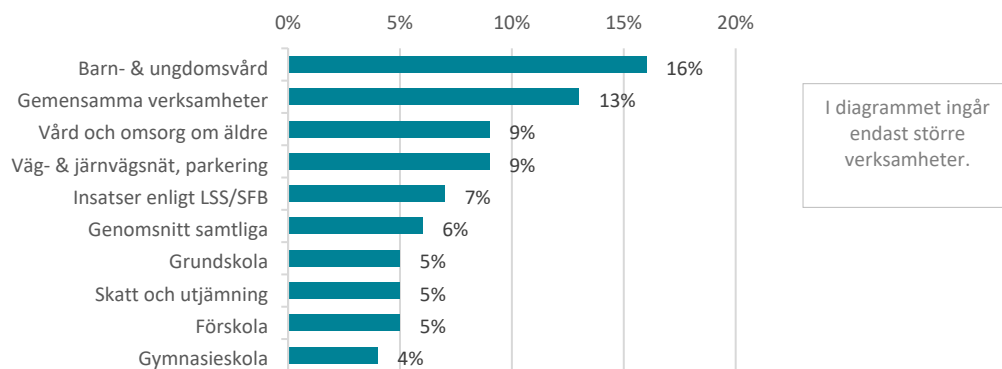
Skatt, generella statsbidrag och utjämning blev 132 mnkr högre än förväntat, vilket förklaras av kraftigt förbättrade slutavräkningar för skatteintäkter samt ett högre regleringsbidrag än budgeterat.

Finansnettot redovisar ett överskott på 62 mnkr vilket förklaras av högre ränteintäkter från utlåning av likviditet till kommunens bolag.

Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadsutvecklingen för nämndernas verksamhet visar i snitt en ökning med 6 procent jämfört med samma period föregående år, medan skatte- och statsbidragsintäkterna har ökat med 5 procent.

Diagram 7 Nettokostnadsutveckling

Nettokostnaderna för barn- och ungdomsvården har ökat med 16 procent, vilket främst beror på att fler barn och unga får insats på institution, i behandlingsfamilj och stödboende. Volymerna för behandlingsfamilj har ökat med 5,1 procent medan volymerna för stödboenden har ökat med 7,1 procent, vilket innebär att kostnader per plats har ökat jämfört med 2022.

Nettokostnaderna för gemensamma verksamheter har ökat 2023 med 13 procent och beror, utöver löne- och prisuppräknings, främst på konsultkostnader och inhyrd personal.

Nettokostnaderna för vård och omsorg om äldre har ökat med 9 procent. Inom hemtjänsten har nettokostnaderna ökat med 13 procent medan volymerna ökat med 4,1 procent. Nettokostnaden ökar mer än volymerna främst till följd av ökat personalomkostnadstillägget samt pris- och löneuppräknings. Inom särskilt boende har nettokostnaderna ökat med 4,4 procent medan volymerna ökat med 4,6 procent. Eftersom kapaciteten är oförändrad i egen regi har större delen av volymökningen skett inom extern regi vilket lett till att kostnaderna för köp av verksamhet har ökat.

Nettokostnaden för grundskola har ökat med 5 procent trots en volymminskning på en procent, vilket bland annat förklaras av högre personalkostnader till följd av den politiska satsningen att öka lärartätheten inom grundskolan.

Nettokostnadsutvecklingen på verksamheten för förskola förklaras av högre personalkostnader till följd av den politiska satsningen att öka lärartätheten inom förskolan. Antalet barn har minskat med 121 (3 procent) jämfört med föregående år. På grund av högre förskolpeng ökar nettokostnaden med 1 procent.

Nettokostnaderna för väg & järnvägsnät och parkering har ökat med 9 procent. Förklaringen är ökade kapitalkostnader till följd av färdigställda investeringar samt högre kostnader för vinterväghållning.

Särskilda satsningar

Kommunstyrelsen har under 2023 erhållit extra tillskott på totalt 24 mnkr, varav 9 mnkr har satsats i syfte att förstärka den digitala utvecklingen genom tjänster som objektledare och utvecklare. 6 mnkr har avsatts till att förstärka upphandlingsorganisationen i syfte att både öka möjligheten att effektivisera upphandlingsarbetet och aktivt bidra till långsiktig hållbarhet. För att skapa större trygghet har bland annat 3 mnkr satsats på utbyggnad av trygghetskameror, arbetet har genomförts löpande under 2023 i stor omfattning i kommunen och fortsätter även under 2024. 1 mnkr har avsatts till att investera i reservkraft vilket var en grundförutsättning för att genomföra planen om att etablera trygghetspunkter. Förberedelse för etablering av trygghetspunkter har genomförts och endast mindre åtgärder kvarstår. Vidare har 1 mnkr använts till en utökad tjänst för kommunens kemikaliesamordnare. Förstärkningen har möjliggjort att handlingsplan Gifter i miljön hållits levande i nämndernas arbete under året men också bidragit till stöd i kemikaliefrågor vid upphandlingar. Nämnden har nyttjat 19 mnkr av samtliga tillskott.

Förskolenämnden har under 2023 erhållit extra tillskott för fler förskollärare och förste förskollärare om 8 mnkr. Egen regis budgeterade andel uppgår till 5 mnkr och innebär en utökad satsning på sju extra förskollärare. Dessa sju förskollärare har anställts under våren och ger ett överskott jämfört budget på 2 mnkr vid årets slut.

Grundskolenämnden har erhållit ett extra tillskott på 30 miljoner för en satsning på fler lärare och ökad kompetens kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, varav 4 mnkr har fördelats till fristående aktörer. 17 mnkr av de resterande 26 mnkr har nyttjats till att anställa fler lärare under 2023. Nämnden har nyttjat 21 miljoner av samtliga tillskott då anställningar skett successivt under året.

Socialnämnden har erhållit 13 mnkr för omställning av socialtjänsten. Omställning till en första och andra linjens socialtjänst pågår. Under året har bland annat den förebyggande verksamheten förstärkts med två föräldrarådgivare, en kurator samt en uppsökare inom vuxensektionen. Tillskottet har bidragit till att den förebyggande verksamheten har nått 70 procent fler barn, unga och föräldrar i Huddinge jämfört med föregående år.

Vård- och omsorgsnämnden erhöll 11 mnkr för särskilda satsningar varav 10 mnkr för stärkt kvalitet i äldreomsorgen. Dessa har avsatts till olika områden inom nämndens verksamheter, bland annat 3 mnkr till natt- och larmverksamheten inom hemtjänst i egen regi för att täcka ökade kostnader för larm till följd av nytt avtal. Anhörigstödet har stärkts upp med 1 mnkr och inom hälso- och sjukvårdsorganisationen har en sektionschef anställts under året.

Kultur- och fritidsnämnden har för 2023 fått budgettillskott om totalt 5 mnkr varav stora delar avsåg *meningsfull fritid för barn och unga* samt att *motverka ensamhet bland äldre* där hela tillskottet har utnyttjats. Pengarna användes bland annat inom kulturskolan och i syfte att stärka och samverka med föreningslivet.

Natur- och stadsmiljönämnden har för 2023 tilldelats 14 mnkr varav 6 mnkr avsåg *underhållsåtgärder* och 5,3 mnkr avsåg *aluminiumfällning i Drevviken*. Tillskottet för underhållsåtgärderna har nyttjats till fullo medan aluminiumfällningen kommer att slutföras under 2024. Kostnaden för aluminiumfällningen beräknas till totalt 6,6 mnkr och nämnden har i Mål och Budget 2024 tilldelats medel för fördyringen.

Bygglövs och tillsynsnämndens budget har förstärkts med 1,4 mnkr varav 1 mnkr avser *tillsynsärenden*. Processen kring tillsynsarbetet har effektiviserats och antalet utestående ärenden minskat. Samtliga medel har nyttjats.

Effektiviseringsarbete

För att Huddinge ska klara de demografiska utmaningarna och inte skjuta kostnader på kommande generationer pågår ett proaktivt och långsiktigt hållbart effektiviseringsarbete i verksamheterna. Med effektivisering avses relationen mellan verksamhetsresultat och de resurser som används i verksamheten. Ju mindre resurser som krävs för att uppnå ett givet verksamhetsresultat desto mer effektiv är verksamheten.

I samtliga nämnder har effektiviseringsarbetet fortsatt under 2023 inom en eller flera verksamheter. I nedanstående avsnitt ges några exempel på arbete som genomförts eller pågår. För en fullständig bild hänvisas till respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Exempel på genomfört och pågående arbete

I *kommunstyrelsen* pågår ett omställningsarbete för att kommunorganisationen ska klara av att möta framtida utmaningar. Arbetet, som har pågått en längre tid, tar sikte på att effektivisera kommunövergripande processer som till exempel i processerna för upphandling, lokalförsörjning, kommunikation och digitalisering. Under året har också arbete för att förbereda en centralisering av HR-organisationen pågått, som bland annat ska ge chefer ökat stöd i rekrytering. Ett arbete har också påbörjats för att skapa ordning i strukturer kring kommunens styrande dokument så att tydligheten i styrningen ökar.

Kultur- och fritidsnämnden identifierade under 2022 relativt låga nettokostnader i kulturskolan men också en relativt låg andel deltagande barn i verksamheten. I arbetet med att bestämma ett börläge för kulturskolan har ett strukturprogram med ambitioner, volymer och geografisk struktur tagits fram. Effektiviseringen har först och främst fokus på att förbättra verksamhetsresultaten, det vill säga nå en större andel barn och ungdomar. Inom kultur och fritid pågår analys och åtgärder inom fler verksamheter, bland annat genomförs en verksamhetskartläggning av fritidsgårdsverksamheten. Kartläggningen ska kunna ligga till för effektiviseringsåtgärder och verksamhetsutveckling.

Förskolenämnden har ett pågående omställningsarbete för att bygga en effektiv och ändamålsenlig verksamhet som klarar av att möta framtida utmaningar. Fokus för arbetet under 2023 har varit tudelat:

- Effektiv samt minskad administration och icke pedagogisk stödverksamhet, både på central förvaltning och i egen regi
- Effektivt lokalutnyttjande

Parallellt med effektiviseringsarbetet har nämnden gjort satsningar på att öka förskollärartätheten samt minska barngrupperna. Arbetet har haft tydligt genomslag på förskollärartätheten och storleken på barngrupperna enligt offentlig statistik. Huddinges utfall för förskollärartäthet var bäst bland jämförelsekommunerna vid det senast publicerade resultatet 2022 och barngruppsstorleken var i paritet med jämförelsekommunerna och snittet i länet.

Grundskolenämnden har ett pågående omställningsarbete för att bygga en effektiv och ändamålsenlig verksamhet som klarar av att möta framtida utmaningar. Fokus för arbetet under 2023 har varit tudelat:

- Effektivare samt minskad administration och icke pedagogisk stödverksamhet, både på central förvaltning och på skolorna
- Minskad chefstäthet, både på central förvaltning och på skolorna

Parallellt med effektiviseringsarbetet har nämnden gjort satsningar på att öka lärartätheten. Arbetet har haft tydligt genomslag på lärartätheten enligt statistik från Kolada. Huddinges utfall vid det senaste publicerade resultatet 2022 är i paritet med flertalet jämförelsekommuner och högre än snittet i länet.

Inom *bygglovs- och tillsynsnämnden* genomförs flera förändringsarbeten parallellt, bland annat har tekniska lösningar införts för att minska mängden onödig administration och genom det frigöra arbetstid. Effektiviseringsarbetet med bygglovsverksamhetens e-tjänster har avslutats.

Uppföljningen visar att e-tjänsterna används alltmer och att de handlingar som inkommer via en e-tjänst registreras direkt i ärenden och blir tillgängliga för handläggarna utan dröjsmål.

Uppföljningen visar även att det finns utrymme att öka användningen av e-tjänsterna ytterligare genom att samla dem på ett och samma ställe. Verksamheten arbetar därför med att ta fram Mina sidor, där alla verksamhetens e-tjänster ska finnas samlade och där det tydligt framgår för den sökande vad som finns att göra. Arbetet med att ta fram Mina sidor är i fas 2.

Inom *natur- och stadsmiljönämnden* genomförs flera förändringsarbeten parallellt. Det handlar både om organisatoriska förändringar för att öka effektiviteten och om digitaliseringar för att frigöra resurser och öka kvaliteten. Ett exempel på detta är att nämnden sedan 2015 gradvis satt in LED-lampor i kommunens gatubelysningsstolpar. Med anledning av höjda elpriser har arbetet fått högre prioritet, med målet att samtliga belysningsstolpar ska vara försedda med LED-lampor senast år 2024. Arbetet har försvårats av försenade leveranser och den globala halvledarbristen, men ändå har hela 3 000 traditionella belysningsarmaturer bytts ut till LED-lampor under 2023. I takt med att LED-lampor har installerats har elförbrukningen för gatubelysning sjunkit, från nära 7,2 miljoner kWh 2015 till 3,4 miljoner kWh 2023. Det har åstadkommit trots att det samtidigt tillkommit i snitt 100 belysningspunkter per år. På grund av ökande elpriser förväntas dock de totala elkostnaderna för gatubelysning ändå att öka, trots minskad förbrukning.

I *vård- och omsorgsnämnden* pågår flera parallella aktiviteter i syfte att effektivisera verksamheterna. Som exempel har flera uppdrag startats som tar sikte på att skapa en långsiktig hållbar hemtjänst. Bland annat har biståndsbedömningen genomlyst för att öka träffsäkerheten i

beviljad tid i relation till brukarnas behov av omsorg. Ett nytt sätt att beräkna tiden har arbetats fram som innebär en mer träffsäker tid. Förändringen påverkar inte brukarnas behov av insatser men utförarna kan behöva anpassa sin planering av bemanning utefter de nya besluten. Ett annat uppdrag som pågår och som fortsätter under 2024 är möjligheterna att differentiera omsorg och service. Om analyserna visar att detta är effektivt kan det påverka framtida kompetensförsörjningsutmaningar på ett positivt sätt genom att utbildade undersköterskor kan ägna sin tid och vård- och omsorgsarbete och anställda som saknar formell kompetens kan arbeta med serviceinsatser som inte kräver undersköterskeutbildning. Under våren 2023 har också en utredning genomförts om hur vikariehanteringen behöver hanteras och organiseras för att uppnå en hållbar bemanning både ur ett ekonomiskt och arbetsmiljömässigt perspektiv.

Socialnämndens långsiktiga omställningsarbete tar sikte på att vara en lättillgänglig socialtjänst som finns nära kommuninvånarna. Effektiviseringsarbetet handlar om att motivera och att sätta in åtgärder i ett tidigt skede som på längre sikt minskar behovet av insatser inom barn- och ungdomsverksamheten. Fokus under årets effektiviseringsarbete har handlat om tillgänglighet ur ett lokalperspektiv. Behoven av lokaler har identifierats i en behovsprognos. Tillgången på lämpliga lokaler, som motsvarar verksamhetens behov är viktigt ur flera olika perspektiv: målgrupp-, arbetsmiljö-, säkerhet och ekonomi.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden genomför löpande anpassningar av verksamheten som inte kan redovisas i detalj. Nämnden konstaterar dock att ett större omställningsarbete krävs inom gymnasie- och vuxenutbildningen bland annat på grund av driftskostnader som ökar mer än motsvarande budget i form av elevpeng som härleds från programpriser. Omställningen inkluderar också anpassning till minskat programutbud på Sjödalsgymnasiet. Det minskade utbudet kommer att minska den interna konkurrensen om elever mellan kommunens skolor, samt möjliggöra mer effektivt lokalutnyttjande. Detta medför att en större del av elevpengen kan läggas på utbildning och mindre på lokaler, vilket gynnar kvalitetsutvecklingen. Under tiden omställningsarbetet pågår finns dock risk för ökade nettokostnader i verksamheten på grund av olika arbetsrättsliga och avtalsjuridiska skäl.

Inom arbete och försörjning pågår en anpassning av organisationen till minskad efterfrågan, främst genom vakansprövning. Genom samordning och effektivare processer kommer verksamheten inom arbete och försörjning tillsammans med central förvaltning att kunna genomföra ytterligare kostnadseffektivisering. Arbetet som inleddes under 2023 får full ekonomisk effekt under 2024. Arbetet fortgår enligt plan. Resultatet förutsätter dock att efterfrågan på ekonomiskt bistånd samt kostnader för utbetalt bistånd samtidigt inte ökar påtagligt på grund av ogynnsamma omvärldsfaktorer.

Utredningsuppdrag

För att tydliggöra den politiska viljan och stärka måluppfyllelsen när det gäller kommunfullmäktiges mål har följande uppdrag prioriterats under 2023. I detta avsnitt följs årets genomförda arbete upp

Kartlägga orsaker bakom sjukfrånvarotalen och vid behov föreslå åtgärder för att minska sjukfrånvaron

Kommunstyrelsen har under året analyserat och kartlagt orsaker och gett förslag på åtgärder för att minska sjukfrånvaron. Arbete med att minska sjukfrånvaron behöver ske både brett och långsiktigt men också riktat mot grupper med särskilt hög sjukfrånvaro. Kartläggningen inväntar beslut om slutligt godkännande. Uppdraget kommer att slutrapporterats till kommunfullmäktige under våren 2024.

Utreda möjligheten att införa heltid som norm. Utredningen ska innehålla ekonomiska och sociala konsekvenser

Utredningen som genomförts av kommunstyrelsen visar att det finns flera vinster med att införa heltid som norm. Bland annat höjd kompetens bland personalen, större möjlighet att hantera framtida utmaningar med kompetensförsörjning, höja kvaliteten i verksamheten, samt öka jämställdheten mellan kvinnor och män. Uppdraget har slutrapporterats till kommunfullmäktige.

Utreda en samlad funktion för kost- och måltidsbespisning

Utredningen som genomförts av kommunstyrelsen i samarbete med berörda verksamheter visar att en samlad måltidsorganisation ger en bättre överblick och bättre förutsättningar att arbeta strategiskt för att säkra en hög och likvärdig kvalitet på måltiderna och möjlighet till en högre kostnadseffektivitet än i nuläget. Utredningen rekommenderar därför att kommunen skapar en samlad måltidsorganisation och att detta görs i två steg. I steg ett skapas en samlad måltidsorganisation för köken inom barn- och utbildningsförvaltningen. Syftet med detta är att möjliggöra ett fokus på att skapa välfungerande arbetssätt inom barn- och utbildningsförvaltningen. I ett andra steg kan sedan en helt gemensam kommunövergripande måltidsorganisation skapas. Utredningen godkändes av kommunfullmäktige i november 2023.

Utreda möjlighet och konsekvenser av att införa språkkompetensutveckling inom förskola och äldreomsorg

Utredningen har genomförts av kommunstyrelsen i samverkan med vård- och omsorgsnämnd och förskolenämnd och kommer att tas upp för beslut i kommunstyrelsen i mars 2024. Utredningen konstaterar att det finns flera risker med kommunens nuvarande situation där många medarbetare har otillräckliga kunskaper i svenska. Brister i språket kan innebära en sämre arbetsmiljö vilket innebär mindre effektivt resursutnyttjande och lägre kvalitet i verksamheterna. För barn och brukare handlar språkbristerna ytterst om rättssäkerhet. Alla barn ska ges möjlighet att lära sig svenska i förskolan för att ha bättre förutsättningar att klara av skolan och livet och alla äldre ska ges rätt vård och omsorg under sin sista tid i livet. Uppdraget kommer att slutrapporterats till kommunfullmäktige under våren 2024. Efter politiskt beslut görs ställningstagande om vidare arbete med språkkompetensutveckling.

Göra en översyn av kommunens finansiella mål

Under översynen har konsekvenser och effekter beräknats utifrån olika uppsatta scenarier, framför allt befolkningsprognoser. Beräkningar har gjorts för såväl verksamhetskostnader som investeringsramar utifrån beslutade investeringar och befolkningsprognosen. Utifrån dessa har de

nuvarande finansiella målens hållbarhet analyserats ur generationsprincipen. Rapporten förväntas bli klar under första halvåret 2024.

Utreda nuläge och förutsättningar för att möta ny politisk inriktning för lokalprojekt som planeras startas under perioden.

Utredningen har genomförts av kommunstyrelsen. Fördelningen mellan kommunal och privat verksamhetsutövare är starkt beroende av volymer och behov vilka ändras över tid. Därtill påverkas fördelningen också av externa aktörers agerande. Den politiska inriktningen får därmed effekt genom de politiskt beslutade strukturprogrammen och lokalresursplanen där bland annat frågor om verksamhetsutövare och fastighetsägarskap hanteras.

Utreda möjligheten att samlokalisera delar av anpassad grund- och gymnasieskola i syfte att säkerställa en individanpassad verksamhet av hög kvalitet, platstillgång och ökad kostnadseffektivitet

Utredningen visar att det inte föreligger något behov av samlokalisering i grundskoleverksamheten men att lokalsituationen inom verksamheten i anpassad gymnasieskola är ansträngd. Behovet behöver lösas genom att ytterligare platser tillförs. Det fortsatta arbetet kommer att ske inom ramen för kommunens lokalförsörjningsprocess.

Ta fram ett strukturprogram för Komvux samt för automatisering av antagning till Komvux

Strukturprogram för Komvux är framtaget och redovisats i gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. Arbetet för att automatisera antagningsprocessen till Komvux har komplicerats på grund av att systemleverantören inte kunde erbjuda en tillräckligt effektiv lösning och arbetet avstannade tillfälligt. Sökandet efter en lösning kommer således att fortgå under 2024

Skapa ett effektivt och strukturerat återbruksarbete inom kommunkoncernen, i samarbete med kommunens avfallsbolag och eventuella externa aktörer

Arbetet för att upprätta en fungerande process och samlingsyta för återbrukningsbara inventarier är påbörjat och drivs i ett koncerngemensamt projekt under ledning av Huddinge Samhällsfastigheter AB. Projektet är indelat i två delprojekt. Den ena delen är Bruket, som fokuserar på återbruk av byggmaterial och främst berör kommunens fastighetsbolag. Den andra delen är Bordet, som fokuserar på återbruk av kontorsinredning och möbler som främst berör kommunens förvaltningar. Uppdraget är flerårigt. Det fortsatta arbetet kommer att rapporteras inom ramen för kommunstyrelsens planerings- och uppföljningsprocess.

Utreda hur hemtjänsten kan utvecklas för att öka kvaliteten för brukarna genom personalkontinuitet, flexibilitet och hänsyn till vars och ens individuella behov. En hållbar bemanningsstrategi och kvalitetssäkrad kompetens där delaktighet och reellt inflytande för medarbetare som möter individer i behov av stöd, vård och omsorg ska stå i fokus

Vård- och omsorgsnämnden genomför en omfattande analys av hemtjänsten för att kunna möta framtidens behov på bästa sätt. Under 2023 har bland annat sättet att beräkna tidsåtgången i biståndsbesluten gällande hemtjänsten setts över och en justering gjorts. Förändringen föranleddes av att det var stor skillnad mellan beställd tid och utförd tid. När tidsåtgången i besluten är mer träffsäkra utifrån den enskildes behov bedöms risken minska att utförare utför mer tid än vad den enskilde behöver. En utredning gällande möjligheten att införa differentierad hemtjänst har startats

under 2023. I utredningen undersöks om det är effektivt och vilka konsekvenserna blir att låta utbildade undersköterskor utföra av vård- och omsorgsarbete och personal som saknar undersköterskeutbildning utföra serviceinsatser. Arbetet kräver omvärldsbevakning och tydliga ekonomiska analyser för att säkerställa att kostnader och kvalitet motsvarar ambitionen med differentieringen för medarbetare och brukare.

Investering

Nettoinvesteringar, Mnkr	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023
Investering	440,0	284,1	345,2	324,3	398,8
Budget	745,0	559,9	641,3	672,5	539,6
Avvikelse	305,0	275,8	296,1	348,2	140,8

Kommunens investeringar uppgår till 399 mnkr vilket motsvarar 74 procent av årets budget. Budgeten inklusive överföring av investeringsbudget från 2022 uppgår till 540 mnkr. Läs mer under avsnittet investeringsredovisning.

Exploateringsverksamheten

Exploateringsverksamhet, Mnkr	2023
Marköverlåtelse	59,8
Kostnader marköverlåtelse	-2,8
Gatukostnads/exploateringsersättning	51,5
Detaljplaner, planprogram, utvecklingsplaner netto	-17,3
Totalt	91,2

För exploateringsverksamheten redovisas ett resultat på 91,2 mnkr vilket är 43,6 mnkr lägre än budgeterat. Försenade tidplaner i några projekt har gjort att intäkter från marköverlåtelser har skjutits fram i tiden.

Intäkterna från *marköverlåtelser* avser försäljningar i bland annat projekten Västra Länna och Sändaren 2. Kommunen har färdigställt kommunala anläggningar i till exempel Gladö kvarn och intäktsredovisar därmed *gatukostnads- och exploateringsersättning* om totalt 55,2 mnkr.

Kommunen arbetar löpande med framtagande av ett stort antal *detaljplaner samt även planprogram och utvecklingsplaner*. Detaljplaner och planprogram finansieras normalt av fastighetsägaren, när kommunen är fastighetsägare belastar hela eller delar av kostnaden kommunen. Utvecklingsplaner finansieras till stor del av kommunen själv. Under 2023 har det bland annat arbetats med utvecklingsplan för Skogås och Trångsund.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska läge påverkas av olika händelser i omvärlden och inom den egna organisationen. För att ha beredskap och kunna hantera sådana händelser behövs därför marginaler i ekonomin. För att beskriva behovet av marginaler redovisas nedan en känslighetsanalys som visar hur förändringar av några viktiga faktorer påverkar kommunens ekonomi.

Känslighetsanalys, mnkr	2023
10 öre förändring av kommunalskatten	33,0
1 procents löneförändring	41,3
10 platser på särskilt boende för äldre	7,2
10 hushåll med försörjningsstöd	1,1
1 procents hyresförändring	8,0
1 procents avgiftsförändring	4,0
1 procentenhet förändrad låneränta	55,0

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Ett negativt resultat ska regleras inom tre år. Dessa faktorer är en grundläggande förutsättning för att kommunen ska ha en långsiktigt stabil ekonomisk utveckling.

Balanskravsutredning, mnkr	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat	193	419,8	539,5	629,6	389,6
-Reducering reavinster	0	-0,1	-1,6	-1,8	-1,7
+Just. reavinst enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+Just. reaförlust enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0	0
+/-Orealiserade vinster/förluster i värdepapper	1,1	-0,2	0,9	5,1	-2,2
+/-Återföring orealiserade vinster/förluster i värdepapper	0	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	194	419,5	538,9	633	385,7
Reservering till RUR	-22,5	-26,8	-30,6	-29,1	-32,77
Disponering från RUR	0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	171,5	392,7	508,3	603,9	352,9
Ackumulerat balanskravsresultat	2 028,40	2 421,10	2 929,40	3 533,30	3 886,23

I balanskravsutredningen elimineras eventuella realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar från resultatet. Årets balanskravsresultat efter reservering till resultatutjämningsreserv, RUR, (se nästa avsnitt) uppgår till 353 mnkr. Det totala ackumulerade balanskravsresultatet uppgår till 3 883 mnkr.

Resultatutjämningsreserv, RUR

Från och med 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att under vissa förutsättningar reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Reserven ska kunna användas för att utjämna intäkter över tid i syfte att täcka underskott vid ekonomiskt svårare tider.

Resultat- och utjämningsreserv, RUR	2019	2020	2021	2022	2023
Ingående värde, mnkr	-594,1	-616,6	-643,4	-674	-703,1
Reservering, mnkr	-22,5	-26,8	-30,6	-29,1	-32,77
Disponering, mnkr	0	0	0	0	0
Utgående värde, mnkr	-616,6	-643,4	-674	-703,1	-735,87
Utgående värde av skatter och bidrag, %	10	10	10	10	10

I tabellen redovisas reserveringen specificerat för respektive år. Den maximala nivån för avsättning till RUR är 10 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. År 2023 avsätts 33 mnkr och RUR uppgår då till 736 mnkr.

Internkontroll

Internkontrollarbetet är integrerat i planerings- och uppföljningsprocessen. Planeringen av respektive nämnds internkontroll dokumenteras i nämndens verksamhetsplan och följs upp i

delårsrapport per augusti och i verksamhetsberättelsen. Intern kontroll syftar till att säkerställa att verksamheten fungerar och att de kommunala målen nås. Fokus ligger på att minska förekomsten av oönskade händelser och undvika att fel begås genom att bedriva en strukturerad riskhantering. Det handlar dels om att identifiera och minska risker på ett systematiskt sätt, dels om att skapa strukturer för att förebygga att oönskade händelser inträffar.

Samtliga nämnder har gjort bedömningen att de har en betryggande internkontroll vilket är en positiv utveckling jämfört med föregående år då fyra nämnder inte värderade sin egen interna kontroll. Kommunstyrelsen kontrollerar samtliga nämnder genom sex kontroller inom redovisningsprocessen, HR-processen och upphandlingsprocessen. I olika hög utsträckning har förvaltningarna kommunicerat resultaten, bedömningarna och rekommendationerna till sina nämnder. Kommunstyrelsen rekommenderar därför samtliga nämnder att säkerställa återrapportering. Vidare noteras att rekommendationer om åtgärder för att komma till rätta med brister i de kommungemensamma kontrollerna inte omhändertagits av de flesta nämnder. Kommunstyrelsen rekommenderar därför samtliga nämnder att omhänderta rekommendationer från styrelsen på ett tydligare sätt.

Förväntad utveckling

Befolkningsutvecklingen är en central förutsättning för kommunens verksamheter. Den påverkar både intäktsnivån och behovet av kommunal service inom olika verksamheter. För 2023 budgeterades en ökning med 850 personer, men utfallet blev 300 färre invånare. En långsiktig lägre befolkningsökningstakt än förväntat medför en rad konsekvenser. Exempelvis blir det färre som delar på investeringar i form av simhall, kommunhus och bibliotek som Huddinge kommun bygger de närmsta åren. Dessutom får nämndernas verksamheter lägre intäkter från exempelvis skolpeng än förväntat, vilket ger ett svårare ekonomiskt läge.

Under 2024 budgeteras en befolkningsökning med 0,6 procent i Huddinge kommun. Under de inledning månaderna av 2024 fortsätter dock antalet invånare att sjunka. Det beror på en kombination av lägre invandrings- och födelsenetto och att fler flyttar ut från kommunen än till kommunen.

Kommunen planerar för en hög investeringstakt kommande år i såväl nya samhällsfastigheter som upprustning av bostadsbeståndet. Dessutom har kommunen i Sverigeförhandlingen med staten om Spårväg Syd mellan Flemingsberg och Älvsjö åtagit sig att bland annat färdigställa 18 500 bostäder till år 2035. Infrastruktursatsningen kommer att medföra stora möjligheter för kommunen att enklare resa kollektivt och på så sätt knyta ihop de södra delarna av regionen.

Antalet byggstarter har halverades under 2023 på grund av försämrad konjunktur och höjda byggnadspriser. Lägre efterfrågan kan förväntas påverka kommunens framtida exploateringsintäkter. Nybyggnationen har också varit en drivande faktor för tillväxten i Sverige och en minskning kommer få en negativ effekt på skattekraften i landet, vilket påverkar skatteintäkterna som står för 80 procent av intäkter. Under senare år har dessa överstigit prognoserna, under 2023 blev intäkterna 130 mnkr högre än förväntat. Flertalet prognosmakare förväntar sig en inbromsning av arbetsmarknaden under 2024. En tydlig indikator på detta är att företagen i större utsträckning väljer att ha mer personal än vad produktionen på kort sikt behöver

(så kallad övervintring av arbetskraft) i syfte att undvika framtida rekryteringsproblem. Detta är dock inte långsiktigt hållbart för företagen, om inte konjunkturen vänder uppåt.

Väsentliga personalförhållanden

Kommunkoncernens medarbetare

Nedan redovisas tabeller över medelantal anställda, andel kvinnor/män, åldersfördelning samt andel heltids- och deltidanställda i kommunkoncernens organisationer. Antal anställda har minskat något i kommunen och ökat inom Södertörns brandförsvärsförbund AB. Mindre ökning har även skett inom flera av bolagen. Andelen kvinnor respektive män är i stort oförändrat jämfört med föregående år. Antalet heltidsarbetande har minskat för flera av bolagen. Huddinge Samhällsfastigheter har minskat med 5 procentenheter och inom Södertörns brandförsvärsförbund har det minskat med 16 procentenheter. Medelåldern är i stort sett oförändrat men i Södertörns brandförsvärsförbund har antalet anställda upp till 34 år ökat från 14 till 21 procent, medan antalet anställda från 55 år och uppåt har minskat från 37 till 19 procent.

Medelantal Anställda	2021	2022	2023
Huddinge kommun	6 501	6 439	6 357
Huddinge Samhällsfastigheter AB	150	137	144
Huge Bostäder AB	159	162	165
Söderenergi AB	155	158	164
SRV Återvinning AB	205	223	-
Södertörns Energi/Fjärrvärme AB	43	45	49
Södertörns brandförsvärsförbund	402	400	418

År 2023	Andel kvinnor	Andel män
Huddinge kommun	77%	23%
Huddinge Samhällsfastigheter AB	31%	69%
Huge Bostäder AB	42%	58%
Söderenergi AB	22%	78%
SRV Återvinning AB	-	-
Södertörns Energi/Fjärrvärme AB	28%	72%
Södertörns brandförsvärsförbund	15%	85%

År 2023	Andel anst	Andel anst	Andel anst	Medel ålder
	-34 år	35-54 år	55-år	
Huddinge Kommun	21%	53%	27%	46 år
Huddinge Samhällsfastigheter AB	29%	40%	31%	44 år
Huge Bostäder AB	12%	46%	42%	50 år
Söderenergi AB	20%	45%	35%	49 år
SRV Återvinning AB	-	-	-	-
Södertörns Energi/Fjärrvärme AB	13%	60%	27%	46 år
Södertörns brandförsvärsförbund	21%	60%	19%	49 år

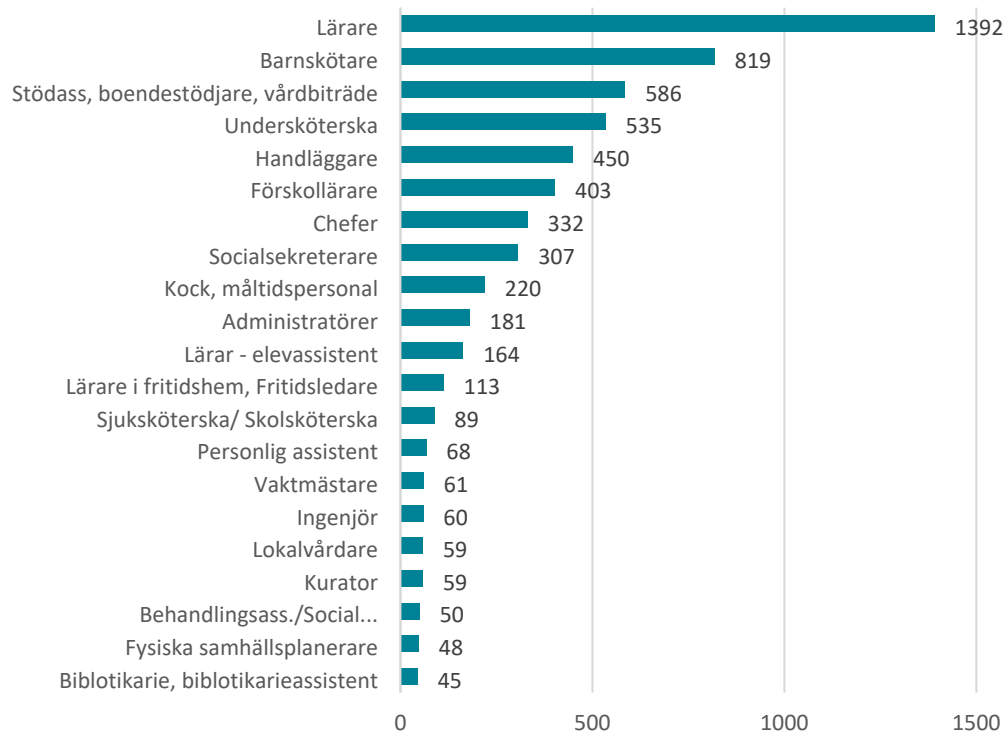
År 2023	Antal Heltid	Antal Deltid
	Huddinge Kommun	81%
Huddinge Samhällsfastigheter AB	59%	41%
Huge Bostäder AB	96%	4%
Söderenergi AB	98%	2%
SRV Återvinning AB	-	-
Södertörns Energi/Fjärrvärme AB	98%	2%
Södertörns brandförsvärsförbund	83%	17%

Kommunens medarbetare

I december 2023 var det drygt 6 350 anställda med tillsvidare- eller visstidsanställning i Huddinge kommun. Antalet anställda har minskat med 80 personer från december 2022. Minskningen återfinns främst inom förskola, grundskola och gymnasieskola medan kommunstyrelseförvaltningen och vård- och omsorgsverksamheten har ökat antal medarbetare. Av

de anställda är 77 procent kvinnor och 23 procent män och den största andelen har en tillsvidareanställning (89 procent). Andel heltidsanställda uppgår till 82 procent vilket är på samma nivå som 2022. Medelåldern är 47 år. Bland de största yrkesgrupperna finns lärare, barnskötare, undersköterskor och omsorgspersonal som stödassistent/vårdbiträden/boendestödare. Noterbart är att antalet årsarbetare ökat under 2023 med 61 personer till 5 403.

Diagram 8 Anställda per de största yrkesgrupperna - Huddinge kommun 2023

Arbete med personalförsörjning

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner är välfärdens största utmaning att hitta rätt kompetens och i Huddinge kommun är det brist på personal inom många grupper. Den demografiska utmaningen med en åldrande befolkning medför att behoven av personal inom flera bristyrken förväntas öka under kommande år. Det råder brist inom de större yrkesgrupperna såsom lärare, sjuksköterskor och undersköterskor. Även inom till exempel stadsbyggnad och IT råder det brist till stor del beroende på att det är stor konkurrens om utbildad arbetskraft mellan offentlig och privat sektor.

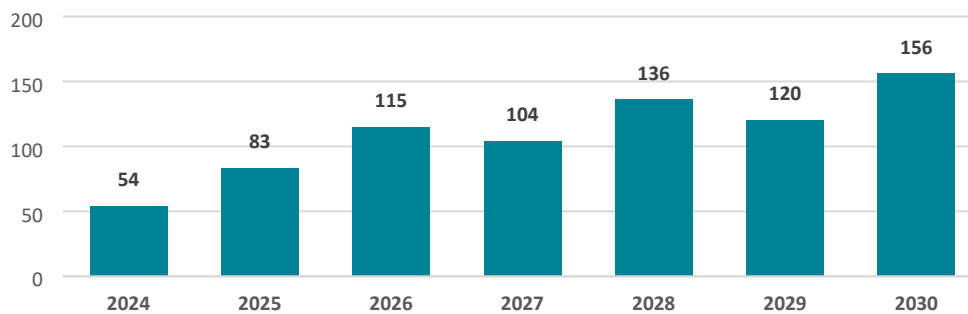
Kommunstyrelsen är från och med 1 januari 2023 kommunens gemensamma anställningsmyndighet. Ett arbete med att centralisera HR-avdelningen för att skapa en tydlig ledning inom övergripande HR-processer och ett behovsstyrt, professionellt, likvärdigt och samordnat stöd till kommunens verksamheter har pågått under året. Från och med 1 januari 2024 är avdelningen samlad under kommunstyrelseförvaltningen vilket bedöms stärka personalförsörjningen.

Ett kommunövergripande dokument för strategisk kompetensförsörjning i Huddinge kommunkoncern har tagits fram med syfte att säkra de kommande årens kompetensbehov. Flera förvaltningar har utifrån detta dokument tagit fram förvaltningsvisa kompetensförsörjningsplaner under året.

En utredning över att införa heltid som norm i Huddinge kommun har genomförts. Ett sätt att hantera den personalbrist som många verksamheter redan upplever är att erbjuda fler inom välfärdens yrken att arbeta heltid. Utredningen har granskat ekonomiska och sociala konsekvenser som ett införande av heltid som norm skulle innebära i kommunen. Även konsekvenser för berörda verksamheter och arbetsmiljön har kartlagts. Utredningen presenterar tre olika handlingsalternativ utifrån ekonomiska satsningar samt ett antal rekommendationer för fortsatt arbete.

Pensionsavgångar

Diagram 9 Pensionsprognos 2024–2030

Cirka 810 medarbetare, motsvarande 14 procent, av kommunens tillsvidareanställda är 60 år eller äldre. Det skiljer mellan olika yrkesgrupper och stora yrkesgrupper som har en hög andel tillsvidareanställda över 60 år är bland annat Modersmållärare (31,7 procent), Vårdbiträden (26,8 procent), Kökspersonal (26,2 procent), Boendestödjare (25,8 procent) samt Gymnasielärare (22,7 procent).

En prognos över pensionsavgångar, baserad på antalet medarbetare som fyller 67 år inom en sjuårsperiod, visar att knappt 770 medarbetare i kommunen kan komma att gå i pension under de kommande åren. Dessutom är ca 40 medarbetare idag 67 år eller äldre.

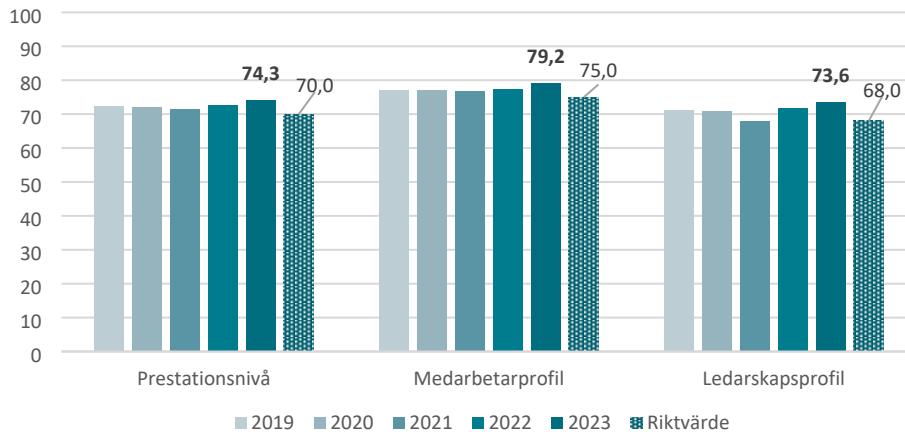
Antal medarbetare som väljer att jobba efter 65 år har ökat väsentligt senaste åren. I december år 2020 var det 79 medarbetare i kommunen som var över 65 år motsvarande siffra i december 2023 uppgick till 179. Många äldre medarbetare valde att gå i pension under pandemin. Därefter har många valt att arbeta längre. Troliga orsaker är den pågående lågkonjunkturen med hög inflation och höga räntor. Större möjlighet att arbeta på distans och nya pensionsregler tros också bidra till utvecklingen.

För att motivera medarbetare att förlänga sitt arbetsliv erbjuder kommunen förmånen arbetstidsförkortning för medarbetare från 64 år. Arbetstidsförkortningen ska motsvara minst 20 procent och arbetsgivaren täcker upp 10 procent av inkomstbortfallet under 12 månader och ger fortsatt inbetalning till tjänstepension motsvarande ordinarie sysselsättningsgrad. Under året var

det 79 medarbetare som nyttjade denna förmån vilket är en minskning från 2022 med 8 medarbetare.

Medarbetarnas förutsättningar och engagemang

Diagram 90 Resultat kommunens medarbetarenkät 2019–2023

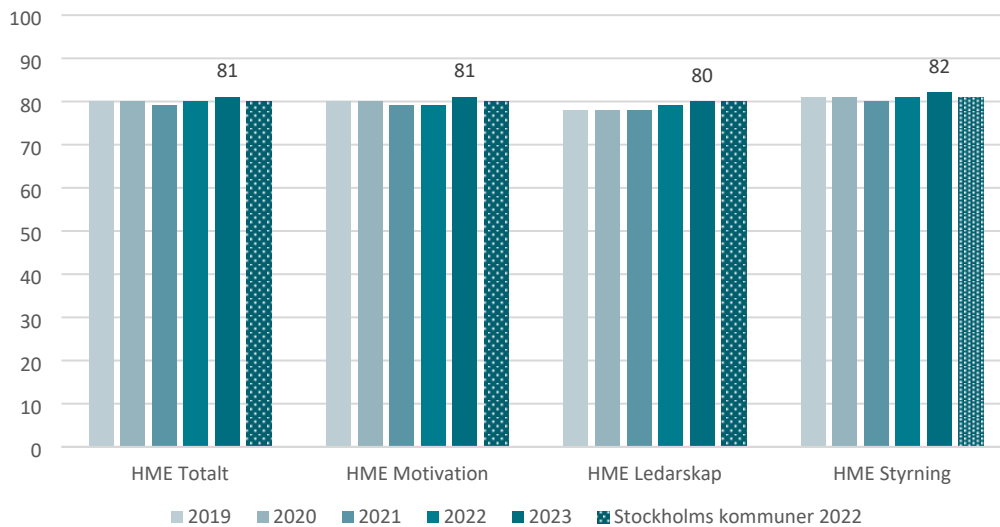

Kommunen arbetar på flera olika sätt för att behålla och skapa goda förutsättningar för medarbetarna. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är prioriterat i kommunen med syfte ge goda förutsättningar för en god arbetsmiljö som främjar ett hållbart arbetsliv. Under året har uppdatering av olika delar i arbetsmiljöprocessen pågått för att förtydliga och förenkla för chefer. Ett arbete har också genomförts med att ta fram checklistor och process för kartläggning av chefers organisatoriska och sociala förutsättningar.

Kommunens medarbetarenkät är vetenskapligt baserad och mäter de viktigaste områdena som påverkar arbetsgruppens arbetssituation och arbetsmiljö. Varje område har ett framtaget riktvärde som anger vart värdena minst bör ligga för att enheten ska vara hälsosam och tillvarata medarbetarnas kapacitet på bästa sätt. Den årliga medarbetarenkäten är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet i kommunen. Medarbetarenkäten genomfördes i januari 2023.

Huddinge kommuns samlade resultat i medarbetarenkäten, Prestationsnivån, är 74,3, män skattar sin prestationsnivå marginellt högre än kvinnor. Det är ett gott resultat i jämförelse med riktvärdet som är 70 och jämfört med föregående år. En hög prestationsnivå innebär att medarbetarna generellt sett har goda förutsättningar att bedriva sitt arbete och kraft att utveckla och förändra. Även ledarskapsprofilen (som mäter det närmaste ledarskapet) och medarbetarprofilen (som mäter hur medarbetarna uppfattar eget ansvar och inflytande) har värden klart över sina respektive riktvärden.

Diagram 101 Resultat HME Huddinge 2019–2023

Sveriges Kommuner och Regioners mått Hållbart medarbetarengagemang (HME) mäter medarbetarnas engagemang och organisationens och chefernas förmåga att ta tillvara och utveckla engagemanget. Huddinge kommuns totalindex år 2023 uppgick till 81. I jämförelse med de kommuner som rapporterat in resultat de senaste tre åren är Huddinge kommuns resultat i nivå med länsgenomsnittet (81) och något högre än riksgenomsnittet (80). Huddinges värde har ökat jämfört med föregående år. För delindexen Motivation och Styrning har Huddinge kommun något högre värden i jämförelse med länsgenomsnittet, medan delindex Ledarskap är på samma nivå än länsgenomsnittet.

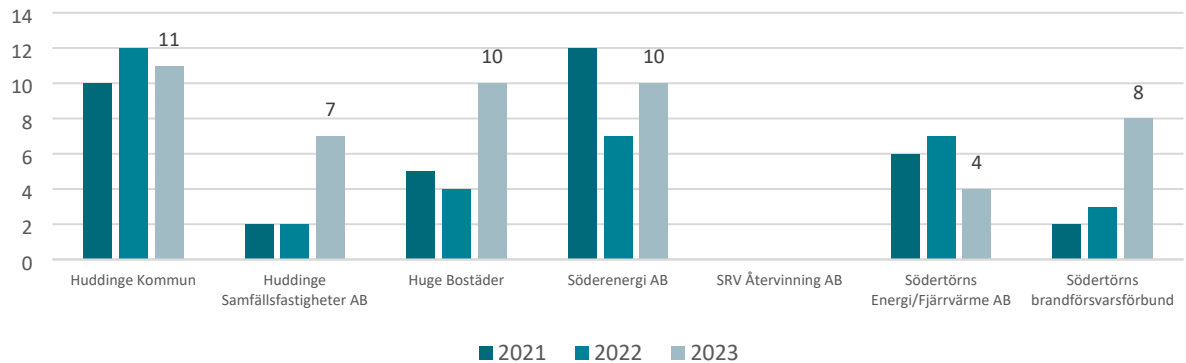
Kommunkoncernens personalomsättning

Nedan redovisas en tabell över antalet externa avgångar och ett diagram över personalomsättningen i kommunkoncernen under de tre senaste åren. Personalomsättningen beräknas i kommunkoncernen utifrån tillsvidareanställda som slutat i kommunen respektive i bolaget eller gått i pension dividerat med ett genomsnitt av antalet anställda i januari och december respektive år.

Antal externa avgångar inkl pensionsavgångar (t.v. anställda)	2021	2022	2023
Huddinge Kommun	592	662	630
Huddinge samsfällsfastigheter AB	7	5	6
Huge Bostäder AB	21	17	17
Söderenergi AB	17	11	17
SRV Återvinning AB	-	-	-
Södertörns Energi/Fjärrvärme AB	5	11	2
Södertörns brandförsvärsförbund	27	52	45

Personalomsättningen och antalet avgångar har utvecklats olika för de olika bolagen och kommunen under det senaste året. I organisationer med färre antal anställda kan enstaka avgångar påverka personalomsättningsmättet mycket.

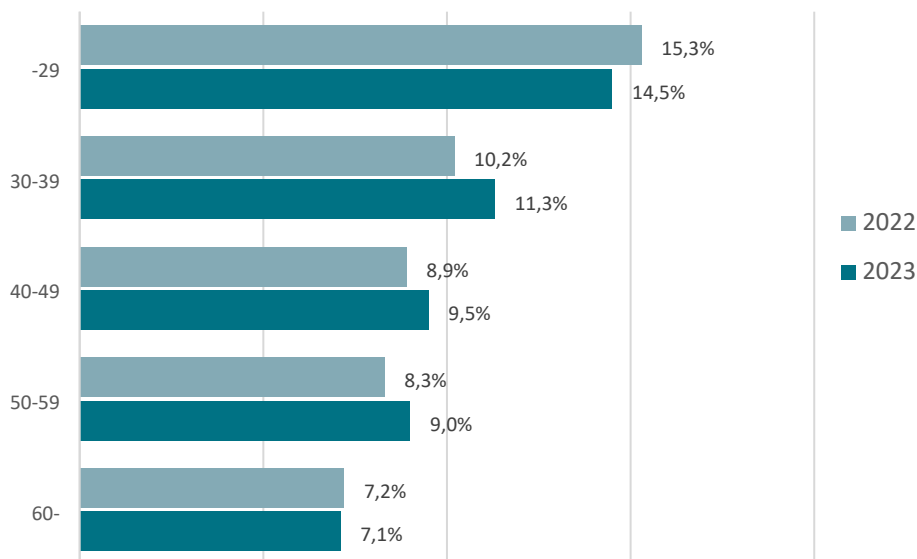
Diagram 12 Personalomsättning kommunkoncern (%) 2021–2023

Kommunens personalomsättning

Personalomsättningen minskade väsentligt under pandemin. Därefter har personalomsättningen inom Sveriges kommuner ökat och år 2022 var den på samma nivå som innan pandemin. Personalomsättningen i Huddinge kommun räknat som andelen tillsvidareanställda som slutat i kommunen, har minskat från föregående år och uppgår till 11,0 procent jämfört med 11,6 procent år 2022. Detta motsvarar 630 externa avgångar, inklusive pensionsavgångar. Ökningen finns inom samtliga förvaltningar förutom i grundskolan som minskat personalomsättningen marginellt.

Diagram 113 Personalomsättning per åldersgrupp (externa avgångskoder)

I Huddinge kommun har medarbetare under 29 år högst personalomsättning (14,5 procent) trots en minskning från föregående år. Detta följer mönstret att yngre medarbetare generellt är mer rörliga på arbetsmarknaden än äldre. Personalomsättningen har ökat inom samtliga åldersgrupper mellan 30 och 59 år och har minskat något i åldersgruppen över 60 år.

Kommunens insatser för att attrahera nya medarbetare

Arbete sker kontinuerligt för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kommunens medarbetare. Som ett led i strategisk kompetensförsörjning pågår ett arbete för att identifiera och paketera kommunens arbetsgivarvarumärke. Genom aktivt arbete och en utökad licens hos LinkedIn har kommunens synlighet på sociala medier ökat vilket har lockat kompetens till kommunen och ökat antal ansökningar till lediga tjänster.

Processen för rekrytering har uppdaterats och under året har kompetensbaserad rekryteringsmetodik implementeras som arbetssätt i kommunen. Kompetensbaserad rekrytering är en evidensbaserad, träffsäker och effektiv metod, som minimerar risk för diskriminering.

En god introduktion på den nya arbetsplatsen skapar trivsel och en känsla av tillhörighet. Det gör också att den nyanställde snabbt kommer in i arbetet vilket ger en högre trivsel och effektivitet i verksamheten. Den kommunövergripande digitala introduktionen samt digital introduktion på kommunstyrelseförvaltningen och miljö- och bygglovsförvaltningen är implementerade och en stor andel av de nyanställda medarbetarna har genomgått dessa introduktioner.

Kommunen samarbetar med universitet och högskolor, ett strategiskt partnerskap är tecknat mellan Huddinge kommun och Södertörns högskola och en verksamhetsplan för 2023–2024 är framtagen. Mellan Huddinge kommun och Karolinska institutet har ett samverkansavtal för hållbar samhällsutveckling tecknats där kompetensutveckling, kompetensförsörjning och utbildningarnas kvalitet ingår. Huddinge kommun har även ett väl utvecklat samarbete med universitet och högskolor i Stockholms län kopplat till lärarutbildningar. Studenter tas emot från alla lärarutbildningar i såväl kommunala som fristående förskolor, vilket bidrar till att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen. Det attraktiva traineeprogrammet inom miljö- och samhällsbyggnad har genomförts. I februari medverkade kommunen på den årliga Lavamässan med syfte att marknadsföra kommunen till studenter på Kungliga Tekniska Högskolan. Mässan är en viktig rekryteringskanal och traineeprogrammets främsta forum.

Under året har den politiska satsningen på fler förskollärare och försteförskollärare i förskola fortsatt. Genom denna satsning har verksamheten kunnat rekrytera och attrahera förskollärare och andelen förskollärare har ökat. Titeln specialistbarnskötare har införts i Huddinge kommun och ett pilotprojekt pågår gällande uppdraget och titeln förskoleassistenter. Även satsning för att öka lärartätheten i grundskolan har pågått under året och har inneburit att fler lärare har anställts. Antalet sökanden har varit många till flera av tjänsterna som har utlysts och rekryteringsläget bedöms vara förhållandevis bra.

Inom vård- och omsorgsnämnden har det under en period varit en stor utmaning att behålla legitimerad personal särskilt sjuksköterskor men under året har trenden vänt och personalförsörjningen har stabiliserats. Det har också varit svårt att attrahera utbildade undersköterskor inom äldreomsorgen. Från och med juli 2023 är undersköterska en skyddad yrkestitel. Det innebär att konkurrensen om undersköterskor ökar samtidigt som det kan höja attraktiviteten inom yrket, vilket kan underlätta kompetensförsörjningen på sikt. Utbildningsinsatser för att utbilda vårdbiträden till undersköterska har pågått under många år vilket har bidragit till att andelen medarbetare med adekvat utbildning succesivt har ökat.

Det är en utmaning att behålla socionomer inom myndighetsutövningen som utreder barn- och ungdomsärenden. Nämnden har under lång tid arbetat med traineeprogram vilket har underlättat inflödet av utbildade socionomer. Under året har verksamheterna inom socialförvaltningen arbetat med att ett antal åtgärder för att minska omsättningen, vilket haft avsedd effekt då personalomsättningen har minskat.

På kommunstyrelsens förvaltning har bristyrkesgrupperna framför allt varit specialister inom IT, upphandlare samt mark- och exploateringsingenjörer och projektledare inom samhällsbyggnad. Trots hög konkurrens från både från privat och offentlig sektor har flera vakanser kunnat tillsättas.

Kommunens arbete med kompetensutveckling

Kommunen har arbetat med en mängd olika kompetensutvecklingsinsatser under 2023. I takt med den ökade digitaliseringen och efter pandemin så har e-lärandet blivit alltmer efterfrågat i organisationen. E-utbildningar är kostnads- och tidseffektiva och bidrar till ett ökat, kontinuerligt och långsiktigt lärande i kommunen för både chefer och medarbetare. Exempel på e-utbildningar som producerats och lanserats under 2023 är grundutbildning i substansberoende, kommunens arbete med digitalisering, våld i nära relationer, att prata och skriva klarspråk samt förvaltningsintroduktioner för samtliga förvaltningar förutom kultur- och fritidsförvaltningen.

En utredning över konsekvens och möjligheter att införa språkkompetensutveckling inom förskola och äldreomsorg har genomförts. Utredningen konstaterar att det finns flera risker med kommunens nuvarande situation där många medarbetare har otillräckliga kunskaper i svenska. Utredningen presenterar en analys av möjliga handlingsalternativ framåt utifrån tre scenarier med olika grad av ekonomiska konsekvenser. Utredningen lämnar ett slutligen ett antal rekommendationer för Huddinge kommun i det vidare arbetet att införa språkkompetensutbildning.

En kartläggning av personalens kompetens och behov av kompetensutveckling har påbörjats inom förskolan under året, vilket syftar till att kvalitetssäkra den befintliga personalens kompetens samt att identifiera behov av kompetenskrav vid rekrytering. Inom grundskolan är det kollegiala lärandet i rektorsgruppen är en viktig framgångsfaktor i skolornas fortsatta utvecklingsarbete. Inom ramen för det kollegiala lärandet har rektorerna arbetat med att utveckla sin egen verksamhets och varandras systematiska kvalitetsarbete samt med hur elevhälsoarbetet kan utvecklas, både på organisations- och verksamhetsnivå.

Gymnasieskolorna och vuxenutbildningen har fortsatt fokuserat kompetensutveckling mot värdegrundsfrågor samt neuropsykiatriska funktionsvariationer inklusive särskilt begåvade och högrepresterande elever. För skollära har kompetensutveckling kring arbetsmiljö varit i fokus. Inom arbete och försörjning och inom socialförvaltningen har utbildningen i hantering av hot och våld genomförts. För att kvalitetssäkra handläggningen och dokumentationen har jurist funnits tillgänglig för handläggarna inom socialförvaltningen två gånger i veckan för konsultation.

För att säkerställa behovet av undersköterskor och stödassistenter har det genomförts utbildningsinsatser inom vård- och omsorgsverksamheterna med hjälp av medel från äldreomsorgslyftet och omställningsfonden. Undersköterska är nu en skyddad yrkestitel och för att få använda titeln undersköterska inom vård och omsorg behövs ett bevis från Socialstyrelsen. De som hade en tillsvidareanställning som undersköterska när de nya reglernas införande får använda

titeln till år 2033 utan bevis. En utbildningsinsats för att höja språkkompetensen har också genomförts för en grupp medarbetare i samarbete med Komvux i Huddinge kommun.

Även miljö- och bygglovsförvaltningen arbetar med kompetensutveckling för att säkra den totala kompetensen inom förvaltningen. Förvaltningen har påbörjat jobbskuggning som ett led att behålla och kompetensutveckla medarbetare. Skuggning kan vara ett sätt att underlätta samarbete, samtal och ge övergripande förståelse inom förvaltningen kring förvaltningens olika uppdrag.

Övriga insatser som genomförts är till exempel utbildning i första hjälpen, hjärt- och lungräddning, krisledning, projektledning, kompetenshöjning om våld i nära relationer och suicidprevention. Många medarbetare deltar även i olika nätverk.

Chefsutvecklingsinsatser

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens övergripande ledarskapsmodell och den kommunövergripande ledarskapsutvecklingen. Kommunens chefer erbjuds årligen ett antal chefsutbildningar inom bland annat grundläggande arbetsmiljö, rehabilitering, träffsäkra rekryteringar, arbetsrätt, transformerande ledarskap, lönebildning och lönesättning. Chefer erbjuds även utbildning inom det transformerande ledarskapet som är Huddinge kommuns ledarskapsplattform. Under 2023 har 247 chefer genomgått någon av dessa chefsutbildningar. Målet är att ge cheferna verktyg för att på ett framgångsrikt sätt ta rollen som chef genom att utveckla det personliga ledarskapet.

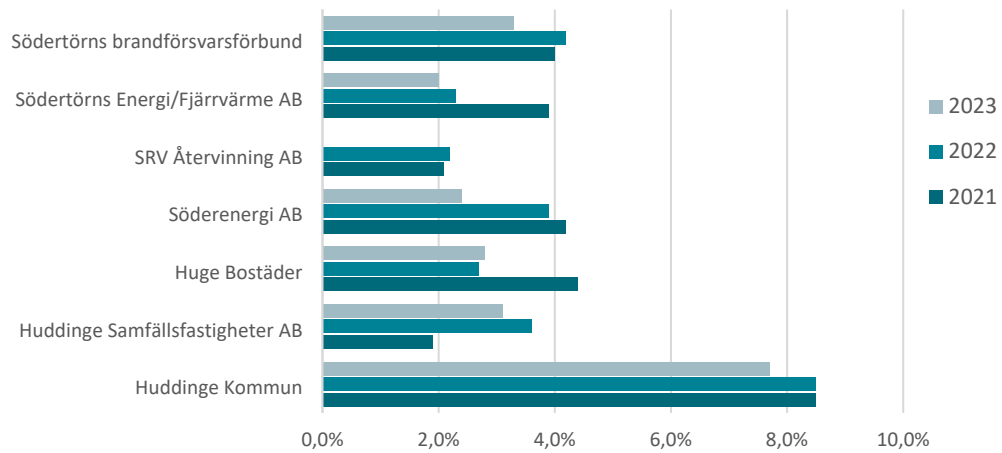
År 2021 introducerades en ny chefsintroduktion som består av två digitala e-utbildningar samt två seminarier. I genomsnitt har 36 chefer genomgått hela eller delar av introduktionen per år sedan införandet, vilket är en ökning med 20 chefer per år mot tidigare chefsintroduktion.

Kommunen har ett chefsaspirantprogram kallat Ledarskapsforum som genomförs i samarbete med Södertälje kommun, Botkyrka kommun och Södertörns Brandförsvarsförbund. Huddinge kommun har 14 deltagare i programmet som avslutades i maj.

Under året har ett antal koncerngemensamma chefsmöten genomförts. Årets tema på chefsmötena har varit tillitsbaserad ledning och styrning där transformerande ledarskapet och partnerskap är metoden för att lyckas. Syftet med chefsmötena är dels att stärka den gemensamma kulturen med fokus på medborgarna, dels att skapa en större kunskap, förståelse och förmåga att genomföra kommunens utvecklingsbehov för att möta och hantera välfärdens kommande utmaningar.

Kommunkoncernens sjukfrånvaro

Diagram 14 Sjukfrånvaro i kommunkoncernen 2021–2023

Diagrammet visar sjukfrånvaron jämfört med två år tillbaka. Samtliga bolag har minskat sin sjukfrånvaro under 2023 jämfört med 2022 utom HUGE som har ökat marginellt.

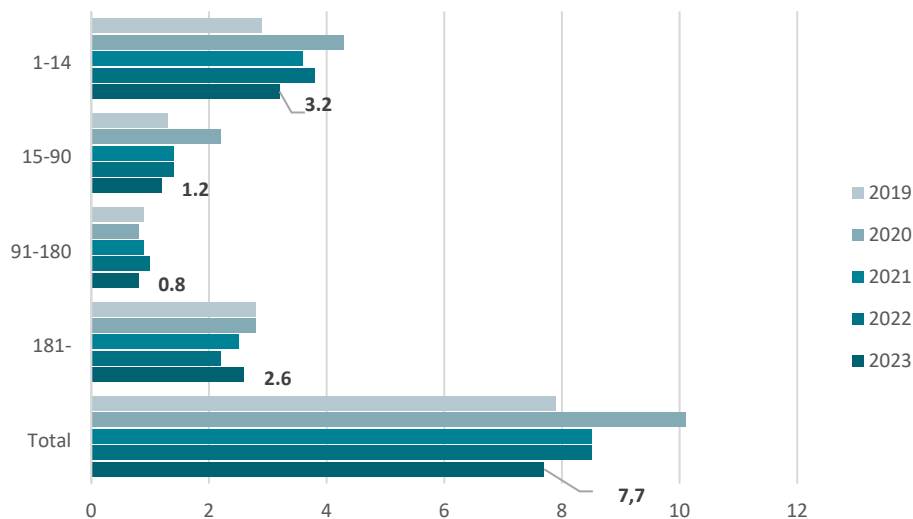
Obligatorisk sjukfrånvaro-redovisning 2023	Huddinge kommun	HUGE	HUSF	Söder-energi	SRV	SEAB/SFAB	SBFF
Total sjukfrånvaro i % av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	7,7%	2,8%	3,6%	2,4%	–	2,0%	3,3%
Andel av sjukfrånvaron som är sammanhängande 60 dagar eller mer %	46,5%	31,7%	44,9%	5,3%	–	0,5%	28,8%
Sjukfrånvaron för kvinnor %	8,6%	1,9%	2,2%	2,6%	–	0,8%	3,5%
Sjukfrånvaron för män %	5,0%	3,5%	3,5%	3,3%	–	1,2%	3,3%
Sjukfrånvaron i åldrarna 29 år eller yngre %	6,6%	3,0%	1,3%	5,8%	–	0,0%	2,5%
Sjukfrånvaron i åldrarna 30-49 år %	6,8%	4,0%	3,3%	2,6%	–	2,0%	2,7%
Sjukfrånvaron i åldrarna 50 år eller äldre %	8,8%	2,1%	4,6%	3,2%	–	2,2%	4,9%

Hos de flesta bolagen är sjukfrånvaron högre hos män än hos kvinnor.

Kommunens sjukfrånvaro

Kommunens totala sjukfrånvaro uppgår år 2023 till 7,7 procent vilket är en väsentlig minskning med 0,8 procentenheter sedan 2022 då sjukfrånvaron nådde 8,5 procent. Sjukfrånvaron har minskat i samtliga intervall utom den längsta sjukfrånvaron över 180 dagar som ökat.

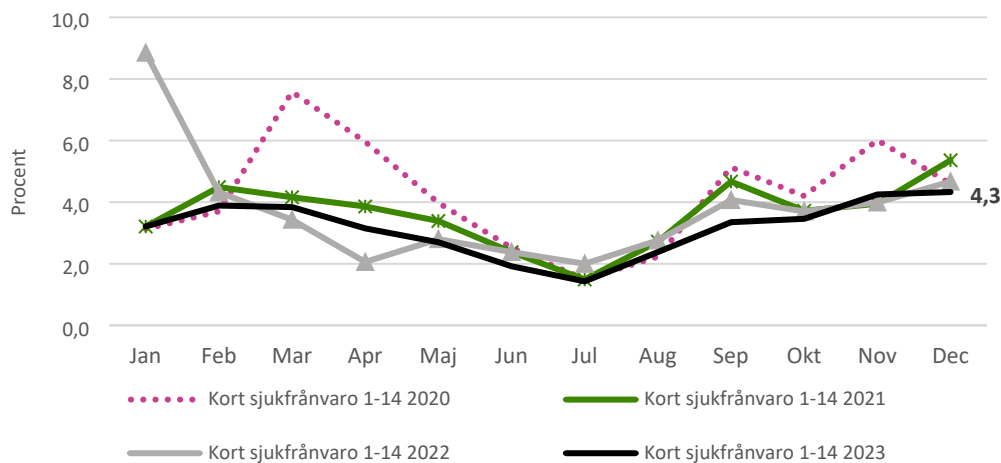
Diagram 12 Sjukfrånvaro 2019–2023 per intervall (dagar)

Kvinnors sjukfrånvaro uppgick till 8,6 procent medan mäns sjukfrånvaro var 5,0 procent, en skillnad på 3,6 procentenheter. Det innebär en minskning både för kvinnor (0,7 procentenheter) och för män (0,5 procentenheter) i jämförelse med 2022. Skillnaden mellan män och kvinnors sjukfrånvaro i Huddinge kommun uppgår till 3,6 procentenheter jämfört med 3,1 procentenheter i samtliga kommuner i Sverige år 2022.

Sjukfrånvaron har minskat i samtliga förvaltningar. Högst sjukfrånvaro har förskolan med 11,3 procent. Lägst har kommunstyrelsen med 4,3 procent.

Diagram 13 Kort sjukfrånvaro (1–14 dagar) per månad

Den korta sjukfrånvaron var 3,2 procent jämfört med 3,8 procent år 2022. Den längsta sjukfrånvaron (>180 dagar) har ökat med 0,4 procentenheter från 2,2 procent till 2,6 procent

Den totala sjukfrånvaron har minskat för de flesta av kommunens större yrkesgrupper under 2023 jämfört med 2022. De personalgrupper som har högst sjukfrånvaro i kommunen är stödassistent, barnskötare, boendestödjare, kock/kokerska/måltidspersonal och elevassistent i fallande ordning. De vanligaste sjukfrånvarorsakerna för både män och kvinnor, är icke arbetsrelaterade fysiska sjukdomar såsom infektioner, hjärt- och kärlbesvär samt besvär i rörelseorgan. Därefter följer icke arbetsrelaterad psykisk belastning, samt arbetsrelaterad psykisk belastning såsom stress och utmattning.

Kommunen har under flera år arbetat med att minska kommunens totala sjukfrånvaro. Kommunen bedriver ett aktivt arbete för att säkerställa det systematiska arbetsmiljöarbetet och att kontinuerligt följa upp sjukfrånvaron. Det sker genom att tillse att medarbetare med kort sjukfrånvaro hanteras som riskgrupper, medarbetare med lång sjukfrånvaro har en rehabiliteringsplan samt genom en reviderad rehabiliteringsprocess.

En kartläggning av orsaker bakom sjukfrånvarotalen och förslag på åtgärder för att minska sjukfrånvaron har genomförts. Kartläggningen analyserar orsaker, tar fram börsläge för sjukfrånvaron samt ger förslag till fortsatt arbete för att minska sjukfrånvaron. I kartläggningen utvärderas även kommunens pilotprojekt Riskorienterat arbets sätt (ROA). Kartläggningen visar att insatserna för att minska sjukfrånvaron har gett effekt och att kommunen är på rätt väg.

Driftredovisning

Driftredovisning, mnkr	Intäkter 2023	Intäkter 2022	Kostnader 2023	Kostnader 2022	Nettokostn ad 2023	Nettokostn ad 2022	Budget netto 2023	Avvikelse 2023
Kommunstyrelse	71,5	77,0	-822,4	-749,0	-750,9	-672,0	-728,9	-22,0
Förskolenämnd	176,6	184,6	-1 093,5	-1 059,3	-916,9	-874,7	-913,3	-3,6
Grundskolenämnd	278,3	323,8	-2 335,9	-2 282,8	-2 057,6	-1 959,0	-2 055,1	-2,6
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	317,2	313,2	-1 104,1	-1 116,8	-786,9	-803,6	-819,0	32,1
Socialnämnd	57,3	64,9	-523,6	-485,0	-466,3	-420,1	-462,7	-3,6
Vård- och omsorgsnämnd	279,3	273,7	-1 685,0	-1 572,2	-1 405,7	-1 298,5	-1 402,1	-3,6
Kultur- och fritidsnämnd	35,5	33,0	-297,2	-280,7	-261,7	-247,7	-261,0	-0,6
Bygglövs- och tillsynsnämnd	57,4	56,4	-113,5	-111,1	-56,2	-54,7	-56,0	-0,1
Natur- och stadsmiljönämnd	34,8	29,8	-268,4	-232,9	-233,5	-203,1	-217,4	-16,1
Revision	0,0	0,0	-3,0	-3,8	-3,0	-3,8	-3,6	0,6
<i>Avgår interna poster</i>	<i>-42,0</i>	<i>-74,6</i>	<i>42,0</i>	<i>74,6</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Summa nämnder	1 265,7	1 281,8	-8 204,5	-7 819,0	-6 938,8	-6 537,2	-6 919,2	-19,6
Exploateringsverksamhet	166,9	258,2	-75,7	-81,9	91,2	176,2	134,5	-43,3
Avskrivningar	0,0	0,0	-223,3	-194,3	-223,3	-194,3	-210,2	-13,1
Reserverade medel	0,0	0,0	-2,8	-6,6	-2,8	-6,6	-150,5	147,6
Finansförvaltning, centrala poster	5,5	3,6	66,1	141,0	71,6	144,6	153,7	-82,1
Nämndernas finansiella kostnader	0,0	0,0	0,5	0,3	0,5	0,3	0,6	-0,1
S:a verksamhetens nettokostnader	1 438,2	1 543,5	-8 439,8	-7 960,5	-7 001,6	-6 417,0	-6 991,1	-10,5
Skatteintäkter	6 171,4	5 876,2	0,0	0,0	6 171,4	5 876,2	6 031,5	139,9
Generella statsbidrag/utjämning	1 359,0	1 314,3	-171,6	-159,9	1 187,3	1 154,4	1 195,4	-8,0
Finansiella intäkter	334,7	194,3	0,0	0,0	334,7	194,3	243,6	91,1
Finansiella kostnader	0,0	0,0	-302,2	-178,3	-302,2	-178,3	-272,8	-29,4
Årets resultat	9 303,2	8 928,4	-8 913,6	-8 298,8	389,6	629,6	206,5	183,1

Under 2023 har kommunstyrelsen/kommunfullmäktige beslutat om tilläggsanslag med 117 mnkr, varav 10 mnkr i mars 2023, 4 mnkr i april, 37,5 mnkr i juni och 65 mnkr i oktober till nämnderna.

Beloppen ingår i budget 2023 helår. Av anslaget har 57,7 mnkr finansierats från reserverade medel och 43,7 mnkr från bidrag från staten. Resterande 15,1 mnkr har finansierats genom ökade kapitaltjänstintäkter.

Kommunstyrelsen redovisar ett underskott på 22 mnkr för året vilket motsvarar en avvikelse mot budget på 3 procent. Avvikelsen beror främst på att nämnden har högre kapitaltjänstkostnader för året än budgeterat. Efter avräkning för sedvanlig kompensation för kapitaltjänstkostnader, 18,7 mnkr, redovisar kommunstyrelsen ett underskott på 3,2 mnkr vilket motsvarar en avvikelse på 0,4 procent mot budget.

Jämfört med 2022 har nämndens nettokostnader ökat med 12 procent. Ökningen beror främst på ökade kapitalkostnader och konsultkostnader.

Förskolenämnden redovisar i sitt resultat en negativ avvikelse mot budget på 3,6 mnkr vilket motsvarar 0,4 procent av nämndens totala budget. Central förvaltning redovisar en positiv avvikelse som främst beror på lägre volymer. Nämnden redovisar 110 barn färre än budgeterat, volymavvikelsen uppgår till 13 mnkr.

De kommunala förskolorna redovisar ett underskott på 17,3 mnkr, som beror på färre barn än förväntat och medfört för höga personalkostnader i förhållande till antalet barn i verksamheten. Underskottet täcks av förskolornas upparbetade egna kapital.

Jämfört med 2022 har nämndens nettokostnader ökat med 4,8 procent. Hälften av ökningen beror på höjda pensionskostnader, därutöver påverkar de kommunala förskolornas utfall. Dessutom har en politisk satsning gjorts på fler förskolelärare och förste förskolelärare.

Grundskolenämnden redovisar ett underskott på 2,6 mnkr vilket motsvarar 0,1 procent av nämndens budget. Underskottet beror till större delen på ett nytt städavtal. I samband med övergången till det nya städavtalet har verksamheten belastats med både kostnader för de nya städtjänsterna och personalkostnader för befintliga lokalvårdare. De kommunala grundskolorna gör ett underskott på 26 mnkr. De egna skolornas underskott täcks av tidigare års överskott.

Jämfört med 2022 har nämndens nettokostnader ökat med 5,0 procent. Ökningen återfinns inom pedagogisk verksamhet och beror på ökade lokal- och personalkostnader.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott på 32 mnkr vilket motsvarar 4 procent av nämndens budget. Överskottet beror till stor del på 17 miljoner lägre utbetalt ekonomiskt bistånd än budgeterat samt 8 miljoner högre erhållna bidrag inom verksamheten för flyktingmottagande. Även verksamheten för svenska för invandrare redovisar ett överskott på drygt 7 mnkr som beror på högre intäkter för såld verksamhet samt lägre kostnader för köpt verksamhet än budgeterat. Verksamheten för gymnasieskolan redovisar ett överskott på 1 mnkr och förklaras av lägre personalkostnader till följd av förändringar runt Sjödalsgymnasiet.

Nämndens nettokostnader har minskat med 2,1 procent jämfört med 2022. Inom verksamheten för gymnasieskolan har nettokostnaden ökat med 3,9 procent på grund av högre programpriser. Inom verksamheten för ekonomiskt bistånd har nettokostnaden sjunkit med 12 procent som förklaras av lägre utbetalt ekonomiskt bistånd och minskade personalkostnader.

Socialnämnden redovisar ett underskott på 3,6 mnkr vilket motsvarar 0,8 procent av nämndens budget. Underskottet återfinns inom verksamheten för barn och ungdomsvård och beror på dyrare insatser på grund av kriminalitet. Trots en lägre ökning av volymer så har kostnaderna ökat till följd av dyrare insatser.

Jämfört med 2022 har nämndens nettokostnader ökat med 11,0 procent. Större delen av nettokostnadsökningen återfinns inom verksamheten för barn och ungdomsvård och beror som nämnts ovan på dyrare insatser.

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett underskott på 3,6 mnkr. I nämndens resultat ingår generella statsbidrag på 32,3 mnkr i syfte att minska andelen timanställda samt utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden. Om dessa exkluderas i resultatet skulle det innebära ett

underskott mot budget på 35,9 mnkr. De ekonomiska utmaningarna inom äldreomsorgen kvarstår, det pågår därför ett effektiviseringsarbete utifrån åtgärdsplaner i syfte att nå en ekonomi i balans. De verksamhetsområden nämnden redovisar underskott för är insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt för insatser till personer med funktionsnedsättning. Underskottet inom LSS beror till större delen på lagändringen inom insatsen personlig assistans enligt LSS som trädde i kraft 2023. Lagändringen medförde ett större inflöde av nya ansökningar och prövningar av pågående beslut men även att utredningarna blivit mer omfattande och tidskrävande för att varje utredning ska vara rättssäker och uppnå bra kvalitet. Underskottet inom insatser till personer med funktionsnedsättning beror på en kostnadsökning för turbundna resor där både volymerna och priserna har ökat.

Jämfört 2022 har nämndens nettokostnader ökat med 8,3 procent. Förändringen förklaras främst av ökade personalkostnader och kostnader för köpta platser inom äldreomsorgen. Även verksamheten insatser inom LSS/SFB redovisar en större ökning av personalkostnaderna som beror på ett nyöppnat boende.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett resultat på -0,6 mnkr. Underskottet beror på högre kostnader kopplade till det nya lokalvårdsavtalet och resultat exklusive dessa merkostnader är ett överskott på 1,1 mnkr. Det överskottet förklaras i sin tur till stor del av att tilldelade medel för särskilda satsningar inte förbrukats helt.

Nettokostnaderna har ökat med 5,6 procent jämfört med föregående år vilket främst förklaras av personalkostnader till följd av höjt PO-pålägg, löneökningar, avgångsvederlag samt fler medarbetare på den nya fritidsgården i Visättra. Fleminghallens hyra har indexuppräknats och hyra för det nya stallet vid Sundby gård har tillkommit.

Bygglovs- och tillsynsnämnden redovisar ett underskott på 0,1 mnkr. Konjunkturläget påverkar nämndens intäkter inom bygglov och lantmäteri negativt och kostnaderna för bostadsanpassning har ökat. Det vägs dock upp av lägre personalkostnaderna än budgeterat vilket främst förklaras av en medveten vakanshållning av tjänster.

Nettokostnadsökningen jämfört med föregående år uppgår till 1,4 mnkr (3 procent) och förklaras av ökade bostadsanpassningsbidrag.

Natur- och stadsmiljönämnden redovisar ett underskott på 16,1 mnkr. Kapitaltjänstkostnaderna överstiger budget med 5,7 mnkr och kommunfullmäktige föreslås besluta att nämnden kompenseras för detta i enlighet med kommunens ekonomistyrningsprinciper. Exklusive kapitaltjänstkostnaderna uppgår underskottet till 10,4 mnkr vilket motsvarar 4,8 procent av nämndens budget. Stora behov av snöröjning och halkbekämpning i slutet av året samtidigt som priserna har ökat medförde att vinterverksamheten visar ett underskott på 10,9 mnkr.

Nämndens nettokostnader har ökat med 30,4 mnkr (15 procent) jämfört med samma period föregående år. Förklaringen är till stor del ökade kostnader för vinterverksamheten och kapitaltjänstkostnader men även ökat underhåll inom parkverksamheten.

Resultaträkning

Mnkr	Not	Kommunen Budget 2023-12	Kommunen Utfall 2023-12	Kommunen Utfall 2022-12	Sammanställda räkenskaper Utfall 2023-12	Sammanställda räkenskaper Utfall 2022-12
Verksamhetens intäkter	3,11	1 325,2	1 438,2	1 543,5	3 318,8	3 261,6
Verksamhetens kostnader	4,11	-8 106,1	-8 216,7	-7 766,3	-9 435,1	-8 782,0
Avskrivningar	5	-210,2	-223,3	-194,3	-731,5	-684,4
Verksamhetens nettokostnad		-6 991,1	-7 001,8	-6 417,0	-6 847,8	-6 204,8
Skatteintäkter	6	6 031,5	6 171,4	5 876,2	6 171,4	5 876,2
Generella statsbidrag och utjämning	7	1 195,4	1 187,3	1 154,4	1 187,3	1 154,4
Verksamhetens resultat		235,7	356,9	613,6	510,9	825,8
Finansiella intäkter	8,11	243,6	334,7	194,3	46,7	41,0
Finansiella kostnader	9,11	-272,8	-302,1	-178,3	-340,9	-195,4
Resultat före extraordinära poster		206,5	389,5	629,6	216,8	671,4
Extraordinära intäkter		-	-	-	-	-
Extraordinära kostnader		-	-	-	-	-
Årets resultat		206,5	389,5	629,6	216,8	671,4
Årets resultat ekonomiskt mål kommunen		72,0	296,7	451,6	-	-

Balansräkning

TILLGÅNGAR, mnkr	Not	Kommunen 2023-12	Kommunen 2022-12	Sammanställda räkenskaper 2023-12	Sammanställda räkenskaper 2022-12
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	0,0	0,0	4,8	1,5
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12	4 065,8	3 871,1	16 481,4	15 628,1
Maskiner och inventarier	13	652,8	334,3	1 567,7	1 225,1
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Värdepapper, andelar, aktier	14	1 284,8	1 274,6	166,3	158,8
Långfristiga fordringar	15	9 324,5	8 527,4	732,3	641,9
Bidrag till infrastruktur	16	1 195,8	1 236,3	1 195,8	1 236,3
Summa anläggningstillgångar		16 523,7	15 243,7	20 148,3	18 891,7
Omsättningstillgångar					
Förråd med mera	17	107,4	46,0	215,8	165,3
Kortfristiga fordringar	18	921,1	1 018,2	1 355,2	1 268,5
Kassa och bank	19	75,1	134,9	221,2	226,1
Summa omsättningstillgångar		1 103,6	1 199,1	1 792,2	1 659,9
Summa tillgångar		17 627,3	16 442,8	21 940,5	20 551,6
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat		389,5	629,6	216,8	671,4
Resultatutjämningsreserv		735,9	703,1	705,9	676,5
Övrigt eget kapital		6 210,7	5 613,9	8 201,1	7 559,1
Summa eget kapital	20	7 336,1	6 946,6	9 123,7	8 906,9
Avsättningar					
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	21	1 325,4	1 069,0	1 416,7	1 164,5
Övriga avsättningar	22	1 436,8	1 445,9	2 296,2	2 159,6
Summa avsättningar		2 762,1	2 514,8	3 712,9	3 324,1
Skulder					
Långfristiga skulder	23	4 198,4	4 354,9	5 152,9	5 239,9
Kortfristiga skulder	24	3 330,6	2 626,46	3 951,0	3 080,6
Summa skulder		7 529,0	6 981,4	9 103,9	8 320,5
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		17 627,3	16 442,8	21 940,5	20 551,6
Ställda panter och ansvarsförbindelser					
Borgensåtagande	25	515,4	528,8	515,4	528,8
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	26	1 518,7	1 503,9	1 518,7	1 503,9
Leasingåtagande	27	16,9	13,0	265,8	295,9
Övriga ansvarsförbindelser	28	37,7	33,0	39,4	41,2

Kassaflöde

Mnkr	Not	Kommunen 2023-12	Kommunen 2022-12	Not	Sammanställda räkenskaper 2023-12	Sammanställda räkenskaper 2022-12
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		389,5	629,6		216,8	671,4
Justering för ej likviditetspåverkande poster	29	592,2	68,6	29	1 262,5	575,2
Övriga likviditetspåverkande poster	30	-28,8	-24,5	30	-25,7	-106,0
Poster som redovisas i annan sektion	31	0,0	0,0	31	0,0	-16,0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapitalet</i>		<i>953,0</i>	<i>673,7</i>		<i>1 453,5</i>	<i>1 124,6</i>
Ökning (-) /minskning (+) av kortfristiga fordringar		97,1	-334,6		-86,7	-396,1
Ökning (-) /minskning (+) av förråd och varulager		-32,1	7,8		-21,3	-17,5
Ökning (+) /minskning (-) kortfristiga skulder		703,9	-155,9		870,5	58,2
Ökning (-) /minskning (+) av långfristiga fordringar		-797,1	95,9		-90,4	-31,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten		924,7	287,0		2 125,6	737,7
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0		0,0	-0,4
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar						
Investering i materiella anläggningstillgångar		-462,1	-438,2		-1 680,2	-1 181,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0,0	0,0		0,0	249,3
Investering i kommunkoncernföretag						
Försäljning av kommunkoncernföretag						
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-10,1	-10,1		-7,5	5,3
Avyttring av finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0		0,0	0,1
Inbetalning av optionsavtal						
Utbetalning av optionsavtal						
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-472,2	-448,4		-1 687,7	-927,1
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån		0,0	75,9		0,0	85,6
Amortering av skulder för finansiell leasing		0,0	0,0		0,0	0,0
Amortering av långfristiga skulder		-464,3	0,0		-394,8	-19,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-464,3	75,9		-394,8	66,4
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR						
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	16	-47,9	-34,5	16	-47,9	-34,5
ÅRETS KASSAFLÖDE						
Likvida medel vid årets början*		134,9	254,9		226,1	383,5
Likvida medel vid årets slut		75,1	134,9		221,1	226,1

Investeringsredovisning

Kommunens investeringar

Nämnd, mnkr	Utgift 2023	Inkomst 2023	Netto 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Utfall 2022
Kommunstyrelse, inkl. samhällsbyggn.proj.	-314,4	78,1	-236,3	-327,4	91,1	-151,4
varav Exploateringsprojekt samh.by.	-206,9	76,6	-130,2	-63,6	-66,6	-30,7
varav Investeringsprojekt samh.by.	-72,6	0,5	-72,1	-180,8	108,7	-82,0
Förskolenämnd	-2,1	0,0	-2,1	-6,7	4,6	-5,4
Grundskolenämnd	-9,6	0,0	-9,6	-26,0	16,4	-45,8
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	0,0	0,0	0,0	-1,0	1,0	0,0
Socialnämnd	-0,2	0,0	-0,2	-0,8	0,6	-0,4
Vård- och omsorgsnämnd	-3,0	0,0	-3,0	-5,8	2,8	-2,3
Kultur- och fritidsnämnd	-12,9	1,5	-11,5	-14,8	3,3	-11,2
Bygglövs- och tillsynsnämnd	-0,5	0,0	-0,5	-3,8	3,3	-1,3
Natur- och stadsmiljönämnd	-135,8	0,0	-135,8	-153,3	17,5	-106,4
Summa	-478,5	79,6	-398,9	-539,6	140,7	-324,3
Leasing	-	-	-7,0	-	-	-6,3
Anläggningar erhållna utan ersättning	-	-	-	-	-	-290,8

I samband med årsredovisningen 2022 beslutade kommunfullmäktige om överföring av oförbrukad investeringsbudget för pågående projekt. Det innebar en utökad investeringsbudget 2023 om totalt 45,3 mnkr vilket ingår i budget 2023 i tabellen ovan. Därutöver har totalt 18,8 mnkr omfördelats mellan nämnderna under året. Av årets budget är 74 procent förbrukad vilket kan jämföras med 48 procent föregående år. Förändringen förklaras av en lägre budget samtidigt som utfallet är högre.

För **kommunstyrelsen** är nettoutgifterna 91 mnkr lägre än budget för hela året. Exploateringsprojekten har förbrukat mer än budgeterat till följd av en reglering av tidigare utförd entreprenad i Kv Brandstegen. För investeringsprojekten förbrukas mindre än budgeterat. Trafikplats Högskolan som är ett investeringsprojekt inom samhällsbyggnad med en budget på 116 mnkr 2023 är försenad med anledning av Trafikverkets arbete med ändrad vägplan och endast en mindre del av årets budget har förbrukats. Utöver det finns det avvikelser i flera investeringsprojekt inom samhällsbyggnad till följd av förseningar. För övriga investeringar kan nämnas att investeringsreserven för lokalförsörjning inte är förbrukad och att det finns förseningar inom IT investeringar och trygghetskameror som planeras att genomföras 2024.

Grundskolenämnden redovisar en avvikelse på 16,4 mnkr vilket förklaras av mindre behov av reinvesteringar i inventarier än vad som budgeterats.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett utfall som är 3,3 mnkr lägre än budget varav 1,5 mnkr avser investeringsinkomst i form av bidrag för inventarier till Fleminghallen och 1,7 mnkr för inköp av ismaskin där leveransen blivit försenad och kommer att ske 2024.

Natur- och stadsmiljönämndens investeringar avser främst reinvesteringar i gator, parker, broar, belysning och dagvatten. 17,5 mnkr av årets budget har inte förbrukats och det avser främst fastighet och arrendegårdar där man inväntat nytt ramavtal vilket innebär att investeringarna skjutits framåt i tiden.

Övriga nämnder prognostiserar mindre positiva avvikelser mot budget som antingen förklaras av förseningar i projekt eller mindre behov av reinvesteringar i till exempel inventarier än budgeterat där en mindre andel planeras att genomföras 2024.

Kommunens investeringar, större projekt

Färdigställda projekt	Budget, Ackumulerat totalt	Prognos, Ackumulerat utfall	Prognos, totalt	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023
Printzparken, lekplats	-7,0	-6,3	-6,6	-0,2	-0,6	-0,4
Glömsta lekplats	-8,7	-8,1	-8,8	-0,2	-1,4	-1,3
GC-väg Nordostpassagen	-4,8	-7,6	-7,4	0,0	-0,6	-0,6
GC-väg Smistavägen, Sträcka 31	-9,2	-12,2	-10,7	1,4	-1,2	-2,6
Belysning	-	-	-	-20,0	-20,0	0,0
Beläggning, väg	-	-	-	-66,0	-64,5	1,5
Snättringe konstgräsplan	-7,0	-7,5	-7,5	-3,3	-3,5	-0,2
Pågående projekt	Budget, Ackumulerat totalt	Prognos, Ackumulerat utfall	Prognos, totalt	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023
Gladökvärn	-200,0	-277,6	-256,6	32,3	17,2	-15,2
Grantorp 5:3	-50,0	-63,3	-64,7	-0,7	-10,9	-10,2
Brandstegen	-123,0	-177,5	-155,1	24,0	-53,0	-77,0
Utsälje 1:48-1:53	-4,0	-17,5	-8,6	4,3	5,8	1,5
Ingvar Kamprads allé	-1,5	-36,0	-35,8	-13,5	-1,6	11,9
Vidja etapp 2	-87,2	-114,4	-204,8	-38,5	-63,5	-25,0
Flemingsbergsdalen del av Visättra 1:1	-46,1	-3,7	-46,4	-0,8	-3,4	-2,6
Trafikplats Högsolan	-441,0	-27,9	-441,0	-116,0	-3,6	112,4
Tvärförbindelse Södertörn	-45,2	-22,1	-50,7	-3,2	-4,2	-1,0
Drejarparken	-11,0	-8,5	-10,0	-6,7	-7,7	-1,0
Kräpplaparken	-19,0	-16,7	-18,3	-0,2	-1,3	-1,1
Fiberutbyggnad IT	-119,7	-118,3	-119,7	-19,5	-14,6	5,0
Trygghetskameror	-22,5	-12,3	-22,5	-7,1	-3,6	3,4

I Projektet *Gång och cykelväg Nordostpassagen* har kostnaderna överstigit budget på grund av högre kostnader för entreprenad och oförutsedda tillkommande åtgärder under projektets genomförande.

Kostnaderna i *Gång och cykelväg Smistavägen sträcka 31* förväntas bli högre än budgeterat till följd av kraftigt stigande marknadspriser. Inkomster i form av investeringsbidrag som budgeterats 2023 väntas komma 2024.

Reinvesteringar i *Belysning* och *Beläggning, vägar* sker löpande och tilldelas en årlig budget. Årets investeringar redovisas här som färdigställda.

Projektet *Snättringe konstgräsplan* har efter förseningar färdigställts i slutet av 2023.

I projekten *Vidja etapp 2*, *Grantorp 5:3*, *Ingvar Kamprads allé* och *Brandstegen* behövs det som tidigare rapporterats nya genomförandebeslut. Även i projektet *Gladö kvarn* behövs det sannolikt ett nytt genomförandebeslut när fördelningen av kostnader för ledningsflytt har fastställts.

Den stora avvikelserna 2023 i projektet *Trafikplats Högskolan* beror på att projektet skjutits framåt i tiden med anledning av Trafikverkets arbete med ändrad vägplan.

Bolagens investeringar

Färdigställda projekt över 50 mnkr	Mnkr	Akkumulerat utfall, totalt	Beslutad utgift, totalt	Avvikelse
Huge bostäder AB				
Bonden 1 - Utredning renovering/stambyte		69,8	71,9	2,1
Stambyte - Medicinaren 12		134,1	158,0	23,9
Stambyte Etapp 1 Ängsgården 6		85,5	80,5	-5,0
Stambyte Etapp 2 Ängsgården 4		89,7	73,5	-16,2
Huddinge samhällsfastigheter AB				
Långsjöskolan - grundskola, förskola, idrottshall		152,7	216,9	64,2
Stensängsskolan verksamhetsanpassning		115,8	139,3	23,5
Trångsundskolan ombyggnad		128,3	170,1	41,8
Nytt stall Sundby		47,9	60,7	12,8
Balingsnäs förskola		69,5	80,2	10,7

Pågående projekt* över 50 mnkr	Mnkr	Budget, totalt	Akkumulerat utfall, totalt	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Huddinge samhällsfastigheter AB						
Utsäljeskolan		594,2	420	181,8	170,8	11,0
Huge bostäder AB						
Bostäder, studentbostäder Studenten 1		695,3	114,8	81,8	54,1	27,7
Förskola Studenten 1		101,0	17,8	10,9	11,8	-1,0
Nyproduktion Bostäder Trångsund C - Bonden 7		448,3	136,2	115,5	117,2	-1,7
Stambyte 2 fast, Köket 1		52,0	33,8	42,4	32,5	9,9
Stambyte Etapp 3 Ängsgården 3		79,8	62,7	63,8	61,4	2,4
Stambyte Etapp 4 Ängsgården 2		67,7	28,0	14,0	27,8	-13,8
Stambyte Etapp 5 Ängsgården 1		57,7	1,8	0,0	1,8	-1,8
Stambyte Etapp 6 Ängsgården 8		108,5	3,5	0,0	3,5	-3,5
Stambyte Etapp 7 Ängsgården 7		107,5	3,0	0,0	2,9	-2,9
Stambyte, Kammaren 2		60,0	4,3	0,0	0,6	-0,6
Undercentraler (BP2 - 13 fastigheter)		66,4	33,0	5,0	11,1	-6,1
Stambyte Hus E Forellen 11		105,0	33,8	82,5	27,9	54,6
Stambyte Ålen 1 och Ålen 2		114,3	82,9	12,0	23,0	-11,0

Huddinge Samhällsfastigheter AB

Under 2023 har flera ny- och ombyggnadsprojekt färdigställt och inflyttning har skett. Det är verksamhetsanpassning av Stensängsskolan, nybyggnation av Balingsnäs förskola och Långsjöskolan samt ombyggnad av Trångsundsskolan. Dessutom har Sundby stall färdigställt och invigts under året. Totalt uppgår dessa till och med 31 december 2023 till drygt 500 mnkr. Färdigställda projekt uppvisar över lag lägre investeringsvolym än budget. Avvikelsen förklaras av relativt långtgående indexuppräknings av budgeterade belopp.

Verksamheten omfattar ett antal större och mindre projekt och avser bland annat byggnation av skolor, skolgårdsuprustning och utbyggnad av laddinfrastruktur. Det enskilt största pågående projektet är nybyggnad av Utsäljeskolan med en prognostiserad investeringsvolym på nära 600 mnkr.

Huge Bostäder AB

Stambyte och renovering på fastigheten Bonden 1 samt etapp 1 och 2 i projekten Ängsgården har färdigställts. Även Medicinaren 12 är avslutad och upprustningen är klar. Utbyte av undercentraler, värmestråk och värmesystem pågår i Grantorp. Totalt är det 13 fastigheter i Grantorp som berörs.

Bolagets två stora nybyggnadsprojekt, Studenten 1 och Bonden 7, pågår och förväntas gå in i slutskede under 2024. Upprustningar pågår av Prinsen 4-5, Köket 1-2, Kammaren 1 och Forellen 11. För kommande år är stambyten en tungt vägande del i investeringsplaneringen och ett antal projekt har startas under 2023. Projektering pågår för fastigheter i Sjödalen, i Flemingsberg och i Skogås. Majoriteten av projekten förväntas uppvisa kostnader i enlighet med indexreglerad budget.

Bolagens och kommunalförbundets verksamheter

Huge Bostäder

Mnkr	2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Omsättning	905	949	984	35
Resultat efter finansnetto	95	72	51	-21
Årets investeringar	453	974	761	-213

Totala intäkter uppgår till 984 mnkr vilket är en ökning med cirka 35 mnkr mot budget. Hyreshöjningen för 2023 avseende bostäder blev 4,2 procent mot budgeterade 7 procent vilket innebär intäkt lägre än budgeterat. Underskottet kompenseras dock till en del av ökade hyror för kommersiella lokaler. I augusti erhöles utbetalning av elstöd om 12,7 mnkr avseende 2021/2022.

Resultatet före skatt ligger per sista december på 51 mnkr, 21 mnkr under budget. Avvikelsen förklaras till övervägande del av ökade marknadsräntor och skattemässiga begränsningar i avdragsrätten för dessa, och till en del av ökade drift- och underhållskostnader.

Flertalet stambytesprojekt har kommit igång under året och fortskrider enligt plan. Huvuddelen av årets investeringsutfall är hänförligt till de arbetena. Men även nybyggnationen av både Bonden 7 och Studenten 1 har återstartat och produktionen är i gång. Den totala investeringsbudgeten för året ligger på 974 mnkr, och per sista december har 761 mnkr upparbetats. Upprustningarna och nybyggnationerna förväntas stärka bolagets driftnetto genom både ökade intäkter och minskade driftkostnader.

Huddinge Samhällsfastigheter

Mnkr	2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Omsättning	770	696	788	92
Resultat efter finansnetto	41	-64	-57	7
Årets investeringar	431	500	322	-178

Huddinge kommun växer och är i behov av nya skolor, förskolor och på sikt äldreomsorg. Därtill kommer de redan planerade projekten avseende kommunhus och simhall. Huddinge Samhällsfastigheter AB har en viktig roll i utvecklingen av kommunens verksamhetslokaler. Bolaget redovisar ett resultat före bokslutsdispositioner och skatt på -57 mnkr, mot budgeterade -64 mnkr. Omsättningen uppgår till 788 mnkr.

Resultatet för 2023 är totalt sett 7 mnkr starkare än budgeterade -64 mnkr. Bolaget är starkt påverkat av kraftigt ökade kostnader avseende energi och räntor, vilket belastar resultatet.

Investeringarna för 2023 uppgår till 322 mnkr. Budgeten för året uppgick till 500 mnkr och avvikelsen förklaras dels av att de färdigställda projekten visar utfall under budget, dels av förskjutna projektstarter. Sammantaget uppgår utgifter för planerade projekt till nära 5 000 mnkr, varav kommunhus, simhall och Utsäljeskolan står för cirka hälften av volymen.

Södertörns Energi AB/Södertörns Fjärrvärme AB

Mnkr	2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Omsättning	765	744	881	137
Resultat efter finansnetto	15	106	-28	-134
Årets investeringar	38	90	38	-52

Liksom de flesta marknader har även den europeiska energimarknaden påverkats kraftigt av kriget i Ukraina och det faktum att inflationen har fått byggbranschen att bromsa in. Det har drabbat verksamheten med dyrare transporter och kraftigt höjda priser på bränsle och insatsvaror. Den här utvecklingen har lett till prishöjningar hos Söderenergi, vilket i sin tur ger en ökad kostnad hos Södertörns Fjärrvärme AB (SFAB), Södertörns Energis distributionsbolag. Dessutom har marknadspriserna på el sjunkit under året vilket lett till intäkter under budget per såld kWh. Södertörns Fjärrvärme AB budgeterade ett resultat på 106 mnkr för 2023, konsoliderat med moderbolaget förväntades ett utfall på 76 mnkr. Kraftigt ökade priser på värme, el och kapital innebär dock att resultatet för året landar på -28 mnkr. Energisektorn såg under 2023 en markant förstärkning av säkerhetsåtgärder som svar på den ökande globala oron och det försvårade säkerhetsläget, med en särskilt noterbar uppgång i cyberhot. Detta ledde till förbättrade insatser för att skydda verksamheten mot externa hot och en omfattande säkerhetsutbildning av personalen. Både Södertörns Fjärrvärme AB och Söderenergi AB har krigsplacerat sin personal för att försäkra att verksamheterna kan fortsätta även under en eventuell kris.

Investeringar uppgår till 38 mnkr för helåret, mot budgeterade 90 mnkr. Osäkerheter avseende lokalisering av ledningar till följd av försenade vägprojekt är en del av förklaringen. SFAB kom dock igång med byggstarten för Tvärförbindelse Södertörn, ett stort infrastrukturprojekt som beräknas pågå i ett decennium och där bolaget ska utföra ledningsarbeten.

Söderenergi AB

Mnkr	2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Omsättning	1 479	2 067	1 738	-330
Resultat efter finansnetto	-237	0	-203	-203
Årets investeringar	127	111	220	109

Söderenergi AB uppvisade ett resultat (efter finansnetto) på -203 mnkr, mot en budget på 50 mnkr. Detta trots att el- och värmeproduktionen totalt sett nådde nivåer nära budget, 2 417 GWh mot budgeterade 2 471 GWh. Den huvudsakliga förklaringen till underskottet ligger i att elproduktionen stod still under en längre period under de kalla månaderna. Ett rotorhaveri i en turbin var orsaken. Det påverkar inte bara möjligheten att sälja egenproducerad el, det innebär också att bolagets tvingats köpa el till spotpriser för att kunna leverera enligt avtal. Men även omvärldsfaktorer som för med sig dyrare transporter, stigande priser på bränsle och insatsvaror mm har fortsatt att inverka negativt på resultatet. Elpriserna fortsatte under året att ligga på en betydligt lägre nivå än för 2022, vilket resulterade i avsevärt lägre intäkter och som påverkade kostnaderna för el- och värmeproduktionen. Sammantaget har dessa faktorer starkt negativ påverkan på det egna kapitalet vilket resulterat i att bolaget har tillställts ett villkorat aktieägartillskott under året.

Bolaget har utfört både underhållsarbeten och nyetablering i anläggningsparken och investeringssidan uppvisar ett utfall per sista december på 220 mnkr. Bland de större projekten finns uppförandet av en ny bränslesilo och utbyte av konvektion i produktionsanläggningarna. Avvikelsen mot budget för 2023 beror i första hand på att bränslesilon ursprungligen var planerad och budgeterad 2022.

SRV återvinning AB

Mnkr	2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Omsättning	560	604	578	-26
Resultat efter finansnetto	22	46	2	-44
Årets investeringar	48	65	65	0

Under 2023 har bolaget jobbat med att förbereda verksamheten för det utökade uppdraget till följd av förändrad lagstiftning. Uppdraget omfattar obligatorisk insamling av matavfall från hushåll, en fastighetsnära insamling av hushållsavfall och förpackningsmaterial samt övertagande av ansvar för tömning och underhåll av återvinningsstationer. Den tidigare återvinningscentralen i Flemingsberg har avetablerats med anledning av den kommande utbyggnaden av Tvärförbindelse Södertörn.

Fortsatt minskade flöden från byggbranschen sätter avtryck i avfallsmängderna även under 2023. I slutet av 2022 prognostiserades en minskning av byggavfall på 14 procent, vilket nära nog uppfylldes. När byggbranschen i stort håller ett fortsatt lägre tempo så ger det stora effekter på SRV:s flöden. Ökade volymer av hushållsavfall, som kan kopplas till ökningen av distansarbete, håller i sig.

Omsättningen för perioden uppgick till 562 mnkr. En negativ differens på cirka 42 mnkr mot budgeten på 604 mnkr. För helåret landar resultatet på strax under noll mnkr, cirka 46 mnkr under budget. Avvikelsen förklaras i huvudsak av minskade intäkter.

Bolaget har planerat och investerat för totalt 69 mnkr under året, 4 mnkr över budgeterade 65 mnkr. Avvikelsen förklaras av fördröjda leveranser från föregående år. Merparten av investeringarna avser förnyande av fordonsflottan.

Södertörns brandförsvarsförbund

Mnkr	2022	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse
Omsättning	348	419	416	-3
Resultat efter finansnetto	3	0	30	30
Årets investeringar	14	25	32	7

Brandförsvarsförbundets verksamhet utgörs, utöver de uppenbara delarna räddning och släckning, också av tex. utbildningsinsatser för skolor och inspektioner i offentliga lokaler. I den interna verksamheten ingår även övning, vidareutbildning och träning i grupp. Utfallet per sista december är 30 mnkr. Det positiva utfallet i beror på att pensionsskulder har återförts under året. Det i sin tur kommer sig av att förbundet under året har avvecklat möjligheten för nyanställda brandmän att gå i pension vid 58 års ålder. Befintlig personal ges möjligheten att avsäga sig den lägre pensionsåldern mot ett lönetillägg. Sverige beslutade under året att återinföra civilplikten. För förbundet innebär det förberedelser för att kunna ta emot civilpliktiga brandmän.

Investeringarna för årets åtta första månader uppgår till 32 mnkr och avser fordon och räddningsmaterial. Utfallet över budget beror i första hand på att investeringar som planerats för 2022 har försenats och fallit ut 2023.

Noter

Noter innehållsförteckning

Not 1	Redovisnings- och värderingsprinciper
Not 2	Uppskattningar och bedömningar
Not 3 – 10	Noter till resultaträkningen
Not 11 – 26	Noter till balansräkningen
Not 27	Leasingåtagande
Not 28	Övriga ansvarsförbindelser
Not 29 – 32	Noter till kassaflödesanalysen
Not 33	Upplysningar om kostnader för redovisningsrevision
Not 34	Upplysning om upprättade särredovisningar

Not 1 Redovisningsprinciper- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR, vilket innebär att:

- Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed. Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärdet.

Kommunkoncern – sammanställda räkenskaper

Sammanställda redovisning har upprättats enligt lagen om kommunal redovisning och rekommendation från rådet för kommunal redovisning. Sammanställningen har skett enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering.

Kommunens årsredovisning innehåller kommunkoncernen där kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform eller av kommunalförbund ingår. I Huddinges kommunkoncern ingår bolag där kommunen har minst 20 procent inflytande. Därutöver ingår även ett kommunalförbund motsvarande 18,97 procent.

Bolagen som ingår i kommunkoncernen upprättar årsredovisning enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFN 2012-1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper vägledande för de sammanställda räkenskaperna.

Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av figur under avsnitt ”Den kommunala koncernen” i förvaltningsberättelsen.

Siffrorna för SRV har tagits från SRV:s årsredovisning.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas i egen not när dessa förekommer i resultaträkningen. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och överstiger 10 mnkr.

Intäkter

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter som redovisas per 2023-12-31 baseras på SKR:s decemberprognos, i enlighet med rekommendation RKR R2 och SKR cirkulär 23:56.

Gatukostnadsersättningar och investeringsbidrag

Kommunen följer RKR:s rekommendation R2 Intäkter avseende Gatukostnadsersättningar.

Kostnader

Löner

Timanställdas löner har redovisats enligt kontantprincipen.

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar tas upp i balansräkningen till anskaffningsvärdet som utgörs av inköpspriset och eventuella utgifter som krävs för att förbereda tillgången för den avsedda användningen. Kostnader för applikationskonsulter och tekniska konsulter inräknas i anskaffningsvärdet där detta är aktuellt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar tas upp i balansräkningen till anskaffningsvärdet med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Kommunen tillämpar huvudmetoden, vilket innebär att lånekostnader inte ingår i investeringens anskaffningsvärde.

Investeringsbidrag tas upp som en förutbetalad intäkt, långfristig skuld, och periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod.

Nedskrivningar

Om en anläggningstillgångs verkliga värde väsentligt understiger det bokförda värdet och värdeminskningen anses vara bestående ska en nedskrivning göras.

Avskrivningar

Avskrivning på immateriella och materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning baserat på tillgångens anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde. Avskrivningen beräknas på tillgångens förväntade nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas månaden efter det att tillgången tagits i bruk. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Avskrivningstider

Avskrivningstider varierar från 3-80 år i kommunen och i bolagen från 3-80 år, beroende på vad investeringen avser. Avskrivningstiden för immateriella anläggningstillgångar är högst fem år om inte avtalstiden med leverantören är längre.

Kommunen tillämpar komponentavskrivningar på investeringar som har betydande komponenter med en väsentlig skillnad i nyttjandeperioder.

Omprövning av nyttjandeperioden görs om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt.

Gränsdragning mellan kostnad och investering

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. För materiella anläggningstillgångar är beloppsgränsen för mindre värde satt till ett prisbasbelopp (52 500 kr år 2023). För immateriella anläggningstillgångar är beloppsgränsen satt till tio prisbasbelopp (525 000 kr år 2023).

Finansiell leasing

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp har klassificerats som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång. Dessa avtal ingår i noten för ej avskrivningsbar operationell leasing.

Finansiella leasingavtal med en löptid med minst tre år redovisas som anläggningstillgång i balansräkningen.

Kommunen har påbörjat arbetet med att gå igenom gällande hyresavtal och har i nuvarande stund hunnit gå igenom tre hyresavtal. Dessa tre hyresavtal har hanterats på så vis att dem endast redovisas som anläggningstillgång i balansräkningen och bedömningen av resultateffekten har i dagsläget inte varit möjligt. Risk finns därför att rekommendation RKR R5 inte följs fullt ut, kommunen kommer dock att gå vidare med denna fråga under 2024.

Långfristiga fordringar

Den del av en långfristig fordran som förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen redovisas som en kortfristig del av långfristig fordran i bokslutet.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar tas upp med avdrag för osäkra fordringar per balansdagen. Som osäkra kundfordringar betraktas fordringar som är äldre än 90 dagar.

Finansiella tillgångar och skulder

En finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas i balansräkningen när kommunen blir part i det finansiella instrumentets avtalsmässiga villkor. Detta innebär att köp och försäljning av finansiella tillgångar redovisas per affärsdagen. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförts till annan part. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen fullgjorts, annullerats eller på annat sätt upphört.

Värdering av finansiella tillgångar som innehas för att generera avkastning eller värdestegring

Finansiella tillgångar som kommunen innehas för att generera avkastning eller värdestegring värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde. Eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärv av sådana tillgångar kostnadsförs då de uppkommer.

Finansiella skulder

Finansiella skulder värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde.

Den del av ett långfristigt lån som förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen redovisas som en kortfristig skuld i bokslutet. Den del av lånet som förfaller efter tolv månader från balansdagen redovisas som en långfristig skuld.

Vid säkring av ränterisker redovisas i de fall den säkrade posten är en skuld både erhållen och betald ränta som en del av räntekostnaderna i resultaträkningen.

Säkringsredovisning

Kommunen säkrar ränterisker och valutarisker med hjälp av derivat. Hanteringen av ränterisken präglas av ett portföljtänk som innebär att man inte kopplar enskilda säkringar till enskilda lån. Därmed sker också bedömning av effektiviteten på portföljnivå. Effektivitetsbedömningen sker efter ett antal kriterier kopplade till de kritiska villkoren nominella belopp, löptid och räntebas.

Exploateringsredovisning

Exploateringsprojekten delas upp i två delar, försäljning av exploateringsfastigheter och investeringar i samband med exploatering. Vid försäljning av exploateringsfastigheter bokförs kostnader som upparbetade kostnader för såld fastighet. Exploateringsresultatet, det vill säga försäljningsintäkter minus kostnader för

såld fastighet bokförs i driftresultatet. Investeringar i samband med exploateringar som kommer att ägas av kommunen efter färdigställande redovisas som anläggningstillgångar i kommunens balansräkning.

Medfinansiering av infrastruktur

Från och med 2020 har kommunen anpassat redovisningen av medfinansiering av infrastruktur till ny information från RKR. Information presenterades i november 2020 och behandlar medfinansiering av infrastruktur då avtalet innehåller klausul om indexreglering av det avtalade bidragsbeloppet. Kommunen redovisar avtal för Spårväg syd och avtal för tunnellsättning för Tvärförbindelse Södertörn enligt denna information. Avsättning ska, enligt RKR R9 Avsättningar och ansvarsförbindelse, tas upp till den bästa uppskattningen av vad som krävs för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS och redovisas enligt den s.k. blandmodellen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3. Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Redovisning av kassaflöden

Kassaflödesanalys för kommunen och koncernen är upprättad i enlighet med rekommendation R13 från år 2019 från Rådet för kommunal redovisning. Koncernens kassaflödesanalys är redovisad enligt konsolideringsmetoden och utgår ifrån bolagens redovisade kassaflödesanalyser med justering för bland annat skatter i årets resultat.

Avsättningar

- Avsättningar för deponi i koncernbolaget SRV. SRV har tre deponier varav deponi 1 och 2 är sluttäckta medan deponi 3 är i aktivt bruk. Avsättning för att hantera framtida kostnader för avslutade deponier består dels av kostnader för efterbehandling dels för sluttäckningskostnad som uppstår i samband med att en deponi avslutas.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta

Kommunen har tagit tre lån i annan valuta än svenska kronor. Ett lån på 10 mnkr EUR från Deutsche Bank som värderas till fast kurs på 8,87 där 88 700 000 kr skall betalas tillbaka. Detta innebär att kursförändringar ej påverkar detta lån. Kommunen har även "räntesäkrat" denna affär med en swap där vi erhåller exakt samma EUR i ränta som vi betalar vilket innebär att det inte finns någon valutarisk. Lånet förfaller 2034.

Två lån på 300 mnkr NOK vardera från SE-banken och Danske Bank. Det ena värderas till fast kurs 103,55 och den andra till 0,98 där 310 000 000 respektive 294 000 000 betalas tillbaka.

Detta innebär att kursförändringar ej påverkar dessa lån. Kommunen har även "räntesäkrat" dessa affärer med en swap där vi erhåller exakt samma NOK i ränta som vi betalar vilket innebär att det inte finns någon valutarisk. Lånet från SE-banken och Danske Bank förfaller 2027.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Bokföring av avsättning till pensioner görs enligt beräkningar från pensionsadministratör Skandikon.

Kommunen har sedan 2016 respektive 2018 avtal om medfinansiering till statliga anläggningar. Betalning sker enligt prognosticerad betalplan i respektive projekt. Kommunen följer RKR:s rekommendation R9 för värdering av avsättning och tillgång. Indexuppräkningsindex sker med KPI och utvecklingen framåt baseras på ett genomsnitt av Riksbankens långsiktiga mål avseende inflationsutvecklingen och förändringen av KPI sedan startåret. Den genomsnittliga indexuppräkningsindexen är för 2023 beräknad till 2,73 % per år.

Nuvärdesberäkningen av avsättningen baseras på indexjusterat kassaflöde omräknat till dagens penningvärde med avtalets totala löptid och det ränteläge som gällde för aktuell löptid vid avtalet tecknande som grund.

Not 3 Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter*	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Försäljningsintäkter	18,5	16,7	184,3	183,2
Bidrag	550,5	577,9	627,8	632,8
Taxor och avgifter	400,6	398,4	1 060,2	987,4
Hyror och arrenden	117,0	103,7	963,2	893,3
Exploateringsintäkter	67,2	150,1	65,2	150,1
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	272,0	289,8	270,9	288,2
Övriga intäkter	12,4	7,0	147,1	126,6
	1 438,2	1 543,5	3 318,8	3 261,6

*I verksamhetens intäkter redovisas jämförelsestörande poster, se not 10.

Not 4 Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader*	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Personalkostnader	-4 163,7	-3 802,8	-4 600,1	-4 220,0
Lokal- och markhyror	-797,1	-789,6	-108,2	-116,1
Köp av huvudverksamhet	-2 204,6	-2 132,4	-2 189,8	-2 117,9
Lämnade bidrag	-152,8	-152,7	-152,5	-152,7
Exploateringskostnader	-75,7	-81,9	-75,7	-81,9
Bidrag statlig infrastruktur - Förbifart Stockholm**	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Bidrag statlig infrastruktur - Sverigeförhandlingen Spårväg**	-34,3	-31,9	-34,3	-31,9
Bidrag statlig infrastruktur - Tunnel Glömsta*	-24,6	-22,5	-24,6	-22,5
Övriga kostnader	-763,4	-752,0	-2 249,4	-2 038,5
	-8 216,7	-7 766,3	-9 435,1	-8 782,0

*I verksamhetens kostnader redovisas jämförelsestörande poster, se not 10.

** Bidrag statlig infrastruktur avser medfinansiering av Förbifart Stockholm om 12 mnkr samt medfinansiering Sverigeförhandlingen Spårväg om 796,2 mnkr, samt Tunnel Glömsta 640,6 mnkr. Bidragen kommer att lösas upp under 25 år med lika stora delar varje år.

Not 5 Avskrivningar

Avskrivningar	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Avskrivningar immateriella tillgångar	0,0	-0,2	-0,3	-0,6
Avskrivningar byggnader och anläggningar	-165,3	-139,7	-586,7	-560,7
Avskrivning på påg byggn, tekn anl RV	0,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar maskiner och inventarier	-58,0	-54,4	-144,6	-123,0
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
	-223,3	-194,3	-731,5	-684,4

Not 6 Skatteintäkter

Skatteintäkter	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Preliminär kommunalskatt	6 051,8	5 706,8	6 051,8	5 706,8
Preliminär slutavräkning innevarande år	90,0	146,9	90,0	146,9
Slutavräkning föregående år	29,6	22,5	29,6	22,5
	6 171,4	5 876,2	6 171,4	5 876,2

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning

Not 7	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämningsbidrag	612,9	556,0	612,9	556,0
Kostnadsutjämningsbidrag	249,3	220,3	249,3	220,3
Kommunal fastighetsavgift	206,7	197,2	206,7	197,2
Regleringsavgift/-bidrag	267,0	314,3	267,0	314,3
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Utjämningsavgift LSS	-171,6	-159,9	-171,6	-159,9
Statsbidrag enligt flyktingvariabler	0,0	0,0	0,0	0,0
Generellt statsbidrag för ensamkommande unga över 18 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Statsbidrag för ökat bostadsbyggande	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga bidrag från staten	23,0	26,5	23,0	26,5
	1 187,3	1 154,4	1 187,3	1 154,4

Not 8 Finansiella intäkter

Finansiella intäkter*	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Ränteintäkter utlåning internbanken	246,6	120,0	1,6	9,3

Utdelning på aktier och andelar*	20,1	23,3	6,1	19,1
Pensionsförvaltning	9,1	1,8	9,1	1,8
Borgensavgifter	49,5	46,2	6,2	5,3
Övriga finansiella intäkter	9,4	3,1	23,7	5,5
Ränteintäkter ränteswapar internbanken	0,0	0,0	0,0	0,0
	334,7	194,3	46,7	41,0

*I finansiella intäkter redovisas jämförelsestörande poster, se not 10.

Not 9 Finansiella kostnader

Finansiella kostnader*	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Räntekostnader finansiering internbanken	-180,7	-112,6	-174,4	-107,0
Räntekostnader ränteswapar internbanken	30,0	-9,2	30,0	-9,2
Ränta på pensionsavsättning	-116,1	-26,0	-120,8	-27,1
Räntekostnader pensionsförvaltning	-9,1	-1,8	-9,1	-1,8
Indexuppräknig statlig medfinansiering	-19,9	-19,3	-19,9	-19,3
Övriga finansiella kostnader	-6,1	-9,5	-46,6	-31,1
	-302,1	-178,3	-340,9	-195,5

*I finansiella kostnader redovisas jämförelsestörande poster, se not 10.

Not 10 Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
<i>Verksamhetens intäkter</i>				
Ersättning för sjuklönekostnader pga. coronapandemin	0,0	25,0	0,0	24,9
<i>Verksamhetens kostnader</i>				
Bokförda merkostnader pga coronapandemin*	0,0	-54,9	0,0	-54,9
Upplösning medfinansiering Infrastrukturellt bidrag**	-59,4	-25,4	-59,4	-25,4
<i>Generella statsbidrag och utjämning</i>				
Prestationsbaserat medel i syfte att minskaandelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård & omsorg om äldre	11,7	0,0	11,7	0,0
Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	0,0	2,4	0,0	2,4
<i>Finansiella intäkter</i>				
Extrautdelning från Södertörns Energi AB	6,0	6,0	6,0	6,0
Utdelning från Huga Bostäder AB	8,0	10,0	8,0	10,0
<i>Finansiella kostnader</i>				

Nuvärdesberäkning medfinansiering infrastrukturellt bidrag***	-19,9	-19,3	-19,9	-19,3
	-53,6	-56,2	-53,6	-56,3

* Bokfört på koder upplagda för att redovisa kostnader som uppkommit direkt till följd av åtgärder som vidtas till följd av coronapandemin.

** Upplösning av infrastrukturellt bidrag fördelar sig på Sverigeförhandling Spårväg -34,3 mnkr, Förbifart Stockholm -0,5 mnkr samt Tunnel Glömsta -24,6 mnkr.

*** Nuvärdesberäkning på prognos av infrastrukturellt bidrag fördelar sig på Sverigeförhandling Spårväg -13,3 mnkr samt Tunnel Glömsta -6,6 mnkr.

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Immateriella anläggningstillgångar				
Goodwill				
Anskaffningsvärde	3,0	3,9	17,3	15,6
Akkumulerade av- och nedskrivningar	-3,0	-3,9	-12,5	-14,1
Bokfört värde	0,0	0,0	4,8	1,5
Övriga immateriella anläggningstillgångar				
Anskaffningsvärde	3,0	3,9	18,2	16,2
Akkumulerade av- och nedskrivningar	-3,0	-3,9	-12,5	-14,1
Elimineringar koncernen**	0,0	0,0	-0,9	-0,6
Bokfört värde	0,0	0,0	4,8	1,5
Immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0	4,8	1,5
Redovisat värde vid årets början	0,0	0,2	2,1	1,8
Årets investeringar	0,0	0,0	1,3	0,4
Avyttringar och utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	0,0	-0,2	-0,1	-0,4
Övriga förändringar	0,0	0,0	0,1	0,2
Justeringspost utgående balans 2022	0,0	0,0	2,3	0,0
Elimineringar koncernen**	0,0	0,0	-0,9	-0,6
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0	4,8	1,5
Genomsnittlig avskrivningstid (år)*	0	0	1	4

** Elimineringarna för 2023 går att följa via underlag från SPECease, koncernlakan och justeringar och elimineringar.

Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Markreserv	264,3	249,2	283,3	268,2
Verksamhetsfastigheter	152,8	127,4	11 482,2	11 026,7

Fastigheter för annan verksamhet	0,0	32,0	4,9	38,8
Publika fastigheter	3 070,3	2 532,6	3 070,3	2 532,6
Pågående arbeten i samhällsbyggnadsprojekt	332,2	634,4	332,2	634,4
Övriga pågående arbeten	246,1	295,5	1 308,4	1 127,4
	4 065,8	3 871,1	16 481,4	15 628,1
Anskaffningsvärde	5 409,3	5 058,7	24 862,2	23 493,9
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-1 343,5	-1 187,6	-7 348,9	-6 833,3
Elimineringar koncernen**	0,0	0,0	-1 031,9	-1 032,5
Bokfört värde	4 065,8	3 871,1	16 481,4	15 628,1
Redovisat värde vid årets början	3 871,1	3 397,0	16 660,6	16 072,2
Årets investeringar	389,2	385,1	1 498,9	1 163,8
Avyttringar och utrangeringar	-3,7	-7,4	-19,6	-261,9
Årets avskrivningar	-165,3	-139,0	-599,8	-570,9
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,8	0,0
Övriga förändringar	-25,5	235,4	-27,6	257,4
Elimineringar koncernen**	0,0	0,0	-1,031,9	-1 032,5
Redovisat värde vid årets slut	4 065,8	3 871,1	16 481,4	15 628,1
Genomsnittlig avskrivningstid (år)*	25	28	38	37

* Genomsnittlig avskrivningstid innefattar ej värde från SRV och Södertörns energi som ej har gjort någon uträkning för detta.

** Elimineringarna för 2023 går att följa via underlag från SPECease, koncernlakan och justeringar och elimineringar.

Not 13 Maskiner och inventarier

Maskiner och inventarier	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Maskiner och inventarier	316,4	210,2	1 139,3	1 036,2
IT	0,0	85,8	4,3	86,9
Fordon	12,3	8,2	68,6	52,9
Konstverk	2,2	2,2	8,5	8,4
Pågående arbeten	321,9	27,8	347,0	40,7
	652,8	334,3	1 567,7	1 225,1
Anskaffningsvärde	1 281,8	951,7	3 196,6	2 787,9
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-629,0	-617,4	-1 650,0	-1 580,7
Elimineringar koncernen**	0,0	0,0	21,1	17,9
Bokfört värde	652,8	334,3	1 567,7	1 225,1
Redovisat värde vid årets början	334,3	278,7	1 207,2	1 153,5
Årets investeringar	385,6	105,3	485,4	279,8
Avyttringar och utrangeringar	0,0	0,0	-6,2	-107,3
Årets avskrivningar	-58,4	-55,1	-127,5	-123,8
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Återförda nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga förändringar	-8,6	5,3	-12,4	5,0
Elimineringar koncernen**	0,0	0,0	21,1	17,9
Redovisat värde vid årets slut	652,8	334,3	1 567,7	1 225,1
Därav finansiell leasing anskaffningsvärde	15,6	10,8		

Därav finansiell leasing ackumulerade avskrivningar	-3,0	-2,0		
Årets investeringar, finansiell leasing	7,0	6,3		
Genomsnittlig avskrivningstid (år)*	11	6	12	12,5

* Genomsnittlig avskrivningstid innefattar ej värde från SRV som ej har gjort någon uträkning för detta.

** Elimineringarna för 2023 går att följa via underlag från SPECease, koncernlakan och justeringar och elimineringar.

Not 14 Värdepapper, andelar och aktier

Värdepapper, andelar och aktier*	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Huddinge Bostäder AB	705,7	705,7	0,1	0,1
Huddinge Samhällsfastigheter AB	414,5	414,5	0,0	0,0
Stockholm Vatten AB	2,5	2,5	2,5	2,5
SRV återvinning AB	0,4	0,4	0,0	0,0
Södertörns Energi AB	5,0	5,0	0,0	0,0
AB Vårlyjus	0,0		0,0	0,0
Stockholmsregionens försäkrings AB	9,0	9,0	9,0	9,0
Kommuninvest ekonomisk förening	45,0	34,9	45,0	34,9
Övriga	0,1	0,0	7,1	9,8
Bostadsrätter	102,6	102,6	120,6	102,6
	1 284,8	1 274,5	166,3	158,8

*Samtliga aktuella instrument har redovisats enligt verkligt värde.

Not 15 Långfristiga fordringar

Långfristiga fordringar	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Lån till Huddinge Bostäder AB	3 900,0	3 400,0	0,0	0,0
Lån till Huddinge Samhällsfastigheter AB	4 245,0	4 095,0	0,0	0,0
Lån till Söderenergi AB	673,9	595,6	478,5	422,9
Lån till Södertörns Energi AB	503,5	435,5	251,8	217,8
Kommuninvest ekonomisk förening	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga långfristiga fordringar	2,1	1,3	2,1	1,3
	9 324,5	8 527,4	723,3	641,9

Not 16 Bidrag till infrastruktur

Bidrag till infrastruktur	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Bidrag till statlig infrastruktur - Förbifart Stockholm				

Bidrag till statlig infrastruktur	12,0	12,0	12,0	12,0
Föregående års upplösning bidrag	-2,9	-2,4	-2,9	-2,4
Årets upplösning bidrag	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
	8,6	9,1	8,6	9,1
Bidrag till statlig infrastruktur - Sverigeförhandlingen Spårväg				
Bidrag till statlig infrastruktur	846,5	798,4	846,5	798,4
Justeringar RKR Information Redovisning av medfinansiering av infrastruktur, november 2020	9,7	48,2	9,7	48,2
Föregående års upplösning bidrag	-159,7	-127,7	-159,7	-127,7
Årets upplösning bidrag	-34,3	-31,9	-34,3	-31,9
	662,2	686,9	662,2	686,9
Bidrag till statlig infrastruktur - Tunnel Glömsta				
Bidrag till statlig infrastruktur	607,8	562,7	607,8	562,7
Justeringar RKR Information Redovisning av medfinansiering av infrastruktur, november 2020	9,2	45,1	9,2	45,1
Föregående års upplösning bidrag	-67,5	-45,0	-67,5	-45,0
Årets upplösning bidrag	-24,6	-22,5	-24,6	-22,5
	524,9	540,3	524,9	540,3
Bidrag till statlig infrastruktur, totalt	1 195,8	1 236,3	1 195,8	1 236,3

Not 17 Förråd med mera

Förråd med mera	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Varulager	0,0	0,0	0,2	0,3
Exploateringsfastigheter	78,1	46,0	78,1	46,0
Exploateringsmark	29,2	0,0	29,2	0,0
Bränslelager	0,0	0,0	63,8	78,9
Övrigt lager	0,0	0,0	44,4	40,2
	107,4	46,0	215,8	165,3

Not 18 Kortfristiga fordringar

Kortfristiga fordringar	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Kundfordringar	77,9	96,2	196,0	209,9
Momsfordran	129,9	101,9	228,9	192,8
Upplupna skatteintäkter	252,9	298,6	266,2	311,1
Fordran kommunal fastighetsavgift	145,6	128,4	145,6	128,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	283,3	265,4	197,0	225,8
Upplupna driftbidrag från staten	17,2	19,3	17,2	19,3
Övriga fordringar	14,2	108,3	304,3	181,2
	921,1	1 018,2	1 355,2	1 268,5

Not 19 Kassa och bank

	Kommunen		Sammanställda	Sammanställda
	2023-12	2022-12	räkenskaper	räkenskaper
Kassa och bank			2023-12	2022-12
Kassa och bank *	75,1	134,9	221,2	226,1
	75,1	134,9	221,2	226,1

Not 20 Eget kapital

	Kommunen		Sammanställda	Sammanställda
	2023-12	2022-12	räkenskaper	räkenskaper
Eget kapital			2023-12	2022-12
Årets resultat	389,5	629,6	216,8	671,4
Resultatutjämningsreserv**	735,9	703,1	705,9	676,5
Övrigt eget kapital	6 210,7	5 613,9	8 201,1	7 559,1
Ingående eget kapitalandel i obeskattade reserver (BR)	0,0	0,0	0,0	
	7 336,1	6 946,6	9 123,7	8 906,9

	2023-12	2022-12
Eget kapital		
Nämndernas ackumulerade över- och underskott*	141,5	138,7
<i>Varav</i>		
<i>Kommunstyrelse</i>	12,8	16,0
<i>Förskolenämnd</i>	18,0	26,8
<i>Grundskolenämnd</i>	61,7	59,1
<i>Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd</i>	24,6	10,4
<i>Socialnämnd</i>	13,0	13,0
<i>Vård- och omsorgsnämnd</i>	3,4	7,0
<i>Kultur- och fritidsnämnd</i>	7,8	7,4
<i>Natur- och stadsmiljönämnd</i>	0,0	0,0
<i>Bygglövs- och tillsynsnämnd</i>	0,0	-1,1
Överskott som reserverats för pensionskostnader*	250,0	250,0
Resultatutjämningsreserv**	735,9	703,1
Övrigt eget kapital	6 208,7	5 854,8
	7 336,1	6 946,6

*Nämnder för med sig resultat till nästa år enligt ekonomistyrningsprinciper för Huddinge kommun. Åren 2004-2006 avsattes totalt 250 mnkr som omstruktureringskostnad för framtida ökade pensionskostnader.

**Under 2013 beslöt fullmäktige att införa en resultatutjämningsreserv. Av resultaten för 2010-2023 har totalt 735,9 mnkr satts av.

Not 21 Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser

Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Avsättningar för pensioner enligt blandad modell	1 054,6	851,1	1 145,9	946,7
Avsättning för visstidspensioner m m	12,0	9,2	12,0	9,2
Avsättning löneskatt	258,8	208,7	258,8	208,7
	1 325,4	1 069,0	1 416,7	1 164,5
Ingående avsättning till pensioner	1 069,0	1 007,8	1 164,7	1 102,8
Pensionsutbetalningar	-28,8	-24,5	-31,0	-29,7
Nyintjänad pension	145,5	50,0	145,2	52,2
Finansiell kostnad	80,2	19,8	86,8	22,1
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	9,4	3,9	0,9	3,7
Förändring av löneskatt	50,1	11,9	50,1	13,3
Utgående avsättning	1 325,4	1 069,0	1 416,7	1 164,5
Utredningsgrad, %	97	97	97	97
Antal visstidsförordnanden	5	3	5	3
varav politiker	5	3	5	3
varav anställda	0	0	0	0
Särskilda avtalspensioner	0	0	0	0

Not 22 Övriga avsättningar

Övriga avsättningar	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Avsättning medfinansiering statlig infrastruktur, Sverigeförhandlingen Spårväg samt Tunnel Glömsta*	1 436,8	1 445,9	1 436,8	1 445,9
Uppskjuten skatt	0,0	0,0	710,2	645,1
Efterbehandling och sluttäckning av deponi	0,0	0,0	39,8	0,0
Övriga avsättningar	0,0	0,0	18,8	40,4
Uppskjuten skatteskuld i obeskattade reserver (BR)	0,0	0,0	90,8	28,3
	1 436,8	1 445,9	2 296,2	2 159,6

* Avsättningen avser bidrag till statlig infrastruktur, Sverigeförhandlingen Spårväg Syd med 731 mnkr, Tunnel Glömsta med 492 mnkr samt indexuppräkning enligt avtal och prognos på nuvärde på 213,8 mnkr. Under året har varav 18,9 mnkr bokförts som en ökad tillgång och 19,9 mnkr som en finansiell kostnad. Därtill har avsättningen minskat med 9,1 mnkr som en följd av genomförda utbetalningar uppgående till 47,9 mnkr.

Not 23 Långfristiga skulder

Långfristiga skulder	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	3 411,4	3 891,0	3 907,6	4 327,4
Finansiell leasing	319,9	5,0	488,5	202,4
Förutbetalda intäkter, gatukostnadsersättningar*	118,8	97,5	118,8	97,5
Förutbetalda intäkter, investeringsbidrag*	348,4	361,4	380,9	389,4
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0	257,2	223,2
	4 198,4	4 354,9	5 152,9	5 239,9

* Gatukostnadsersättningar följer från 2020 RKRs rekommendation R2 intäkter och jämförande värde för 2019 har korrigerats enligt samma princip.

**Investeringsbidrag periodiseras linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.

Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Genomsnittlig ränta, %	2,80	2,63	2,59	2,57
Genomsnittlig ränta, %, exkl. derivat	3,36	2,84	3,13	2,78
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	2,56	2,70	2,56	2,73
Kapitalförfall, andel av lån				
0-1 år	38%	28%	38%	28%
1-3 år	21%	40%	21%	40%
3-5 år	33%	14%	33%	14%
5-10 år	6%	15%	6%	15%
Över 10 år	2%	2%	2%	2%
Genomsnittlig räntebindningstid, år inkl. derivat	3,30	2,38	3,30	2,38
Genomsnittlig räntebindningstid, år exkl. derivat	0,90	1,04	0,90	1,04

Marknadsvärde säkringsinstrument	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Säkrad låneskuld, mnkr	5 047,7	4 944,7	5 047,7	4 994,7
Marknadsvärde derivat, mnkr	35,8	109,6	22,1	109,6

Not 24 Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Kortfristiga skulder till banker och kreditinstitut*	1 746,2	1 431,4	1 774,5	1 251,5
Certifikat	500,0	300,0	500,0	300,0
Leverantörsskulder	395,8	219,3	622,2	463,6
Personalens skatter, avgifter och avdrag	56,8	55,5	69,4	68,4

Förutbetalda driftbidrag från staten	60,2	75,4	66,1	75,4
Semesterskuld och övertidsskuld	80,1	80,3	103,2	102,7
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	457,4	456,2	691,9	730,0
Övriga kortfristiga skulder	34,2	8,7	123,6	88,9
	3 330,6	2 626,7	3 951,0	3 080,6

Not 25 Borgensåtagande

Borgensåtagande	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Huge Bostäder AB	0,0	0,1	0,0	0,1
Huddinge Samhällsfastigheter AB	0,3	0,3	0,3	0,3
Delägda bolag/förbund	323,1	321,8	323,1	321,8
Bostadsrättsföreningar	192,0	206,6	192,0	206,6
Övriga	0,0	0,0	0,0	0,0
Förlustansvar för egna hem	0,0	0,0	0,0	0,0
	515,4	528,8	515,4	528,8

"Huddinge kommun har i december 2004 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som är medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan medlemmarna har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Huddinge kommuns ansvar, enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser per 2023-12-31 uppgår till 551 907 miljoner kronor och totala tillgångar till 562 023 miljoner kronor. Huddinge kommuns totala förpliktelser uppgår samma period till 2 054 miljoner kronor och totala tillgångar till 2 067 miljoner kronor. Kommunens totala insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgår till 121 617 600 kronor 2023-12-31.

Not 26 Pensionsförpliktelser intjänade före 1998

Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Ingående ansvarsförbindelse	1 503,9	1 563,4	1 503,9	1 563,4
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Utbetalningar	-81,7	-76,3	-81,7	-76,3
Övrigt (inkl. ränte- och basbeloppsuppräknig)	92,3	28,9	92,3	28,9
Löneskatt	4,2	-12,0	4,2	-12,0
	1 518,7	1 503,9	1 518,7	1 503,9

Not 27 Leasingåtagande

Leasingåtagande	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Finansiella leasingavtal som överstiger 3 år, Fordon				
Nuvärdesberäknade minimileaseavgifter				
Framtida leasingavgifter som förfaller inom ett år	3,2	1,7	28,8	28,9
Framtida leasingavgifter som förfaller mellan ett och fem år	7,9	4,9	174,9	202,2
Framtida leasingavgifter som förfaller senare än fem år	0,0		0,0	0,0
	11,2	6,6	203,7	231,1
Ej uppsägningsbara operationella avtal som överstiger 3 år				
Framtida leasingavgifter som förfaller inom ett år	4,1	5,4	34,5	39,0
Framtida leasingavgifter som förfaller mellan ett och fem år	1,6	1,0	27,6	25,8
Framtida leasingavgifter som förfaller senare än fem år	0		0	0,0
	5,7	6,4	62,1	64,8
	16,9	13,0	265,8	295,9

Not 28 Övriga ansvarsförbindelser

Övriga ansvarsförbindelser	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
SRV återvinning AB - avbetalningsköp finansierade hos Nordea	0,0	0,0	0,0	0,0
Söderenergi AB - fastighetsinteckning	0,0	0,0	1,7	1,7
Södertörns Energi AB - företagsinteckning	0,0	0,0	0,0	5,0
Södertörns Brandförsvär- övriga ansvarsförbindelser pensioner	29,9	30,2	29,9	30,2
Förvaltade fonder	0,2	0,3	0,2	0,3
Övriga ansvarsförbindelser pensioner*	7,6	2,5	7,6	4,1
	37,7	33,0	39,4	41,2

*Avser förtroendevalda som omfattas av tidigare pensionsbestämmelser. För dessa har kommunen ett pensionsansvar för de som fullgör uppdrag i kommunen på heltid eller en betydande del av heltid. För att uppnå full pension krävs i normalfallet 12 års tjänstgöring. Två verk samma omfattas av rätten till visstidspension. Om dessa personers uppdrag upphör har kommunen skyldighet att betala ut visstidspension.

Not 29 Justering för ej likviditetspåverkande poster

Justering för ej likviditetspåverkande poster	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Avskrivningar	223,3	194,3	731,5	684,4
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	4,1	2,8	28,0	17,1

Gjorda avsättningar	294,6	0,0	432,7	-0,3
Återförda avsättningar	0,0	0,0	0,0	-3,0
Intäktsförda ej likvida gåvor	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserade kursförändringar	0,0	0,0	0,0	0,4
Periodisering investeringsbidrag/gatukostnersättn	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	59,4	54,9	59,4	54,9
Indexuppräknig medfinansiering Spårväg syd	29,7	61,7	29,7	61,7
Indexuppräknig medfinansiering Tunnel Glömsta	0	50,9	0,0	50,9
Värdeökning Spårväg Syd	-18,9	-48,2	-18,9	-48,2
Värdeökning tunnel Glömsta	0,0	-45,1	0,0	-45,1
Gåva Trafikverket	0,0	-290,0	0,0	-290,0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	0,0	1,7	0,0	2,1
Förändring uppskjuten skatt	0,0	0,0	0,0	2,8
Gjorda avsättningar pensioner	0,0	85,6	0,0	87,6
	592,2	68,6	1 262,5	575,2

Not 30 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten

	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Utbetalning för avsättning för pensioner	-28,8	-24,5	-25,7	-105,6
Utbetalning av övriga avsättningar (exl bidr infrastr)	0,0	0,0	0,0	-0,4
Inbetalning av övriga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
	-28,8	-24,5	-25,7	-106,0

Not 31 Poster som redovisas i annan sektion

	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
Poster som redovisas i annan sektion	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Övriga poster	0,0	0,0	0,0	-16,0
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	249,3
Avyttring finansiella tillgångar (-/+)	0,0	0,0	0,0	0,1
Inbetalning av optionsavtal	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	233,3

Not 32 Förändring av långfristiga skulder

	Kommunen	Kommunen	Sammanställda räkenskaper	Sammanställda räkenskaper
Förändring av långfristiga skulder	2023-12	2022-12	2023-12	2022-12
Förändring långfristiga skulder	-464,3	297,0	-394,8	594,4
	-464,3	297,0	-394,8	594,4

Not 33 Kostnader för räkenskapsrevision

Kostnader för räkenskapsrevision* (tkr)	Kommunen	Kommunen
	2023-12	2022-12
Årsarvode för redovisnings- och bokslutsrevision	-340,0	-230,0
Kostnad sakkunnigt biträde räkenskapsrevision	-53,3	-32,5
Kostnad förtroendevalda revisorer	-74,0	-70,0
	-467,3	-332,5
Totala kostnader för revision	-2 972,3	-3 824,0

Not 34 Särredovisning

Enligt 9 kap. 5 § LKBR ska en upplysning lämnas om vilka särredovisningar som upprättats under räkenskapsåret till följd av bestämmelser i lag eller annan författning. Huddinge kommun särredovisar följande bolag och kommunalförbund som ingår i de sammanställda räkenskaperna:

- Huge Bostäder AB – <https://www.huge.se/om-oss/om-huge/ars-och-hallbarhetsredovisningar/>
- Huddinge Samhällsfastigheter AB – <https://www.husf.se/om-oss/om-foretaget/ars-och-hallbarhetsredovisning/>
- Södertörns Energi AB – <http://sodertornsenergi.se/>
- SRV återvinning AB – <https://www.srvatervinning.se/om-oss/arsredovisningar-och-hallbarhetsrapporter>
- Söderenergi AB – <https://www.soderenergi.se/search/%C3%A5rsredovisning>
- Södertörns brandförsvarsförbund – <https://www.sbff.se/om-oss/var-verksamhet/ekonomi/>

Särredovisningen (årsredovisningar) finns tillgänglig på respektive bolags och kommunalförbunds hemsida.

